

Stockholms
universitet

Årsredovisning 2023

Väsentliga uppgifter

	2023	2022	2021	2020	2019
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter (hst) ¹	29 440	29 179	30 485	29 351	27 057
varav kvinnor/män (%)	64/36	64/36	64/36	63/37	64/36
Kostnad per helårsstudent (kr) ²	77 464	74 384	69 536	67 618	72 133
Totalt antal helårsprestationer ¹	22 261	22 113	23 567	22 684	20 719
varav kvinnor/män (%)	66/34	67/33	66/34	66/34	66/34
Kostnad per helårsprestation (kr) ²	102 445	98 152	89 950	87 491	94 198
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	525	427	370	337	293
varav kvinnor/män (%)	63/37	59/41	58/42	57/43	56/44
Totalt antal nyantagna doktorander ³	223	173	201	219	247
varav kvinnor/män (%)	59/41	53/47	52/48	53/47	50/50
Totalt antal doktorander med någon aktivitet ⁴	1 282	1 402	1 474	1 509	1 549
varav kvinnor/män (%)	54/46	52/48	52/48	51/49	50/50
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarbetskrafter)	866	916	955	955	939
varav kvinnor/män (%)	55/45	54/46	52/48	51/49	50/50
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen (år) ^{4,5}	3,3	3,3	3,3	3,1	3,0
kvinnor/män (år)	3,4/3,2	3,4/3,2	3,5/3,2	3,0/3,2	2,8/3,2
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen (år) ^{4,5}	4,5	4,4	4,3	4,7	4,6
kvinnor/män (år)	4,4/4,5	4,4/4,4	4,3/4,3	4,8/4,7	4,7/4,5
Totalt antal doktorsexamina	227	224	179	220	202
varav kvinnor/män (%)	48/52	47/53	49/51	50/50	45/55
Totalt antal licentiatexamina	31	32	28	33	29
varav kvinnor/män (%)	58/42	47/53	43/57	45/55	45/55
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ^{4,6}	3 125	3 827	3 845	3 668	3 550
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr) ^{4,6}	1 184	941	916	914	952
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter ⁷	4 744	4 868	4 940	4 929	4 908
varav kvinnor/män (%)	54/46	54/46	54/46	53/47	53/47
Medelantal anställda	5 459	5 599	5 668	5 716	5 666
Totalt antal lärare (årsarbetskrafter)	1 476	1 488	1 507	1 504	1 475
varav kvinnor/män (%)	47/53	47/53	47/53	47/53	47/53
Antal disputerade lärare (årsarbetskrafter)	1 319	1 322	1 320	1 316	1 270
varav kvinnor/män (%)	45/55	45/55	45/55	44/56	44/56
Antal professorer (årsarbetskrafter)	532	521	515	506	481
varav kvinnor/män (%)	35/65	34/66	35/65	34/66	34/66
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	6 129	5 973	5 836	5 471	5 330
– Utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2 387	2 333	2 342	2 220	2 062
• andel anslag (%)	83	85	87	85	84
• andel externa intäkter (%)	17	15	13	15	16
– Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	3 742	3 640	3 493	3 252	3 269
• andel anslag (%)	48	48	50	52	50
• andel externa intäkter (%)	52	52	50	48	50
Kostnader totalt (mnkr), varav	6 189	5 985	5 840	5 557	5 552
– andel personalkostnader (%)	67	68	70	71	69
– andel lokalkostnader (%)	16	15	15	14	14
Lokalkostnader per kvm (kr)	3 356	2 911	2 958	2 606	2 581
– andel av justerade totala kostnader (%)	16	15	15	14	13
Balansomslutning (mnkr), varav	4 038	3 958	3 724	3 483	3 478
– oförbrukade bidrag	1 866	1 722	1 635	1 476	1 306
– årets kapitalförändring	-60	-11	-4	-86	-223
– myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	725	783	793	794	882
• inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	480	582	635	608	594
• inom forskning och utbildning på forskarnivå	138	96	55	85	184

¹ Inkluderar anslags- och studieavgiftsfinansierad utbildning.

² Uppgifterna för samtliga år uppdaterades 2021 och inkluderar sedan dess även kostnader för studieavgiftsskyldiga studenter.

³ Uppgifter för 2021 och 2022 har rättats.

⁴ Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

⁵ Avser nettostudietid.

⁶ Avser refereegranskade vetenskapliga tidskriftsartiklar.

⁷ Uppgift för 2022 har rättats.

Innehållsförteckning

Väsentliga uppgifter	2	Intern styrning och kontroll	55
Innehållsförteckning	3	Intern miljö	56
Rektor har ordet	4	Oegentligheter	56
Studenterna har ordet	6	Riskanalys och riskåtgärder	57
Om Stockholms universitet	7	Sammanfattande bedömning	57
Fakulteterna i siffror	8	Ekonomiskt resultat och analys	58
Definitioner och redovisning av prestationer	8	Övergripande	58
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	63
Utbildningsutbud och studentrekrytering	9	Forskning och utbildning på forskarnivå	65
Utbildningsuppdraget	12	Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	68
Läro- och förskolläro-utbildning	15	Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	68
Studieavgiftsbelagd verksamhet	18	Finansiell redovisning	69
Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning	19	Resultaträkning	69
Särskilda uppdrag	21	Balansräkning	70
Särskilda åtaganden	26	Anslagsredovisning	72
Forskning och utbildning på forskarnivå	29	Redovisnings- och värderingsprinciper	73
Utbildning på forskarnivå	29	Noter till resultat- och balansräkning	77
Forskning	31	Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2023	88
Samverkan med det omgivande samhället	37	Redovisning av takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2023	89
Strategi för samverkan och samverkansorganisation	37	Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	91
Universitetsövergripande satsningar	38	Tabellbilaga	93
Samverkan – innovation	40	Styrelsebeslut	97
Gemensamt för verksamhetsgrenarna	42		
Kvalitetsarbete	42		
Personal och kompetensförsörjning	44		
Arbetsmiljö, lika villkor, jämställdhet och jämställdhetsintegrering	46		
Studentinflytande	50		
Internationalisering	50		
Hållbar utveckling och miljöarbete	52		
Säkerhet	54		
Informationssäkerhet	54		

Rektor har ordet

Under 2023 har ordet multikris – ett antal samtidigt pågående kriser – blivit ett begrepp i offentligheten, och detta påverkar förstås i hög grad även våra universitet och högskolor. Klimat-krisen, hot mot demokratin i många länder och ett geopolitiskt försämrat läge med många samtidigt pågående krig i när och fjärran, och en rad inrikespolitiska utmaningar, delvis till följd av det utrikespolitiskt spända läget, skapar osäkra förutsättningar för lärosätena, ekonomiskt och på andra sätt, på både kort och längre sikt.

Frågor om ansvarsfull internationalisering har varit uppe till diskussion i en rad sammanhang och även varit föremål för bedömningar från vårt internationella kontor. Säkerhetsfrågor, inklusive IT-säkerhet, har också stått i fokus under året och Stockholms universitet har arbetat intensivt med dessa frågor, ett arbete som fortsätter under kommande år.

Universitetet har fått en ny chef för internrevisionen, Tobias Björn, som i samråd med universitetsstyrelsens revisionsutskott arbetar med att säkra god styrning och kontroll i olika verksamheter och processer.

2023 var även året då Stockholms universitets interna projekt Ekonomi i balans, som stått i fokus under flera år, avslutades. Vi nådde inte fullt ut ett nollresultat utan landade på -59,9 mnkr. Samtidigt har vi idag en helt annan överblick över ekonomin än tidigare och vi kommer givetvis att även framgent fortsätta arbetet för ett balanserat resultat. För såväl kärnverksamhet som förvaltning innebar det gångna året stora utmaningar inte minst på grund av de ökande hyreskostnaderna. I linje med detta påbörjades under 2023 ett omfattande lokaloptimeringsprojekt i syfte att genomlysas verksamhetens behov och på lämpligt sätt anpassa lokalerna, som även det fortsätter under 2024. Ett viktigt mål med projektet är att kunna omdisponera, säga upp överflödiga lokaler och därmed framgent skapa långsiktigt bättre förutsättningar för ett balanserat ekonomiskt resultat.

Kvalitetsarbetet vid universitetet fortsätter givetvis såväl inom utbildning som forskning. En åtgärdsredovisning på utbildningssidan har avgivits till UKÄ under året. På forskningssidan har en första omgång kvalitetsdialoger genomförts med samtliga institutioner i närvaro av rektoratet, och ytterligare externa fokusutvärderingar har påbörjats.

Under året har universitetet fortsatt varit framgångsrikt i att erhålla externa anslag. Som exempel beviljades visserligen något mindre anslag än förra årets toppnotering till det naturvetenskapliga området, men samtidigt högre anslag till det humanvetenskapliga. Från KAW beviljades anslag till åtta av åtta Wallenberg Academy Fellows som gått vidare i steg ett. Liksom föregående år befinner sig Stockholms universitet fortfarande nationellt i täten vad gäller såväl externa anslag som citeringar.

Inom det europeiska Cavis-samarbetet år 2023 är överenskommelsen om ett gemensamt masterprogram i klimat, miljö och energi, lett från Stockholms universitet, det enskilt viktigaste resultatet av arbetet, som samtidigt utvecklats på flera andra sätt. Inom ramen för universitetssamarbetet i Stockholm trio är 2023 års enskilt viktigaste resultat det nya gemensamma masterprogrammet

Rektor Astrid Söderbergh Widding
Foto: Sören Andersson

i biostatistik och datavetenskap, med stort internationellt söktryck. Samtidigt fortsätter samarbetet inte minst inom Stockholm Trio for Sustainable Actions. Samarbetet kring SciLifeLab vid Campus Solna har också intensifierats i samband med den pågående rekryteringen av en ny direktör för hela verksamheten.

Under året har två nya avdelningschefer rekryterats inom universitetsförvaltningen: Helena Pallin är ny chef för studentavdelningen och Petra Lagerkvist tillträder som ny chef för IT-avdelningen.

Det är även valtider vid universitetet. Under 2023 tillsattes flera nya vicerektorer/dekaner och nya områdes- och fakultetsnämnder valdes. Stefan Helgesson är ny dekan för humanistisk fakultet, tillika en av två vicerektorer för det humanveten-

skapliga området, och Lena Mäler är ny dekan för naturvetenskaplig fakultet, tillika vicerektor för det naturvetenskapliga området. Jane Reichel är ny dekan för juridisk fakultet. Under året påbörjade också såväl universitetsstyrelsen som hörandeförsamlingen arbetet för att rekrytera ny rektor, som ska vara avslutat senast i september 2024 då den av regeringen avkortade mandatperioden för universitetsstyrelsen löper ut.

I hopp om en fortsatt lyckosam utveckling för Stockholms universitet.

Rektor Astrid Söderbergh Widding

Universitetsstyrelsen 2023. Styrelsen är universitetets högsta beslutande instans med ansvar för, och insyn i, hela universitets verksamhet. Bakre raden från vänster: Simon Froster Delbom, Tiit Land, Henrik Cederquist, Carl Sigfrid, Sanne Houby-Nielsen, Elisabeth Wåghäll Nivre, Robert Bergqvist och Erik Brandsma. Främre raden från vänster: Jessika van der Sluijs, Lena Mäler, Tuula Teeri, Mats Melin, Christina Gellerbrant Hagberg, Astrid Söderbergh Widding, Yvonne Swanström, Disa Ahlblom Berg och Ingela Lindh. Foto: Sören Andersson

Studenterna har ordet

Stockholms universitets studentkårs (SUS) vision är att de studerandes inflytande, medverkan och gemenskap skapar en studietid i världsklass. Vårt uppdrag är att främja förutsättningarna för detta vid Stockholms universitet. Vi är en stor medlemsorganisation där studentens engagemang är vårt främsta fokus. SUS tillvaratar, främjar och bevakar studenternas intressen, främst vad gäller utbildnings- och studiesociala frågor. SUS tillhandahåller service för sina medlemmar och verkar för en god gemenskap mellan studenterna på Stockholms universitet.

Året har präglats av en del stora processer. En av dessa var att SUS i maj antog en ny treårig verksamhetsplan som tar ut riktningen för vad organisationen ska arbeta med under den kommande treårsperioden. Under sommaren skrev även SUS på ett nytt samarbetsavtal med fem av de största fakultets- och ämnesföreningarna vid lärosätet, vilket är viktigt för att stärka sammanhållningen på campus.

Under 2023 har SUS fortsatt att utveckla hur vi jobbar med studentinflytande och studentrepresentation. Det innebär bland annat att vi fortsatt hålla i och utvecklat nya nätverk och mötesplatser för aktiva inom studentinflytandestrukturen. Nätverken har både syftet att utbilda studentrepresentanter i aktuella frågor och att ge dem en möjlighet att möta varandra och utbyta erfarenheter. Ett annat utvecklingsarbete som gjorts är att vi sett över de organ på central nivå som vi utser representanter till, detta för att kunna avgöra vad vi behöver prioritera extra för att kunna säkerställa en så bra studentrepresentation som möjligt. Det har bland annat resulterat i att presidiet har omprioriterat vilka organ vi själva sitter i men även vilka uppdrag vi försöker marknadsföra extra mycket när vi söker representanter.

Ett flerårigt systemutvecklingsprojekt nådde sin slutliga fas under verksamhetsåret och nu återfinns ett välinvesterat verksamhetsövergripande digitalt processtöd. Systemet möjliggör bland annat en central överblick över den struktur av 87 råd och ca 800 studentrepresentanter som SUS organiserar. Alla beslutande och beredande organ på universitet samordnas här och varje kontaktperson för studentinflytande på institutions-, fakultets- och

central nivå kan via egen inloggning överblicka aktuellt studentinflytande inom ansvarsområdet. Den enskilda studenten och doktoranden kan från och med nu även tillgängligt ta del av en dagsaktuell överblick över sitt/sina representationsuppdrag. Det genomförda systemutvecklingsprojektet har inneburit att SUS tagit stora steg framåt i att effektivisera organiseringen av studentinflytandet vid universitet. Systemet utgör i sin funktion ett vitalt stöd för såväl studenternas förutsättningar till studier och kvalitativt campusliv som för linjeverksamhetens behov i alla nivåer och områden.

2023 har även varit ett jubileumsår för SUS vilket har inneburit att vi under hösten har haft fler studiesociala evenemang för att fira detta. SUS firade det särskilt i november med en bankett på K-märkt Garnisonen som var väldigt uppskattad av medlemmar, föreningsaktiva och inbjudna gäster från SUS långa historia. Firandet av SUS 140-åriga historia har präglat året och även tydliggjort vår plats på campus men även i hela Studentsverige.

Året har även innehållit en del generella satsningar på studiesocial verksamhet där SUS bland annat under hösten återinförde en välkomstfest för nya studenter vid lärosätet, infört en inspark och utvecklat metoderna för en lyckad terminsstart och välkomnande av nya studenter.

Utöver att SUS anordnat egna studiesociala evenemang under det gångna året så har vi även fortsatt att dela ut projektmedel och tillhandahålla stöd via projektet resurser till campus. Vi kan även fortsatt se att det är högt tryck på de ekonomiska medel som delas ut och att de bidrar till att möjliggöra för föreningar och råd på campus att skapa evenemang för sina studenter. Både föreningar och råd uttrycker glädje för möjligheterna att få ekonomiskt stöd från SUS och uttrycker även att de inte hade kunnat genomföra sin verksamhet utan projektet.

Som SUS presidium ser vi med tillförsikt på framtiden.

Disa Ahlblom-Berg kårordförande

Alicia Dickner vice kårordförande

Om Stockholms universitet

Med ett brett utbildningsutbud och en stark grundforskningsprofil verkar Stockholms universitet för internationellt konkurrenskraftig forskning och utbildning. Universitetets forskning omfattar såväl grundforskning som tillämpad forskning som bidrar till att utveckla ny kunskap, öka det mänskliga vetandet och lägga grunden för innovationer och tillämpningar.

År 2023 hade Stockholms universitet cirka 29 400 helårsstudenter (hst) inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet, 1 300 aktiva doktorander och 5 500 medarbetare. Inom vetenskapsområdena naturvetenskap och humanvetenskap erbjöds cirka 300 utbildningsprogram och 1 700 kurser. Universitetet hade en total omsättning på cirka 6,1 mdkr.

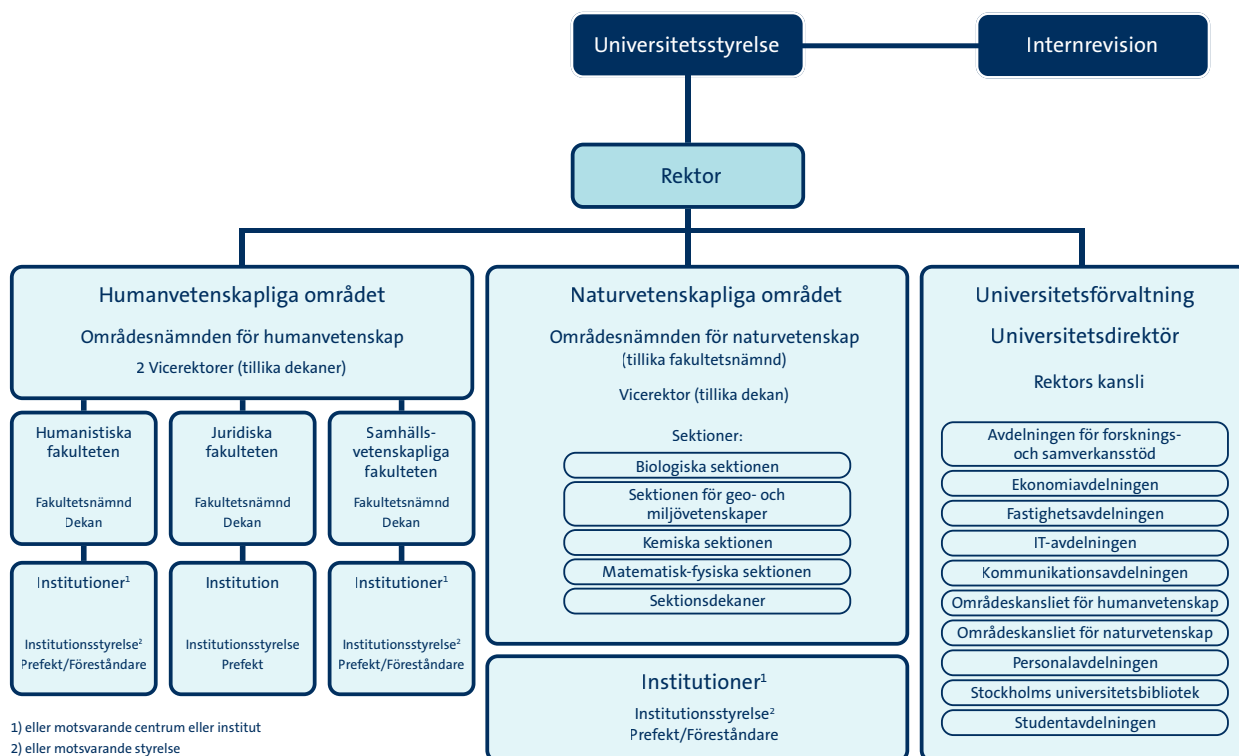
Organisatoriskt är universitetet indelat i två vetenskapsområden, det humanvetenskapliga och det naturvetenskapliga inom vilka det finns totalt fyra fakulteter; den humanistiska, juridiska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga.

Samtliga fakulteter är de största i sitt slag i landet, både när det gäller utbildning och forskning.

Det humanvetenskapliga området består av tre fakulteter och totalt drygt 30 institutioner. Området bedriver utbildning, forskning och samverkan om människan och hennes situation: språk, samhälle, kultur, organisation, historia, normer och samspelet mellan dem.

Det naturvetenskapliga området består av en fakultet med fjorton institutioner och fyra centrumbildningar som sorterar direkt under fakulteten. Fakulteten bedriver forskning och utbildning inom matematik, fysik, kemi, biologi, geologi, miljövetenskap och angränsande områden.

Verksamhetsstödet inom universitetet arbetar för att säkerställa långsiktigt goda förutsättningar, såväl för forskning, utbildning och samverkan som för ledarskap på olika nivåer. I detta prioriteras ett effektivt resursutnyttjande och utvecklingen av gemensamma processer.

Fakulteterna i siffror

Tabell 1. Antal helårsstudenter, doktorsexamina och intäkter vid de fyra fakulteterna vid Stockholms universitet.

	Humanistiska fakulteten	Juridiska fakulteten	Samhällsvetenskapliga fakulteten	Naturvetenskapliga fakulteten
Helårsstudenter*	9 173	2 665	14 312	3 289
Doktorsexamina	37	10	75	105
Intäkter** (mnkr)	1 218	208	1 931	2 393
-varav utbildning	51%	69%	55%	13%
-varav forskning	49%	31%	45%	87%

* Inkluderar anslags- och studieavgiftsfinansierad utbildning

** Beräkningen av intäkter av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå per fakultet utgår från anslagsfördelningen med justering för avräkning vid årets slut. Uppgifter om bidrags- och avgiftsintäkter är hämtade ur ekonomisystemet Raindance.

För uppgift om könsfördelning av helårsstudenter och doktorsexamina per fakultet, se tabell 29, 30 och 33 i tabellbilagan.

Definitioner och redovisning av prestationer

Stockholms universitet redovisar verksamhetens prestationer och kostnad per prestation enligt kraven på väsentliga uppgifter i regleringsbrevet för universitet och högskolor. Dessa och andra kvantitativa uppgifter inom ramen för resultatredovisningen utgör väsentlig information, och kan ses som indikatorer för att beskriva vad universitetet presterat i förhållande till verksamhetens uppgifter och mål.

Parametrar för ett antal kvantitativa uppgifter har definierats, till exempel uttagsdatum och vilka uppgifter som ska inkluderas. I de fall definitioner ändras, söks uppgifter för samtliga redovisade år

ut på nytt för att säkerställa att uppgifter är jämförbara. I flertalet fall redovisas uppgifter för de tre senaste åren men i trenddiagram redovisas uppgifter för fem år.

I samtliga tabeller i resultatredovisningen avrundas utfallet enligt vedertagna avrundningsprinciper, vilket innebär att avrundningar av enskilda poster kan ge mindre differenser vid summering.

I flera tabeller har till detta år uppgifter från tidigare år kompletterats med uppgifter om könsfördelning.

Under Välkomstdagen i augusti 2023 välkomnade SU många av de över 10 000 nya studenter som antagits till höstens utbildningar.

Foto: Ingmarie Andersson

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Stockholms universitet har ett brett utbildningsutbud inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Universitetet erbjuder såväl programutbildningar som leder till relevant yrkeskunskap som vidareutbildning för redan yrkesverksamma och ett stort utbud av fristående kurser.

Utbildningsutbud och studentrekrytering

Utbildningsutbud

Stockholms universitet är läsåret 2022/23 Sveriges största lärosäte sett till antal helårsstudenter¹.

Kärnan i utbildningsutbudet utgörs av programutbildningar på grundnivå och avancerad nivå, vilka kan leda till generell examen eller yrkesexamen.

Universitetet har också ett mycket brett utbud av fristående kurser, och i särklass flest helårsstudenter på fristående kurser i riket, vilket erbjuder univer-

sitetets studenter möjligheter att utforma en egen examen. Genom sitt breda flexibla utbildningsutbud kan lärosätet bidra till livslångt lärande och en förbättrad matchning mot de behov som finns på arbetsmarknaden för att möta framtidens utmaningar.

Vid dimensionering av utbildning utgår universitetet från studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov utifrån arbetsmarknadsprognoser från exempelvis arbetsförmedlingen, regioner och fackföreningar. Arbetsmarknadsprognoser är

¹ Universitetskanslersämbetets statistikdatabas, läsåret 2022/23

dock ofta osäkra vilket innebär utmaningar. Vidare tar de enbart i begränsad utsträckning hänsyn till regionala variationer. Vid dimensionering behöver universitetet dessutom ta hänsyn till samhällsbehov, till exempel behov av utbildningar som är angelägna ur ett samhällsperspektiv men som har lågt söktryck eller låg genomströmning och därför är mer resurskrävande att ge. Bedömningarna och prioriteringar görs huvudsakligen på institutionsnivå vilket gör det svårt att ge en samlad bild av de behovsanalyser som ligger till grund för dimensioneringen. Med anledning av utvecklingen kring artificiell intelligens, AI, undersöker Stockholms universitet hur utbildningsutbudet kan behöva anpassas beaktat den nya tekniken och arbetsmarknadens framtida kompetensbehov. I syfte att kartlägga varifrån universitetets före detta studenter har sin försörjning, arbetar universitetet vidare med att införa en samlad systematisk alumnundersökning. En pilotundersökning i enkätform är genomförd och nästa alumnundersökning kommer att genomföras under 2024.

Eftersom behovet av utbildade lärare är fortsatt stort på arbetsmarknaden, har lärarutbildning även 2023 varit prioriterad inom utbudet. Satsningar har även gjorts på bristyrkesutbildningar, till exempel inom data- och systemvetenskap, folkhälsovetenskap och socialt arbete. Vidare bedömer universitetet att efterfrågan på naturvetenskaplig kompetens generellt är relativt hög. För att möta det omgivande samhällets behov har

bland annat ett gemensamt masterprogram i biostatistik och datavetenskap inrättats i samarbete med Stockholm trio där studenter med bakgrund inom matematik, statistik, datavetenskap eller angränsande områden läser kurser vid de tre universiteterna i alliansen och tränas med färdigheter som krävs för att lösa problem inom biologi, medicin och folkhälsa (läs mer om universitetsalliansen Stockholm trio i kapitlet Samverkan med det omgivande samhället).

Drygt 19 procent av universitetets utbildning ligger på avancerad nivå, se tabell 2, och trots att det totala antalet helårsstudenter har ökat något från 2022 så har antalet helårsstudenter på avancerad nivå minskat. Andelen studenter på avancerad nivå är lägre vid Stockholms universitet än snittet i riket läsåret 2022/23. Många av kurserna på avancerad nivå har få studenter och universitetet strävar, av såväl ekonomiska som pedagogiska skäl, efter att öka antalet studenter per kurs och på så sätt även det totala antalet helårsstudenter på avancerad nivå.

Trenden med ett ökat antal helårsstudenter inom distansutbildning har fortsatt, och antalet helårsstudenter inom distansutbildning har ökat med 30 procent sedan 2021. Ökningen beror i mycket hög grad på ett ökat antal studenter på fristående kurser på distans. Distansutbildning utgör emellertid fortsatt en relativt liten andel av det totala antalet helårsstudenter vid lärosätet, 20 procent 2023. Utbudet av distansutbildning

Tabell 2. Kursers fördelning mellan grundnivå och avancerad nivå inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsfinansierad verksamhet 2021–2023

	2021		2022		2023	
	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)
Grundnivå	24 446	80	23 134	79	23 466	80
Avancerad nivå	5 728	19	5 583	19	5 510	19
Ej klassificerat*	312	1	461	2	464	2
Totalt	30 485	100	29 179	100	29 440	100

Källa: Ladok.

* Ej klassificerat avser utresande utbytesstudenter och naturvetenskapligt basår som är en högskoleförberedande utbildning.

väntas öka ytterligare framöver för att svara mot studenternas efterfrågan på flexibla undervisningsformer.

För att möta efterfrågan från studenter och det omgivande samhället, inte minst inom ramen för livslångt lärande och omställning, erbjuder Stockholms universitet inte enbart ett brett utbildningsutbud utan även flexibla studieformer. Här erbjuds fristående kurser och utbildningsprogram både med campusförlagd utbildning och distansutbildning på såväl del- som heltid och såväl dag- som kvällstid.

Inom ramen för satsningen på livslångt lärande och omställning, som gör det möjligt för fler personer med tidigare arbetslivserfarenhet att kunna läsa kurser eller vidareutbildningar, har Stockholms universitet erbjudit kurser i en rad ämnen inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Ett flertal kurser hade fokus på miljö och hållbar utveckling och att främja klimatomställningen. Antalet helårsstudenter uppgick 2023 till 356 och utfallet för 2023 motsvarar i princip uppdraget i regleringsbrevet.

För att tydligt kommunicera kurser och utbildningar inom livslångt lärande och informera om omställningsstudiestödet har en ny ingång skapats på universitets webbplats som bland annat lyfter fram utbildning som kan läsas på kvällstid och/eller på distans.

Söktryck

Söktrycket till vårens kurser var något lägre och söktrycket till höstens kurser var något högre 2023 jämfört med 2022. Sammantaget under året var söktrycket dock i stort sett oförändrat jämfört med 2022, se tabell 3. Liksom tidigare år var det ett högre söktryck till program än till kurser, och program på grundnivå har fortsatt det högsta söktrycket.

Psykologprogrammet och Kandidatprogrammet i kriminologi hade det absolut högsta söktrycket bland programmen som vänder sig till nybörjare, med 13,0 respektive 11,7 behöriga förstahandsökande per antagen. Andra program med högt söktryck var Studie- och yrkesvägledarprogrammet, Juristprogrammet och Ämneslärarprogram, arbete i grundskolans årskurs 7–9 (historia och religion), som alla hade ett söktryck på mellan 3,1 och 5,4 behöriga förstahandsökande per antagen.

Bland programmen på avancerad nivå hade Internationellt masterprogram i curating högst söktryck, med 9,6 förstahandsökande per antagen. Därefter följer Masterprogrammet i internationella relationer, Masterprogrammet i Global politisk ekonomi och Masterprogrammet i pedagogik med internationell och jämförande inriktning med 7,9, 5,5, respektive 5,2 behöriga förstahandsökande per antagen.

Tabell 3. Antal behöriga förstahandsansökningar per antagen till kurser och program 2021–2023

	2021	2022	2023
Program, grundnivå	2,5	2,3	2,2
Program, avancerad nivå	2,0	2,0	2,1
Kurser, grundnivå	0,8	0,8	0,7
Kurser, avancerad nivå	0,6	0,7	0,6

Källa: NyA.

Sökande bedöms i detta fall inte vara individbaserad statistik eftersom en person kan ha sökt till flera utbildningar. Könsuppdelad statistik redovisas därför inte.

Breddad rekrytering

Stockholms universitet arbetar med såväl breddad rekrytering som breddat deltagande. En del i arbetet med breddad rekrytering handlar om bedömning av reell kompetens för behörighet till kurser och program. Bedömning av reell kompetens är ett sätt för sökande att styrka behörighet till högskolestudier genom annat än formell gymnasieutbildning. Under 2023 bedömdes cirka 380 ärenden. Knappt 85 personer bedömdes behöriga, varav drygt 40 antogs. Sedan höstterminen 2020 tillämpas så kallat alternativt urval vid antagning till några program. Det innebär att sökande som har minst fyra års arbetslivserfarenhet kan konkurrera i särskilda urvalsgrupper, förutsatt att de har ett meritvärde baserat på högskoleprov eller betyg. Syftet är att personer som inte har tillräckliga meritpoäng men som har andra värdefulla erfarenheter ska ges ökad möjlighet att konkurrera om utbildningsplatser.

I syfte att undersöka vilka studenter som attraheras av specifika program, och på så sätt ge universitetet verktyg för riktade och strategiska satsningar i arbetet med breddad rekrytering, har Stockholms universitet, med finansiering från det nationella nätverket Include, gjort en kvantitativ kartläggning av nybörjarstuderande utifrån social bakgrund (föräldrarnas utbildningsnivå), kön, nationell bakgrund, gymnasiebetyg, och uppväxtort. Resultatet som har redovisats både på fakultetsnivå och programnivå, har fått en stor spridning vid lärosätets fakulteter. I samarbete med intresseorganisationen Mitt Livs Val har studenter från universitetet under året varit mentorer för att motivera ensamkommande och nyanlända ungdomar till fortsatta studier.

Samarbetet med Vallentuna kommun och Vallentuna gymnasium har fortsatt under 2023, där studenter från universitetet handlett och gett stöd till elever på Vallentuna gymnasium för att öka elevernas möjligheter att nå godkända betyg samt inspirera dem till fortsatta studier.

När det gäller universitetets arbete med breddat deltagande är Studie- och språkverkstaden en viktig del. Målsättningen med verksamheten är att bidra till att så många som möjligt, oavsett

bakgrund genomför sin utbildning och når goda studieresultat. Verksamheten erbjuder individuell handledning och föreläsningar på svenska och engelska i akademiskt läsande och skrivande, studieplanering och muntlig framställning. Studenter med studiesvårigheter till följd av en funktionsnedsättning erbjuds utökad handledning med en specialpedagog. Under 2023 hölls drygt 1000 individuella studenthandledningar och över 5000 studenter deltog i föreläsningar och workshoppar. Verksamheten når också många studenter genom webbaserat material.

Stockholms universitet arbetar även för att universitetslärare på bästa sätt ska kunna stötta sina studenter akademiska litteracitetsutveckling, bland annat genom fortbildning av lärare.

Utbildningsuppdraget

Helårsstudenter och helårsprestationer

Antalet helårsstudenter inom ramen för takbeloppet och den studieavgiftsbelagda verksamheten uppgick 2023 till 29 440 (varav 28 915 inom takbeloppet), vilket är en ökning med knappt en procent jämfört med 2022.

Studentpopulationen utgjordes 2023 – som andel av helårsstudenterna – till 64 procent av kvinnor, vilket är samma andel som 2022. Att kvinnor utgör en majoritet av studenterna är ett mönster man ser vid många lärosäten, men andelen kvinnor vid Stockholms universitet är något högre än snittet i riket som var 61 procent läsåret 2022/23².

I figur 1 nedan redovisas andelen helårsstudenter per utbildningsområde. Fördelningen mellan utbildningsområdena är relativt konstant mellan åren och i stort oförändrad jämfört med år 2022.

Antalet helårsprestationer uppgick 2023 till 22 261 inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet. Det innebär att prestationsgraden var 75,6 procent vilket i stort sett är oförändrat jämfört med 2022 då motsvarande siffra var 75,8 procent, men lägre än år 2021 då prestationsgraden var 77,3 procent. En förklaring

² Universitetskanslersämbetets statistikdatabas, läsåret 2022/23

till detta är att andelen helårsstudenter som läser kurser på distans har ökat succesivt med fem procentenheten under perioden, från 15 procent år 2021 till 20 procent år 2023. Campusutbildningar har betydligt högre prestationsgrad än distansutbildningar, 83,3 procent jämfört med 48,5 procent, vilket bland annat kan förklaras med att distansstudenter i högre utsträckning yrkesarbetar vid sidan av sina studier.

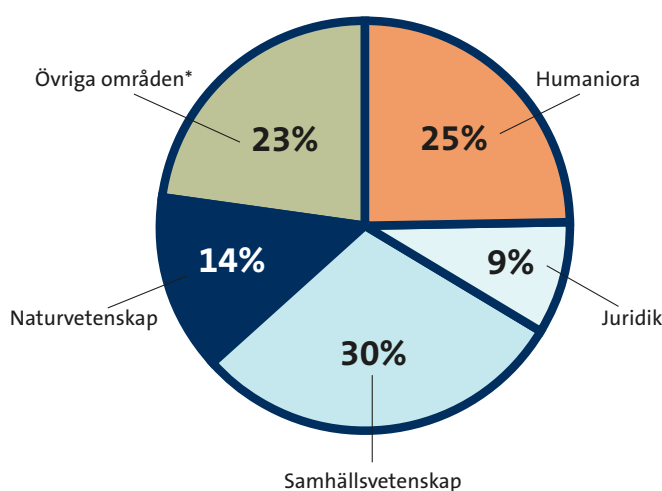
Prestationsgraden på utbildningsprogram och kurspaket är betydligt högre än på fristående kurser, 86,5 procent jämfört med 54,2 procent, vilket bland annat kan förklaras av att programstudenter i högre utsträckning studerar på heltid med målsättningen att erhålla en examen. Trenden med en sjunkande prestationsgrad på fristående kurser har fortsatt medan prestationsgraden på utbildningsprogram och kurspaket har ökat något sedan 2022. Vidare har kurser på avancerad nivå högre prestationsgrad än kurser på grundnivå, 86,5 procent jämfört med 74,2 procent. En förklaring kan vara att studenter som valt att fortsätta sin utbildning efter kandidatexamen är mer studievana och har bättre kunskap om vad studievalet innebär.

Det är, liksom tidigare år även skillnader i prestationsgrad mellan anslagsfinansierad och studieavgiftsbelagd utbildning. Inom den studieavgiftsbelagda utbildningen var prestationsgraden 83,1 procent medan den inom den anslagsfinansierade utbildningen var 75,5 procent. En förklaring till den högre prestationsgraden inom studieavgiftsbelagd utbildning kan vara att en majoritet av de avgiftsbetalande studenterna, 83 procent, läser utbildning på avancerad nivå där prestationsgraden generellt är högre. En annan trolig förklaring är att studenter som betalar för sin utbildning är mer benägna att slutföra den.

Prestationsgraden för kvinnor är tydligt högre än för män, 78,4 procent jämfört med 70,8 procent. Trenden att kvinnor har högre prestationsgrad genomsyrar hela utbildningsutbudet, oavsett undervisningsform, utbildningsnivå och utbildningsområde (möjligen med undantag för utbildningsområdet teknik där skillnaden i prestationsgrad mellan kvinnor och män är marginell).

Prestationsgraden vid Stockholms universitet läsåret 2022/23 är lägre än snittet i riket³,

Figur 1. Andel helårsstudenter per utbildningsområde inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd utbildning 2023 (totalt 29 440 hst)

Källa: Ladok.

* Övriga områden inkluderar Teknik (7 %), Vård (2 %), Medicin (2 %), Undervisning (4 %), Verksamhetsförlagd utbildning (2 %) och Övrigt (5 %).

³ Nationella jämförelser enligt uppgifter hämtade från Universitetskanslersämbetets statistikdatabas. Observera att Universitetskanslersämbetets statistik redovisas läsårsvis och nationella jämförelser avser därför läsåret 2022/23 till skillnad från ovanstående uppgifter om prestationsgrad som avser kalenderår.

76,3 procent jämfört med 80,1 procent i riket. En förklaring kan vara att Stockholms universitet har det i särklass högsta antalet helårsstudenter på grundnivå samt på fristående kurser av svenska lärosäten läsåret 2022/23, studentgrupper som generellt har lägre prestationsgrad.

Utfallet av helårsstudenter och helårsprestationer innebär att Stockholms universitet 2023 underproducerade mot takbeloppet med 27,4 mnkr inklusive ersättning för decemberprestationer.

Examina

Stockholms universitet utfärdade 6 660 examina 2023, vilket är en marginell ökning med två procent jämfört med föregående år och i nivå med antalet utfärdade examina år 2020, se tabell 4. Som framgår under avsnittet Utbildningsutbud låg en övervägande majoritet av universitetets utbildning på grundnivå. Kandidatexamina utgjorde som en följd 42 procent av utfärdade examina, tätt följt av yrkesexamina som utgjorde 37 procent av utfärdade examina. Majoriteten av utfärdade yrkesexamina utgjordes av lärarexamina.

Mer än två tredjedelar av de som avlade examen 2023 var kvinnor, vilket är en högre andel än andelen kvinnor i studentpopulationen i stort. Att examinationsgraden var högre för kvinnor kan delvis förklaras av att utbildningar som leder till yrkesexamen generellt har en högre genomström-

ning och även en hög andel kvinnor. Som framgår av tabell 4 varierar könsfördelningen beroende på vilken typ av examen det rör sig om.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning vid Stockholms universitet består av såväl poänggivande som icke poänggivande utbildningar.

Under 2023 var Skolverket återigen den enskilt största uppdragsgivaren och Rektorsprogrammet den största poänggivande utbildningen som gavs på verkets uppdrag. En annan stor utbildning på uppdrag av Skolverket är Lärarlyftet, en utbildning som ger lärare möjlighet att komplettera sin legitimation med fler behörigheter. Andra exempel är uppdragsutbildning inom företagsekonomi, bland annat de så kallade executive MBA-utbildningarna, som ges på uppdrag av företag och organisationer som vidareutbildning åt anställda, samt ledarskapsutbildning avseende vetenskap om hållbar utveckling och resilienstagande som ges på uppdrag av svenska företag och stiftelser. Även fackliga ledare erbjuds utbildning i rättvis klimatombildning.

Svenska Institutet var en stor uppdragsgivare under 2023 för icke poänggivande uppdragsutbildning. Stockholms universitet gav på uppdrag av institutet ett program med fokus på att stärka kapaciteten hos anställda inom den offentliga och

Tabell 4. Antal utfärdade examina 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Typ av examen	2021			2022			2023		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Masterexamen	1 073	61	39	1 168	64	36	1 190	61	39
Magisterexamen	211	58	42	215	56	44	238	62	38
Yrkesexamen*	2 504	77	23	2 482	77	23	2 453	77	23
Kandidatexamen	2 978	63	37	2 669	65	35	2 771	64	36
Högskoleexamen	9	67	33	2	50	50	8	50	50
Totalt	6 775	68	32	6 536	69	31	6 660	68	32

Källa: Ladok.

* Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen/juristexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, studie- och yrkesvägledarexamen, lärarexamen, civilekonomexamen, psykoterapeutexamen och psykologexamen.

civila sektorn i de sexton länder i södra Afrika som ingår i Southern African Development Community (SADC). Syftet med utbildningen är att bidra till att öka förståelsen för ekonomisk, ekologisk och social resiliens och att utveckla innovationer som potentiellt skulle kunna förändra systemiska problem i positiv riktning.

Som framgår av tabell 5 har antalet helårsstudenter inom poänggivande uppdragsutbildning ökat med över 30 procent under den senaste treårsperioden och utfallet är nu i nivå med år 2019, året före covid-19-pandemin.

Den ekonomiska omfattningen av universitetets uppdragsutbildning redovisas i kapitlet Ekonomiskt resultat och analys.

Läro- och förskolläroarutbildning

Eftersom behovet av utbildade lärare är fortsatt stort på arbetsmarknaden, har läroarutbildning även 2023 varit prioriterad inom utbildningsutbudet vid Stockholms universitet. Med sina tio olika program – och över trettio ämnen och institutioner involverade – utgör läroarutbildningarna tillsammans en av lärosätets största utbildningar och är rikets största läroarutbildning. Antagningstalen till läroarutbildningarna ligger generellt kvar på samma nivå som 2022. Den negativa trenden med färre antagna till förskolläroarprogrammet håller i sig då programmet antog 23 procent färre studenter 2023 jämfört med 2022. En förklaring är att söktrycket till utbildningen har minskat gradvis sedan covid-19-pandemin. Något positivt som däremot sticker ut är antagningssiffrorna för kompletterande pedagogisk

utbildning (KPU). Reguljär KPU har ökat antalet antagna med 25 procent, och KPU för forskarutbildade inom matematik, naturvetenskap och teknik har fördubblat antalet antagna. Antalet behöriga förstahandssökande till KPU för forskarutbildade ökade med 44 procent jämfört med 2022.

Till försöksverksamheten med en kortare KPU som leder till grund- eller ämnesläroarexamen vid Stockholms universitet antogs vårterminen 2023 femton sökande till grundläroarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6, i ämnena matematik, naturvetenskap och teknik, 75 högskolepoäng med förhöjd studietakt. Sju studenter slutförde utbildningen i december 2023.

Under sommaren 2023 anordnade universitetet 15 sommarkurser som är relevanta för att studenter snabbare ska nå läroarexamen eller som möjliggör kompetensutveckling eller vidareutbildning för obehöriga lärare. Under perioden 2018–2022 ökade utbudet av sommarkurser och antalet helårsstudenter successivt. År 2023 uppgick antalet helårsstudenter till 150, varav 75 procent kvinnor, vilket är en minskning jämfört med 2022 men fler än tidigare år. Antalet kurser är detsamma som år 2022.

Som framgår av tabell 6 har antalet examina minskat något jämfört med 2022. Antalet specialläroar-/ specialpedagogexamina har dock ökat något, vilket beror på att Skolverkets satsning Lärolyftet återupptagits efter att tillfälligt ha pausats under pandemin. Utfallet för 2021–2023 är 4 200 examina och universitetet bedömer att det finns goda förutsättningar att nå målet på 5 510 examina för perioden 2021–2024.

Tabell 5. Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2021–2023 i poänggivande uppdragsutbildning, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Helårsstudenter	251	79	21	306	83	17	329	85	15
Helårsprestationer	181	78	22	229	84	16	263	85	15

Källa: Ladok.

Övningskolor och övningsföreläsningar

En av hörnstenarna i alla lärarutbildningar är den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU:n), där teori och praktik knyts samman. För att höja kvaliteten i VFU:n för alla lärarstudenter genom ett närmare samarbete med kommunerna inleddes 2019 en gradvis övergång till en ny VFU-modell med så kallade VFU-kluster, baserat på erfarenheterna från universitetets övningskoleprojekt (2012–2018). VFU-skolor organiseras i kommunens regi i enheter (kluster) som tar emot en hög koncentration av studenter. Ett fullt utbyggt VFU-kluster tar emot cirka 200 studenter, fördelade på cirka 50 förskollärostudenter, 100 grundskollärostudenter och 50 ämneslärostudenter. Stockholms universitet samverkar idag med 14 kluster inom åtta kommuner i länet. Hösten 2023 placerades 80 procent av de nya lärostudenterna inom ett VFU-kluster. Exakt uppgift avseende antal helärostudenter kan inte tas fram för 2023 eftersom funktionalitet saknas för att ta ut uppgifter retroaktivt. Uppskattningsvis motsvarande 415 helärostudenter har deltagit i verksamheten med övningskolor eller övningsföreläsningar under året.

Utbildning av pedagoger för elever med synskada respektive dövhet eller hörselskada

Stockholms universitet har ett särskilt uppdrag att tillgodose samhällets behov av pedagoger med specialisering mot undervisning av elever med synskada respektive dövhet eller hörselskada. Inom ramen för uppdraget för universitetet en kontinuerlig dialog med Specialpedagogiska skolmyndigheten kring vilka behov som finns av kompetens i specialskolan.

Stockholms universitet erbjuder som enda lärosäte i Sverige speciallärarutbildning med specialisering mot dövhet eller hörselskada respektive synskada. Det är en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå för yrkesverksamma lärare i alla pedagogiska verksamheter som även erbjuds inom ramen för Skolverkets satsning Lärolyftet. För att göra utbildning inom detta område tillgänglig för fler, ges en av de yrkesspecifika delkurserna inom respektive specialisering även som fristående kurs. En annan åtgärd för att göra utbildning inom området tillgänglig för fler är att i hög utsträckning erbjuda den på distans.

Tabell 6. Antal utfärdade examina inom vissa lärarutbildningar 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Typ av examen	2021			2022			2023		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Förskolläroutbildning	296	95	5	270	96	4	266	95	5
Grundläroutbildning fritidshem	116	57	43	118	60	40	102	55	45
Grundläroutbildning F–3	169	91	9	179	96	4	150	89	11
Grundläroutbildning 4–6	120	76	24	109	79	21	104	78	22
Yrkesläroutbildning	189	69	31	165	70	30	127	68	32
Ämnesläroutbildning (KPU)	86	59	41	65	51	49	64	55	45
Ämnesläroutbildning (ej KPU)	271	63	37	275	57	43	287	60	40
Specialpedagog-/ specialläroutbildning	178	94	6	233	91	9	261	91	9
Totalt	1 425	78	22	1 414	78	22	1 361	78	22

Källa: Ladok.

* Avser de lärarutbildningar som ska återrapporteras enligt regleringsbrevet.

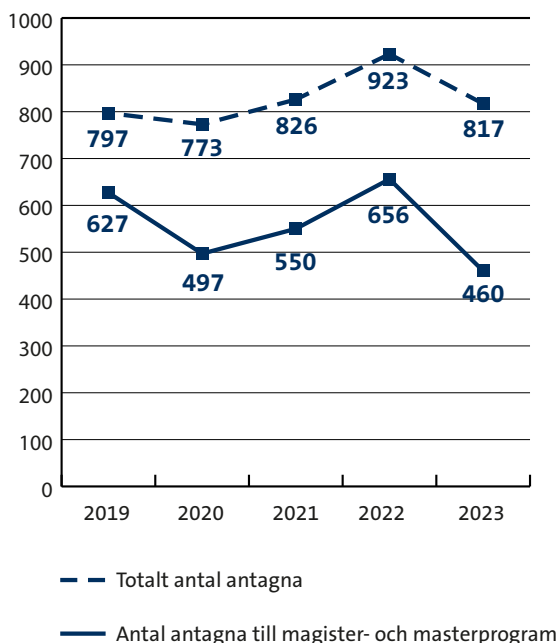
För att ytterligare utveckla lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov erbjuder Stockholms universitet fristående kurser med särskilt fokus på lärarstudenter och redan verksamma lärare på alla nivåer inom skolväsendet: *Introduktionskurs i teckenspråk för lärarstudenter* och *Barns teckenspråk i förskoleåldern*. Båda kurserna har haft högt söktryck men låg genomströmning vilket ses som indikation på ett stort behov och starkt intresse för att inhämta kunskaper om svenskt teckenspråk men lägre grad av motivation att ta poäng. Det är även möjligt att få en ämneslärarexamen i svenskt teckenspråk genom kompletterande pedagogisk utbildning vid Stockholms universitet.

Regionala behov, efterfrågan och vägledning av studenter

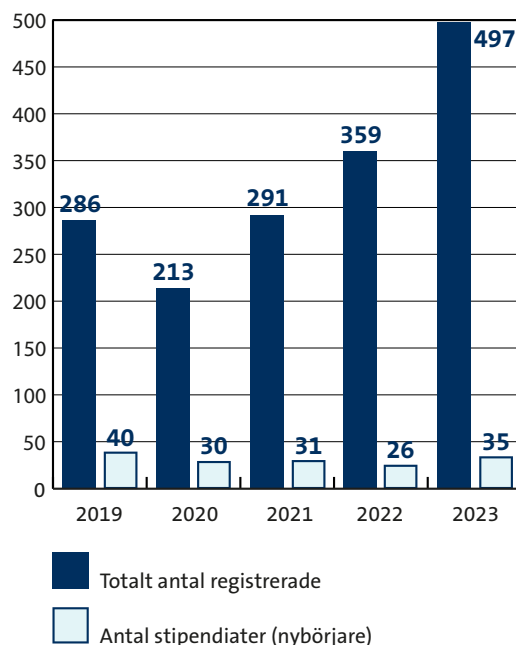
Stockholms universitet erbjuder presumtiva studenter såväl individuell vägledning som vägledning i samband med till exempel öppet hus och utbildningsmässor. I dessa sammanhang medverkar studievägledare med kunskap om lärarutbildningarna och även studentambassadörer

från dessa utbildningar. Stockholms universitet samordnar vidare ett regionalt lärarprogramssamarbete där Gymnastik och idrotthögskolan, Kungliga Musikhögskolan och Stockholms konstnärliga högskola ingår. Samarbetet ger studenterna möjlighet att välja utifrån ett större utbud av ämneskombinationer inom ämneslärarprogrammet. I takt med efterfrågan på flera ämneskombinationer har utbudet av ämnen inom samarbetet anpassats med ytterligare valbara ämnen. Stockholms universitet samordnar ämnesvalen mellan lärosätena och fungerar som en kontaktingång vid frågor från studenter, lärarinstitutioner och lärosätena inom samarbetet. För att möta arbetsmarknadens behov av behöriga lärare ger Stockholms universitet vägledning kring lärarutbildnings- och lärarlegitimationsfrågor. Vägledningen kan till exempel röra studenter som vill komplettera behörigheten med fler ämnen, för att öka anställningsbarheten eller vägledningsfrågor kring universitetets lärarutbildningar i stort. Till vägledningen för lärarlegitimationsfrågor vänder sig studenter, institutioner och Skolverket.

Figur 2a. Antal antagna inom studieavgiftsbelagd verksamhet 2019–2023*

Figur 2b. Antal registrerade nybörjare och stipendiater inom studieavgiftsbelagd verksamhet 2019–2023*

Källa: NyA, Ladok och för stipendiater egen databas. Statistiken i NyA baseras på samtliga antagningsomgångar.

* Uppgifterna avser nybörjare, vilket innebär att antagna till kurser inom program exkluderats liksom registrerade på program från och med termin 2 och fortsättningsregistrerade på kurs. Även uppgiften om stipendiater omfattar endast nybörjare. Statistiken avser hela 2023 men det absoluta flertalet studieavgiftsstudenter antas till höstterminen. Andel kvinnor år 2023 är 57 procent av totalt antal antagna, 57 procent av antal antagna till magister- och masterprogram, 74 procent av antalet stipendiater (nybörjare) och 59 procent av totalt antal registrerade nybörjare.

Studieavgiftsbelagd verksamhet

Stockholms universitet erbjuder cirka 175 program och 1 150 fristående kurser på engelska, vilka utgör basen för rekrytering av studieavgiftsskyldiga studenter. Programutbudet på engelska består huvudsakligen av magister- och masterprogram.

Efter pandemin har den studieavgiftsbelagda verksamheten fortsatt att öka jämfört med tidigare år, både när det gäller antalet registrerade nybörjare (figur 2b) och antalet helårsstudenter (tabell 7).

År 2023 uppgår antalet helårsstudenter inom den studieavgiftsbelagda verksamheten till 525, se tabell 7. Andelen kvinnor är 63 procent (se tabell 30 i tabellbilagan) vilket innebär att andelen kvinnor ökat och nu endast är marginellt lägre än bland studenter inom ramen för takbeloppet. De avgiftsskyldiga studenterna vid Stockholms universitet har meriter från ett stort antal länder i världen. År 2023 dominerade studenter från Kina, Sri Lanka, Indien, Storbritannien, Iran och Bangladesh. Den stora förändringen jämfört med tidigare år är att antalet studenter med meriter från Pakistan minskat kraftigt på grund av svårigheter att få visum.

Antalet tredjelandstudenter som deltog i utbildning inom ett utbytesavtal uppgick till 374, varav 67 procent kvinnor, vilket är en minskning med 80 personer jämfört med 2022 (läs mer om studentmobilitet inom olika utbytesavtal i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna).

Den studieavgiftsbelagda verksamheten bidrar till mer varierade studentgrupper och innebär att svenska studenter får ökade möjligheter till internationalisering på hemmaplan. Verksamheten leder vidare till ökat söktryck vilket bedöms bidra till ökad kvalitet i utbildningen.

Hösten 2023 har liksom föregående år präglats av en stor mängd inkomna begäranden om återbetalning av studieavgiften. Orsaken är nästan uteslutande att studenterna fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd, eller att besked om uppehållstillstånd dröjt så länge att det varit för sent att påbörja studierna. Av de nyantagna avgiftsskyldiga studenterna har 99 personer, varav 64 procent kvinnor, inkommit med en begäran om återbetalning. Detta är dock något färre än 2022.

Samarbetet med Migrationsverkets har fortlöpt på olika plan och överlag fungerat bra. Det som inte har fungerat avser individärenden där studenter trots att de har sökt i tid inte hunnit få sina uppehållstillstånd till terminsstart på grund av långa handläggningstider. Ett stort bortfall av studenter i ett sent skede försvårar planeringen av antalet platser på olika utbildningar. Vidare drabbas de som ansöker om förlängning av uppehållstillstånd också av de långa handläggningstiderna.

För andra gången tillämpades separat antagning till sex masterprogram inom företagsekonomi och 182 antogs. Den separata antagningen har underlättat planeringen för institutionen.

Tabell 7. Antal helårsstudenter och helårsprestationer i studieavgiftsbelagd verksamhet 2021–2023

	2021	2022	2023
Helårsstudenter	370	427	525
Helårsprestationer	308	361	436

Källa: Ladok.

För information om könsfördelning och antal helårsstudenter och helårsprestationer per fakultet och område, se tabell 30 i tabellbilagan.

Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Kompletterande juristutbildning

Stockholms universitet anordnar kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning. Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng och leder till en svensk juristexamen. Antagning till utbildningen sker en gång per år.

Antalet sökande har ökat något jämfört med 2022 och uppgick till 198 höstterminen 2023, se tabell 8. Höstterminen 2023 antogs 15 studenter, varav 14 påbörjade utbildningen, att jämföra med 19 som påbörjade utbildningen 2022. Flera av de tidigare antagna har på grund av bristande språkkunskaper i svenska haft svårt att klara av utbildningen. Antagningstalet har därför sänkts och dessutom har svårighetsnivån på det språktest som utgör ett av urvalskriterierna höjts för att de som antas ska ha bättre förutsättningar att slutföra utbildningen. Detta utvärderas fortlopande. Antalet helårsstudenter har minskat som en följd av att färre antagits, se tabell 8.

Under 2023 tog 18 studenter, varav 78 procent kvinnor, ut en juristexamen. Det kan jämföras med 2022 då 20 studenter, varav 65 procent kvinnor, tog examen. Utbildningen följs inte upp separat eftersom kompletteringsstudenterna läser tillsammans med studenterna på det reguljära juristprogrammet men kurserna följs upp på sedvanligt sätt genom kursvärderingar.

Fyra av studenterna som antogs 2021 och tre av studenterna som antogs 2022 var inte registrerade på någon kurs 2023. Det finns olika orsaker till avhoppet och till att studenter hamnar efter i utbildningen, exempelvis långa pendlingsavstånd eller att studierna blir alltför betungande på grund av att studenten samtidigt arbetar och har familj. Bristande språkkunskaper spelar, som framgår ovan, också en roll. Under våren 2023 genomfördes en kartläggning av studenterna på kompletteringsutbildningen och de som hamnat efter erbjöds studievägledning. Den visade att studenterna antingen arbetade heltid eller bedrev andra studier, vilket gjorde att de inte hade någon direkt avsikt att ta upp studierna i nuläget. De höll emellertid öppet för att återkomma.

Stockholms universitet kan vidare konstatera att ett flertal studenter, liksom tidigare år, är personer med svensk gymnasieutbildning som gått en juristutbildning utomlands. Andelen studenter med svensk gymnasieutbildning av de antagna under 2023 var dock ovanligt hög, 86 procent, vilket innebär att syftet med utbildningen, integration, inte uppfylls.

Kompletterande lärar- och förskollärarytutbildning

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö universitet, Umeå universitet och Örebro universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärar- och förskollärarytutbildning eller annan utbildning som kan anses relevant för svensk skola. Stockholms

Tabell 8. Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	245	52	48	177	47	53	198	54	46
Antagna	29	83	17	19	79	21	15	60	40
Registrerade nybörjare	29	83	17	19	79	21	14	64	36
Helårsstudenter	53	77	23	39	79	21	32	81	19

Källa: NyA och Ladok.

universitet har samordningsansvaret. Den kompletterande utbildningen är individuellt utformad till både innehåll och omfång, och kan maximalt omfatta 120 högskolepoäng. Utbildningen kan leda till legitimation (enligt beslut från Skolverket) eller till en lärar- eller förskollärarexamen, men syftet kan även vara att studenten ska få kunskap om svensk skola och förskola.

Antagning till utbildningen sker två gånger per år. Antalet sökande har minskat med över 50 procent den senaste treårsperioden och uppgick till 383 år 2023, se tabell 9. Under året antogs 79 studenter, varav 69 påbörjade utbildningen, att jämföra med 88 som påbörjade utbildningen 2022.

Vid Stockholms universitet får sökande som är behöriga till utbildningen genomföra ett så kallat inplaceringsprov i svenska. Provresultatet visar om behörig sökande har rätt till/behöver ytterligare utbildning i det svenska språket för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Under 2023 visade provresultatet att cirka 60 procent behövde inleda studierna med en förberedande kurs i svenska.

Under 2023 tog 65 studenter, varav 88 procent kvinnor, ut en lärarexamen. Det är en kraftig nedgång jämfört med 2022 då rekordmånga studenter, 122 stycken, varav 90 procent kvinnor, tog examen. En förklaring till minskningen av både antalet helårsstudenter och examina är att inga nya studenter antas mot äldre examen och att studier mot den äldre examensordningen har fasats ut. Därutöver ges utbildningen vid Stock-

holms universitet på helfart och är campusförlagd, vilket medför svårigheter för studenter att genomföra utbildningen då många studenter kombinerar studier med arbete.

Majoriteten av studenterna som studerar mot förskola och grundskolans tidigare år kompletterar för att erhålla en lärarlegitimation enligt Skolverkets beslut. Studenterna har en kontaktperson som följer upp studenternas studier i inledningen av och under den kompletterande utbildningen. Efter slutförda studier får studenterna även besvara en enkät med frågor om utbildningens innehåll, upplägg och relevans. I övrigt följs utbildningen upp på sedvanligt sätt med kursvärderingar efter varje kurs.

Under 2023 gjorde 32 studenter studieavbrott, varav 94 procent kvinnor. Skälen till avbrott är flera, framförallt är det svårigheter att kombinera studier med arbete, men även långa pendlingsavstånd eller att man erhållit lärarlegitimation under studietiden.

Kompletterande socionomutbildning/utbildning i socialt arbete

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet och Malmö universitet anordnar kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning/utbildning i socialt arbete. Även Södertörns högskola har möjlighet att anordna kompletterande utbildning men har ännu inte startat upp någon sådan. Stockholms universitet har samordningsansvaret.

Tabell 9: Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärar- och förskollärarytutbildning 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	840	85	15	618	83	17	383	88	12
Antagna	164	84	16	107	85	15	79	86	14
Registrerade nybörjare	147	86	14	88	89	11	69	90	10
Helårsstudenter	279	88	12	181	89	11	128	90	10

Källa: NyA och Ladok.

Antagning till utbildningen sker en gång per år. Det är fortsatt många sökande som inte uppfyller behörighetskraven. Antalet sökande uppgick 2023 till 44, varav 30 sökande med högskolebehörighet (87 procent kvinnor). Av dessa bedömdes så få som fyra, varav samtliga kvinnor, vara behöriga och antogs till utbildningen. Samtliga fyra registrerade sig och påbörjade studierna, se tabell 10.

I syfte att utbildningen skulle bli mer attraktiv för presumtiva sökande och att studentunderlaget därmed skulle bli större, har utbildningen gjorts om till ett program som leder till socionomexamen från år 2022. Antalet behöriga sökande ökade under 2022 men har år 2023 återgått till en liknande nivå som innan utbildningen gjordes om. I den nybörjarenkät som studenterna besvarat menar dock samtliga att det som motiverar dem att läsa utbildningen är att den leder till en socionomexamen. Att utbildningen leder till examen kommer att lyftas fram i det fortsatta arbetet med att förbättra marknadsföringen av utbildningen och nå ut till behöriga sökande och potentiella framtida studenter.

Universitetet följer upp den kompletterande utbildningen på sedvanligt sätt genom kursvärderingar. Studenterna har också en mentor som de diskuterar och följer upp sina studier med. Studenterna får även besvara en nybörjarenkät och en enkät vid examen. Uppföljningen av tidigare examinerade studenter visar att alla, med något enstaka undantag, har arbete inom fältet socialt arbete.

Ingen student har blivit klar med sina studier under 2023 och inte heller har någon student formellt anmält studieavbrott.

Särskilda uppdrag

Kulturskoleklivet

Stockholms universitet har i uppdrag att utveckla och ge utbildning med relevans för kulturskolan. Målgruppen för universitetets satsning är personer med gedigna konstnärliga färdigheter och erfarenheter. Målgruppen kan delas in i två kategorier; A) de som har högskoleutbildning från det konstnärliga området och vill arbeta i kulturskola men saknar pedagogisk utbildning och behöver didaktisk kompetens inom sitt ämnesområde, och B) de som redan arbetar i kulturskola och har behov av någon typ av fortbildning.

Kulturskoleklivet sker i nära samverkan med Stockholms konstnärliga högskola och till viss del även med Stockholms Musikpedagogiska Institut. Lärosätena samverkar kring kurspaket och marknadsföring samt anordnar gemensamma seminarier. Inom ramen för satsningen kan man utbilda sig till kulturskolepedagog genom att läsa ett kurspaket om totalt 90 högskolepoäng. Det går även att läsa enskilda kurser inom utbudet. Kurserna ges på kvarts- eller halvfart för att vara tillgängliga för yrkesverksamma, men kan kombineras för den som vill studera på heltid. Det går att ansöka om validering av reell kompetens samtidigt som man söker till kurs. Ett par kurser

Tabell 10: Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021*			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	-	-	-	78	81	19	44	77	23
Antagna	-	-	-	8	100	0	4	100	0
Registrerade nybörjare	-	-	-	2	100	0	4	100	0
Helårsstudenter	3	85	15	2	97	3	3	100	0

Källa: NyA och Ladok.

* Inga studenter antogs 2021.

ges helt på distans och ett antal kurser har inlag av fjärrundervisning.

Kurspaketet rymmer kurser inom kulturskoledidaktik samt relevanta ämnesfördjupande och ämnesdidaktiska kurser. Därutöver erbjuds valbara specialiseringskurser, som är ämnesövergripande eller ämnesspecialiserade. Tillsammans med tidigare konstnärlig utbildning eller konstpedagogisk erfarenhet, ger de god kompetens för att undervisa i kulturskolan. I samarbete med Stockholms konstnärliga högskola erbjuds inriktningar inom drama/teater och scenkonst, film och media, cirkus, dans och opera. Från och med hösten 2023 har även ett samarbete med Umeå universitet påbörjats för att kunna erbjuda inriktningen bild och form. Tidigare fanns inriktningen bild och media som nu är uppdelad i två inriktningar för att bättre motsvara kulturskolornas behov och ämnesinriktningar.

Under 2023 gav Stockholms universitet sex kurser på mellan 7,5 och 15 högskolepoäng inom ramen för Kulturskoleklivet, och 10 helårsstudenter deltog i satsningen, se tabell 11. Kurserna har fokus på att studenterna ska lära sig att utveckla en egen pedagogisk verksamhet. Praktiskt pedagogiskt och konstnärligt arbete varvas med reflektion samt vetenskapligt skrivande och läsande. Kurserna är praktiktäna och i samverkan med kulturskolor i regionen, främst i Stockholms stad, ges studenterna möjlighet till auskultation och eget ledarskap. Innehållet i Kulturskoleklivet bygger dels på en analys av kulturskolornas behov utifrån kompetensdialoger, dels på vidareutveckling och anpassning av kandidatprogrammet i de estetiska ämnena didaktik. Under året har flera kursers förkunskapskrav setts över för att kunna erbjuda fler möjligheten att gå kurserna.

Utöver kurserna har ett par föreläsningar genomförts för personal verksam vid kulturskolor i Stockholmsregionen. Som utökad kompetensdialog har ämnet dans i kulturskola fokuserats i genomförandet av en större enkätundersökning och rapport. Tidigare har en liknande rapport tagits fram för ämnesområdet drama/teater i kulturskola. Rapporterna bidrar till förståelsen för de ämnesdidaktiska frågor som kurser inom Kulturskoleklivet vid Stockholms universitet adresserar. Rapporterna bidrar också med viktig information om vilken typ av fortbildning kulturskolans pedagoger har behov av. Förutom antagning – inklusive validering av reell kompetens – och undervisning har anvisade medel använts för koordinering och utveckling av satsningen, samverkan och marknadsföring. Under 2023 har universitetet intensifierat arbetet med kommunikation och marknadsföring eftersom det generellt är en stor utmaning att nå presumtiva studenter, både inom målgruppen konstnärligt utbildade och redan verksamma pedagoger i kulturskola. Inför vårterminen 2024 ser anmälningstalen till kurserna ut att ha ökat.

Under 2023 har lärare och forskare vid Stockholms universitet tagit initiativ till att starta *Svenskt nätverk för kulturskolerelaterad forskning*. Nätverket ger kontakter som bland annat bidrar till att utveckla och förbättra kvaliteten i Kulturskoleklivets kurser.

Tolk- och översättarutbildning

Stockholms universitet har i uppdrag att erbjuda tolk- och översättarutbildning och konferenstolkutbildning vid behov. Dessutom ska universitetet erbjuda högskoleutbildning i teckenspråk och tolkning.

Tabell 11. Antal helårsstudenter inom Kulturskoleklivet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Helårsstudenter	10	84	16	7	95	5	10	84	16

Källa: Ladok.

Antalet registrerade studenter på tolk- och översättarutbildningarna 2023 har ökat med sammantaget 15 procent jämfört med år 2022, se tabell 12.

Stockholms universitet fick i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att bygga ut tolk- och tolkläraryt utbildningen. Denna utbyggnad genomfördes redan under 2020, och är således etablerad sedan drygt tre år tillbaka. Den del av utbildningen till tolk i offentlig sektor som tidigare genomförts vid Lunds universitet i Stockholms universitets regi, sker numera i Lunds universitets regi, men med finansiering och visst pedagogiskt stöd från Stockholms universitet. Tolkning i offentlig sektor gavs på Stockholms universitet under 2023 i språken arabiska, dari, persiska, ryska, somaliska, uzbekiska och ukrainska. Nya inriktningar för i år var ukrainska och ryska. Vid Lunds universitet gavs tolkning i offentlig sektor med språken arabiska, dari, grekiska, persiska, ryska och ukrainska, med grekiska som nytt språk för 2023.

Universitetet ger sedan 2013 ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Utbildningen fyller ett viktigt behov av akademiskt utbildade teckenspråkstolkare. En nyhet under 2023 har varit att programmet fått två inriktningar; en för tolkning mellan svenskt teckenspråk och svenska, och en för intramodal teckenspråkstolkning öppen för studenter med svenskt teckenspråk som sitt förstaspråk. Under 2023 hade programmet totalt

37 helårsstudenter, varav 86 procent kvinnor, och prognosen för de kommande tre åren är 34, 33, respektive 32 för perioden 2024–2026.

Universitetet ger dessutom flera andra fristående kurser i tolkning, inklusive en kurs i pedagogik och didaktik för tolklärare. Den ettåriga konferenstolkutbildningen på avancerad nivå som ges vartannat år startade med en ny omgång under höstterminen 2023 med språken engelska, franska och tyska förutom svenska.

Stockholms universitet erbjöd 2023 både ett kandidat- och ett masterprogram samt flera fristående kurser i översättning. Antalet studenter på översättarutbildningarna låg relativt stabilt under året. Kandidatprogrammet i språk och översättning hade fortsatt ett gott söktryck. Nytt för i år på kandidatprogrammet var en delkurs om översättning för barn och ungdomar. På masterprogrammet i översättning gick studenter med de vanliga skolspråken, plus studenter med bland annat kinesiska och japanska som källspråk eller målspråk. En nyhet på avancerad nivå var en kurs i översättningssociologi. Den fristående kursen översättare i offentlig sektor gavs med språken arabiska, persiska, dari, mongoliska, somaliska och tigrinska. Upplägget på kursen hade omarbetats något inför detta år för att bättre passa studentgruppen.

Tabell 12. Antal registrerade på tolk- och översättarutbildningar 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Utbildning	2021**			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Översättarutbildningar	180	67	33	168	62	38	236	72	28
Konferenstolkutbildning	8	38	63	21	29	71	12	67	33
Teckenspråkstolkutbildning	73	86	14	86	93	7	80	91	9
Övrig tolkutbildning	99	51	49	135	60	40	144	68	32
Totalt	360	66	34	410	66	34	472	74	26

Källa: Ladok.

* Antal avser unika registrerade individer som är förstagångs- eller fortsättningsregistrerade under året.

** En del av utbildning till tolk i offentlig sektor genomförs vid Lunds universitet med finansiering från Stockholms universitet. Dessa uppgifter ingår inte i statistiken för 2021 vilket innebär att den inte är helt jämförbar med den för 2022 och 2023.

Utbildning i vissa ämnen

Stockholms universitet har i uppdrag att erbjuda utbildning i ämnena finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Antalet sökande till ämnet finska har minskat något under 2023, men både antalet sökande och antalet erbjudna platser (antalet antagna) ligger på en stabilt hög nivå, se tabell 13. Även antalet helårsstudenter och helårsprestationer har minskat något i jämförelse med 2021 och 2022, se tabell 14, men ligger fortfarande på en betydligt högre nivå än åren dessförinnan.

Det finns ett stort intresse för kurser i finska som främmande språk på nybörjarnivå, men relativt få studenter fortsätter sina studier efter första terminen. Såväl campusförlagd undervisning som distansundervisning ingår i utbudet av kurser i finska som främmande språk.

Utbildning avsedd för studenter med finska som modersmål eller med mycket goda kunskaper i

språket erbjuds både i form av progressionskurser och som fristående fortbildningskurser, främst för att tillgodose det stora nationella behovet av lärare och andra experter inom ämnet. Stockholms universitet är det enda lärosätet i riket med undervisning på finska och under 2023 har många studenter slutfört kandidatkursen i finska och finska för modersmåls lärare. Kurser för finskspråkiga erbjuds numera endast som distanskurser.

Intresset för studier i lettiska och litauiska har vuxit under 2023, och både antalet sökande och antalet antagna har ökat något, se tabell 13. Även antalet helårsstudenter har ökat, se tabell 14, och fler studenter fullföljer sina studier. Övergången till att ge kurser i lettiska och litauiska på distans, har resulterat i att studenter från såväl andra delar av Sverige än Stockholm som andra länder deltar i högre utsträckning. Även antalet studenter som har lettiska eller litauiska som modersmål har ökat. Stockholms universitet har dessutom, i samarbete med universiteten i Mainz, Kaunas och Tartu, utvecklat ett masterprogram i sociolingvistik. Genom samarbetet breddas rekryteringsbasen och

Tabell 13. Antal behöriga sökande och antagna till utbildning i vissa ämnen 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Ämne	2021*		2022		2023	
	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna
Finska	1813	680	1645	521	1558	559
varav kvinnor/män (%)			68/32	70/30	63/37	63/37
Lettiska	294	185	416	249	497	210
varav kvinnor/män (%)			52/48	53/47	41/59	49/51
Litauiska	256	155	332	174	448	197
varav kvinnor/män (%)			48/52	45/55	36/64	44/56
Gemensamma kurser, lettiska och litauiska	76	55	61	32	94	45
varav kvinnor/män (%)			41/59	44/56	44/56	38/62
Portugisiska	535	198	466	155	859	217
varav kvinnor/män (%)			58/42	56/44	60/40	59/41
Strålningsbiologi	45	19	29	15	18	15
varav kvinnor/män (%)			76/24	60/40	67/33	60/40
Svenskt teckenspråk	2407	771	2131	779	2400	795
varav kvinnor/män (%)			89/11	89/11	89/11	87/13

Källa: NyA.

* Uppgifter om kön saknas för år 2021.

studentantalet ökar, något som bedöms bidra till ökad kvalitet. Universitetet kan även notera att övergången från programmet till forskarutbildning är relativt hög.

Utbudet av kurser i portugisiska omfattar allt från kurser på nybörjarnivå till masternivå. De flesta kurser ges på engelska i kombination med portugisiska vilket gör dem tillgängliga för internationella studenter. Antalet sökande ökade drastiskt jämfört med 2021 och 2022 (med 84 procent jämfört med 2022), se tabell 13. En stor majoritet av studenterna läser fortfarande endast en termin, och liksom de två föregående åren, utgjorde studenter på termin 1 ca tre fjärdedelar av helårsstudenterna. Få tar en examen med portugisiska som huvudområde, vilket är ett mönster som syns för många språk.

Inom ämnet strålningsbiologi gav universitetet en kurs 2023. Antalet antagna ligger på samma nivå som 2022, se tabell 13. Det kan noteras att antalet sökande och antagna i realiteten är något högre än vad som framgår av tabellen. Det beror på att

sökande inom program inte går via antagnings-systemet NyA och studenterna huvudsakligen utgörs av masterstudenter inom biologi/molekylär livsvetenskap. Studentgruppen utgörs även av utbytes- och fristående kursstudenter. Antalet helårsstudenter har minskat något jämfört med 2022, se tabell 14.

Söktrycket har under 2023 varit fortsatt högt inom ämnet svenskt teckenspråk. Antalet helårsstudenter ligger kvar på samma nivå som under 2022. Universitetet erbjuder sedan 2020 distanskurser på kvällstid i teckenspråk med olika inriktningar. Dessa kurser har 2023 fortsatt haft det högsta söktrycket av de kurser som erbjuds inom svenskt teckenspråk. Eftersom universitetet har ett särskilt uppdrag att erbjuda ämnet teckenspråk till studenter i hela Sverige är de nämnda distanskurserna mycket viktiga och de bidrar till en stor studenttillströmning till lärosätet och kommer att fortsätta ges kommande år. Under 2022 var genomströmningen mycket låg men den har under 2023 stigit igen efter ett medvetet arbete av lärarna där strukturen delvis lagts om

Tabell 14. Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningar i vissa ämnen 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Ämne	2021*		2022		2023	
	Hst	Hpr	Hst	Hpr	Hst	Hpr
Finska	118	68	120	65	97	55
varav kvinnor/män (%)	67/33	71/29	69/31	73/27	65/35	67/33
Lettiska	13	9	19	13	20	14
varav kvinnor/män (%)	48/52	49/51	59/41	60/40	54/46	59/41
Litauiska	12	7	13	9	18	13
varav kvinnor/män (%)	50/50	49/51	51/49	51/49	51/49	57/43
Gemensamma kurser, lettiska och litauiska	3	3	8	6	5	4
varav kvinnor/män (%)	59/41	71/29	75/25	77/23	66/34	70/30
Portugisiska	54	30	50	27	56	29
varav kvinnor/män (%)	60/40	59/41	61/39	68/32	63/37	66/34
Strålningsbiologi	4	1	3	2	2	1
varav kvinnor/män (%)	63/37	60/40	88/12	57/43	73/27	78/22
Svenskt teckenspråk	108	59	102	47	105	75
varav kvinnor/män (%)	87/13	89/11	88/12	94/6	86/14	89/11

Källa: Ladok.

* Avser endast utbildning inom ramen för takbeloppet.

och studenter uppmuntrats genomföra examinationerna eftersom många studenter som antas till distanskurserna på kvällstid gör det av rent intresse och inte med ambitionen att ta högskolepoäng. Det har medfört att många studenter låter bli att göra examinationen vilket har dragit ned genomströmningen för såväl kursen som ämnet i stort. Åtgärderna har dock fått det genomslag som förväntats under 2023. I tabellerna redovisas endast kurser inom huvudområdet teckenspråk.

Särskilda åtaganden

Test i svenska för universitets- och högskolestudier

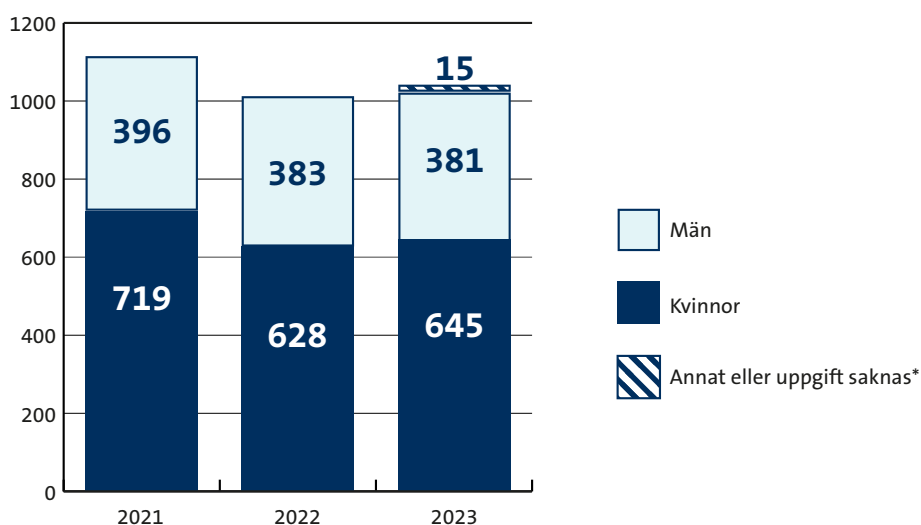
Sedan 2002 har Stockholms universitet i uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus). Testets målgrupp är personer med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor men saknar behörighet i svenska. Testet består av tre provdelar: läsförståelse, skriftlig färdighet och muntlig färdighet.

Tisus hölls vid sex svenska lärosäten våren och hösten 2023: Linköpings universitet, Lunds universitet, Malmö universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet. Dessutom hölls testet på 91 orter världen över. Sammanlagt deltog 1 041 personer i Tisus 2023, se figur 3. Majoriteten (66 procent) av testdeltagarna gjorde Tisus i Sverige, av vilka Stockholms universitet tog emot flest testdeltagare. Drygt en tredjedel av alla testdeltagare gjorde testet utomlands, och de provorter som tog emot flest testdeltagare var Zürich, San Fransisco, London, Istanbul, Dubai, Bukarest och Amsterdam.

Av dem som gjorde Tisus 2023 var drygt hälften under 25 år. Liksom tidigare år var majoriteten av provdeltagarna kvinnor.

Det var 41 procent av testdeltagarna som fick godkänt på Tisus 2023 (41 procent av kvinnorna och 43 procent av männen). Sammantaget var det 32 procent av testdeltagarna som fick underkänt på testet och 27 procent som fick rest på ett av delproven, vilket innebär underkänt på en provdel och möjlighet att vid två kommande provtillfällen göra om endast den underkända provdelen.

Figur 3. Antal testdeltagare i Tisus 2021–2023

Källa: Egen databas. Uppgift om kön baseras på testdeltagarens egen uppgift i anmälan, då många testdeltagare saknar svenskt personnummer.

* År 2023 har tre personer uppgett kön "annat" och tolv personer har ej angett kön.

Pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen – nationellt uppdrag

Stockholms universitet har i uppdrag att samla in uppgifter om lärosätenas kostnader för särskilt (riktat) pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen, och därefter fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål. De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser personella pedagogiska insatser i studiesituationen, enskilt eller i grupp, för studenter med varaktig funktionsnedsättning som av lärosätet beviljats särskilt (riktat) pedagogiskt stöd. I tabell 15 redovisas kostnader för pedagogiska stödinsatser som i samråd med övriga lärosäten beslutats ska ingå i särskilt (riktat) pedagogiskt stöd.

Under 2023 har förändringar genomförts i redovisnings- och utbetalningsmodellen för nationella medel. Tidigare har utbetalning av medel skett två år efter att kostnaderna har uppstått på lärosätena. Efter önskemål från lärosätena kommer utbetalning framgent att ske redan året efter kostnaderna uppstått. För att komma i fas med den nya utbetalningsmodellen har nationella medel under 2023 betalats ut för att täcka lärosätenas underskott för både år 2021 och år 2022. Av de anvisade nationella medlen för 2023 fördelades 39,1 mnkr under våren utifrån uppgifter om lärosätenas underskott under 2021. Full kostnadstäckning erbjöds. Därefter användes ackumulerade medel för att fördela 20,8 mnkr,

utifrån uppgifter om lärosätenas underskott för 2022. Lärosätenas totala underskott för 2022 uppgick till 50,8 mnkr, vilket innebär att kostnadstäckningen var 41 procent.

Som framgår av tabell 16 har antalet studenter som beretts tillgång till stödresurser inte ökat lika kraftigt under 2023 som under föregående år. Sammanlagt 32 788 studenter har erbjudits riktat pedagogiskt stöd under året, att jämföra med 30 414 föregående år. Den mer modesta ökningen beror delvis på att ett antal lärosäten tidigare rapporterat alla studenter som fått stöd under kalenderåret, vilket då även inkluderat studenter på föregående års hösttermin eftersom denna sträcker sig in på efterföljande kalenderår. I år har samtliga lärosäten endast rapporterat studenter som fått stöd vår-, sommar- och hösttermin 2023.

Funktionsnedsättningsområde neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är även i år det område som ökar mest, och utgör 38 procent av studentpopulationen som ges riktat pedagogiskt stöd. Dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter är fortfarande största område, och utgör 40 procent av studentpopulationen som beretts tillgång till stödresurser. Det är dock värt att notera att endast studenternas primära funktionsnedsättning anges. Har en student flera nedsättningar väljs den funktionsnedsättning som primär för vilken mest kompensatoriskt stöd ges. Det innebär med stor sannolikhet att området dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter är underrapporterat. Detta då

Tabell 15. Anvisade medel och kostnader för riktade pedagogiska stödåtgärder 2021–2023, mnkr

	2021	2022	2023
Anvisade nationella medel	36,8	44,1	44,7
Kostnader			
Utbildningstolkning	47,7	43,7	50,5
Övriga pedagogiska stödåtgärder	58,2	70,7	77,3
Summa kostnader*	105,8	114,4	127,8
Underskott vid lärosätena**	39,1	47,2	57,8

Källa: Rapportering från lärosätena.

* Observera att kostnader och underskott för 2021–2022 är faktiska, medan de för 2023 är beräknade.

** Avser kostnader utöver de 0,3 procent av anslaget på grundnivå och avancerad nivå som lärosätena avsätter.

dessa nedsättningar ofta förekommer tillsammans med andra funktionsnedsättningar, exempelvis neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som normalt kräver mer stödåtgärder och därför sätts som primär funktionsnedsättning.

Stockholms universitet använder delar av de nationella medlen till universitetets kostnader för samordning och gemensamma aktiviteter. Inom ramen för de nationella medlen för riktat pedagogiskt stöd finansieras även, i enlighet med tilldelningsbeslut, Svenskt teckenspråkslexikon. Samordningskostnaderna uppgick 2023 till 2,3 mnkr (2,7 mnkr 2022) och kostnaden för lexikonverksamheten till 4,9 mnkr (4,5 mnkr 2022).

Inom ramen för samordningsansvaret anordnade Stockholms universitet i maj en konferens för landets samordnare. En introduktionsdag för

nyanställda samordnare hölls också under hösten, liksom ett webinarium kring stöd till studenter med synnedsättning. Under webinariet berättade Högskolan i Borås om sitt projekt kring stöd till studenter med synnedsättning. Projektet mynnade bland annat ut i en inventering av studiemiljön för studenter med synnedsättning, en översyn av lärosätets rutiner kring tillgänglighet och inköp av en läs-TV och läs-kamera. Chalmers tekniska högskola har under året arbetat med att förbättra sitt stöd till studenter med autismspektrumtillstånd genom att införa uppföljningssamtal. Detta för att få en bild av hur väl stöden fungerar, och hur de kan utvecklas. Under året har också samtliga texter till studenter i Nationellt administrations- och informationssystem för samordnare (Nais) setts över med fokus på klarspråk, för att förenkla och förbättra för studenterna.

Tabell 16. Antal studenter med funktionshinder i studiesituationen som beretts tillgång till stödresurser 2021–2023 vid svenska lärosäten, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023*		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Studenter med dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter	12 180	68	32	12 980	68	32	13 086	69	31
Studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	8 757	65	35	10 706	66	34	12 498	67	33
Studenter med psykisk ohälsa	2 501	79	21	2 931	80	20	3 163	80	20
Studenter med nedsatt rörelseförmåga	652	64	36	677	70	30	614	66	34
Studenter med synnedsättning	386	60	40	402	59	41	384	58	42
Studenter med hörselnedsättning – utan utbildningstolkning	299	74	26	339	72	28	339	71	29
Studenter med utbildningstolkning – teckenspråks- och/eller skrivtolkning	179	70	30	197	76	24	194	82	18
Studenter med andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan	1 972	75	25	2 182	76	24	2 510	76	24
Totalt	26 926	68	32	30 414	69	31	32 788	70	30

Källa: Rapportering från lärosätena.

* Uppgifter för år 2023 avser studenter med tillgång till stödsatser under vår-, sommar- och höstterminen 2023. I tidigare års uppgifter har ett antal lärosäten rapporterat uppgifter per kalenderår, vilket då även inkluderar stödsatser från höstterminen föregående år, då höstterminen avslutas först nästkommande kalenderår. Detta innebär att statistiken för 2023 inte är helt jämförbar med den för 2021 och 2022.

Den årliga installations- och promotionshögtiden skedde traditionsenligt i Stadshuset, som 2023 firade 100 år. Under ceremonin uppmärksammades nya doktorer, nya professorer, jubeldoktorer, hedersdoktorer, medaljörer och pedagogiska pristagare.

Foto: Rickard Kilstrom

Forskning och utbildning på forskarnivå

Stockholms universitet är ett universitet i hög grad präglad av fri grundforskning och fri forskning inriktad mot tillämpningar. Att professorer, lektorer och biträdande lektorer är verksamma inom såväl forskning som utbildning ger förutsättningar för högsta kvalitet inom båda dessa områden. Utbildningen på forskarnivå ska utbilda framtidens forskare men även kvalificerade medarbetare till näringsliv och offentlig sektor.

Utbildning på forskarnivå

Utbildningen på forskarnivå vid Stockholms universitet omfattar närmare 1 300 aktiva forskarstuderande inom drygt 140 ämnesinriktningar vid ett femtiotal institutioner från samtliga fakulteter. Målet för universitetets utbildning på forskarnivå är att utbilda framtidens ledande forskare för akademien och för samhället i stort. Forskarutbildningen bidrar på ett avgörande sätt till försörjningen av kvalificerad kompetens inom företag, organisationer, offentlig sektor och kulturvärlden på såväl nationell som internationell

nivå. Forskarutbildningen utgör också en rekryteringsbas för akademisk forskning inom och utom landet. En god forskarutbildning är dessutom en viktig faktor för att attrahera framstående forskare och lärare till universitetet. Universitetet har genom sin storlek och sina starka forskningsmiljöer goda förutsättningar att kunna bedriva forskarutbildning av högsta kvalitet. Stockholms universitet erbjuder en god arbetsituation för doktoranderna, där det utöver förutsättningarna för utbildning i anslutning till breda och starka forskningsmiljöer ingår goda anställningsförhållanden och en bra arbetsmiljö.

Antagning

År 2023 nyantogs 223 doktorander, varav 131 (59 procent) kvinnor och 92 (41 procent) män, att jämföra med föregående år då 173 doktorander nyantogs, varav 91 (53 procent) kvinnor och 82 (47 procent) män.

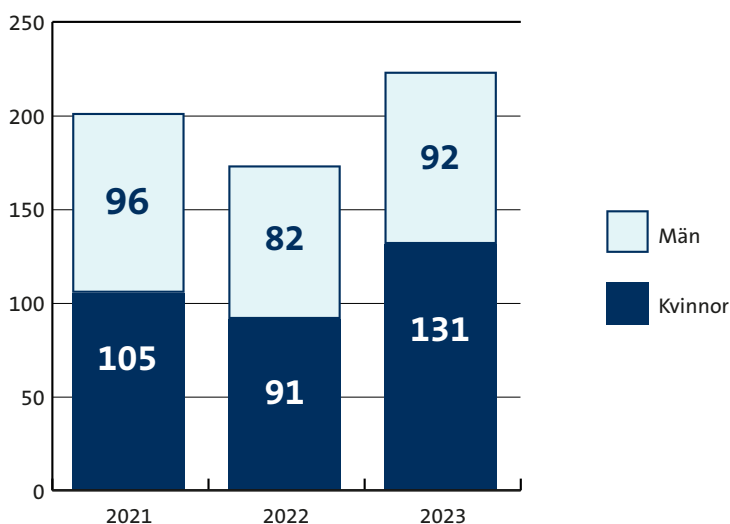
Detta innebär särskilt för naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig fakultet en återhämtning jämfört med föregående år. År 2022 påverkades antalet nyanställningar av de besparingar som genomfördes för att få en ekonomi i balans. Flera institutioner prioriterade då också, delvis som en

följd av besparingarna, anställning av postdoktorer framför antagning av doktorander då detta innebär ett kortare anställningsåtagande. Den långsiktiga trenden såväl vid universitetet som vid andra lärosäten är emellertid en minskad antagning till utbildning på forskarnivå.

Genomsnittlig nettostudietid

I tabell 17 redovisas genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen och licentiatexamen för år 2023 jämfört med de två föregående åren. Genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen 2023 var 4,5 år och motsvarande siffra för

Figur 4. Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2021–2023

Källa: Ladok.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts på grund av förändrad utsökning. För uppgift om fördelning mellan områden och fakulteter, se tabell 31 i tabellbilagan.

Tabell 17. Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen 2021–2023

Typ av examen	2021			2022			2023		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Doktorsexamen	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4	4,5
Licentiatexamen	3,3	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2	3,3	3,4	3,2

Källa: Ladok.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

För uppgift om nettostudietiden per fakultet och område, se tabell 32 i tabellbilagan.

licentiatexamen var 3,2 år vilket framgår av tabellen. Nettostudietiden för såväl doktors- som licentiatexamen är ungefär densamma för kvinnliga och manliga doktorander. Trenden ser av tabell 17 ut att gå mot längre nettostudietid för doktorexamen, men går man ytterligare några år tillbaka var nettostudietiden år 2018 4,5 år, 2019 4,6 år och 2020 4,7 år. Möjligen kan pandemin ha påverkat nettostudietiden något mellan 2021 och 2023.

Examina

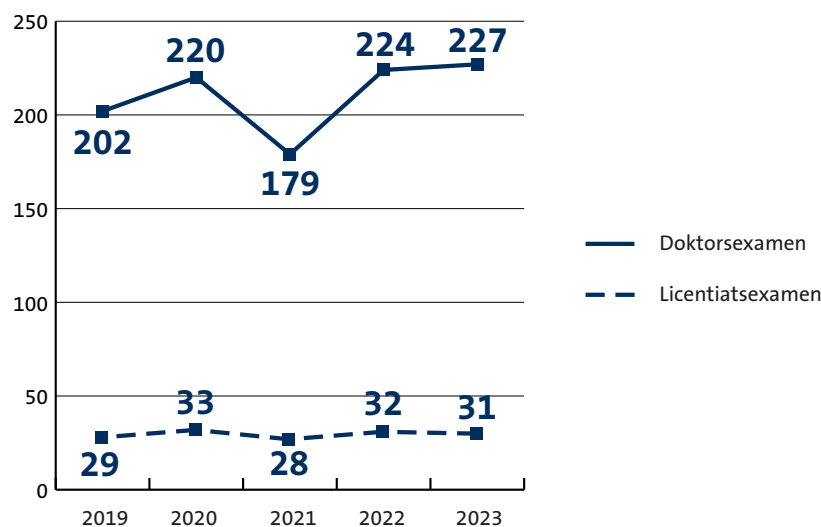
År 2023 utfärdades 227 doktorexamina och 31 licentiatexamina, vilket är ungefär samma antal som föregående år då det utfärdades 224 doktorexamina och 32 licentiatexamina. Antalet licentiatexamina är stabilt men sjunkande över tid då allt färre avslutar sina studier med licentiatexamen. Detta då en licentiatexamen alltmer sällan ses som ett nödvändigt steg på vägen mot en doktorexamen. Av de nytexaminerade doktorerna år 2023 var 48 procent kvinnor och 52 procent män, medan 58 procent var kvinnor och 42 procent män av de nytexaminerade licentiaterna.

Forskning

Inom Stockholms universitet bedrivs såväl fri grundforskning som oberoende tillämpad forskning. Universitetet har ett långsiktigt perspektiv på verksamheten, inklusive riktade forskningssatsningar, för att säkra och utveckla både bredd och djup i forskningen. Läroanställningar vid universitetet (biträdande lektorer, lektorer och professorer) är därför fullt finansierade av statsanslag. Universitetet arbetar målmedvetet med ämnesmässigt breda utlysningar av läroanställningar. Dessa annonseras öppet och internationellt för att institutionerna ska kunna bygga upp starkast möjliga forskningsmiljöer med högt meriterade sökande. Konkurrenten om läroanställningarna vid Stockholms universitet är vanligtvis mycket stor och många lärare kommer närmast från en anställning i ett annat land, vilket bygger upp internationella och mångfacetterade miljöer.

Stockholms universitet har identifierat sammanlagt sexton profilmråden som alla rymmer stark forskning, många forskare – ofta från flera

Figur 5. Antal doktorexamina respektive antal licentiatexamina 2019–2023

Källa: Ladok.

För uppgift om könsfördelning och antal examina per fakultet, se tabell 33 i tabellbilagan.

institutioner – och har betydande bredd. Dessutom finns ett stort antal framstående forskargrupper och enskilda starka forskare inom en mångfald av discipliner. Forskarna söker de samarbeten och arbetssätt som bäst gynnar kunskapsutvecklingen, vilket ger goda förutsättningar att driva projekt vid den absoluta forskningsfronten. Universitetets forskare anlitas ofta i statliga utredningar, medverkar i media, lämnar remissvar på lagförslag och ingår i flera Nobelkommittéer och internationella expertorgan.

Öppen vetenskap

Stockholms universitet deltar aktivt i den nationella och internationella utvecklingen för att främja övergången till ett öppet vetenskapligt system. Som ett led i arbetet har Stockholms universitet signerat den internationella överenskommelsen *Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA)*. Detta förbinder lärosätet till aktivt arbete med att reformera både de egna systemen för forskningsutvärdering och meritering, och bidra till utvecklingen nationellt och internationellt. I linje med rekommendationerna i *Nationell färdplan för öppen vetenskap* och tillhörande åtgärdsförslag, utformade av Sveriges universitets- och högskoleförbund, har Stockholms universitet inrättat ett rektorsråd för öppen vetenskap. Det har etablerats en formellt utsedd forskarreferensgrupp för att stärka dialog och kommunikation med kärnverksamheten. Lärosätet har även utformat en övergripande policy för öppen vetenskap med en tillhörande plan med ansvarsfördelning. Som ett led i att göra öppen vetenskap till en fråga för hela universitetet har ett strategiskt kommunikationsarbete påbörjats.

Utgångspunkten vid Stockholms universitet är att lärosätets forskare bedriver sin forskning så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt, med hänsyn till juridiska, etiska och eventuella kommersiella aspekter. Universitetet ansvarar för att stödja och informera sina forskare så att de har möjlighet att bedriva forskning med högsta möjliga kvalitet och genomslag i det öppna vetenskapssystem som successivt utvecklas. Ansvaret innefattar att tillhandahålla ett ramverk och en lokal infrastruktur som stödjer och möjliggör korrekt hantering, lagring, tillgänglig-

görande och bevarande av forskningsresultat och forskningsdata. Under året har merparten av lärosätets institutioner kontaktats för att erbjudas information om stöd som finns att få. Det erbjuds även webinarier, seminarier och en doktorandkurs. Stockholms universitetsbibliotek har fler än 30 avtal med förlag där öppen publicering inom förlagens tidskrifter ingår för författare från Stockholms universitet. Utöver detta finansierar universitetet publiceringsavgiften för artiklar i helt öppet tillgängliga tidskrifter för lärosätets forskare. Stockholm University Press (SUP) är universitetets forskarstyrda förlag som publicerar sakkunniggranskade vetenskapliga böcker och tidskrifter med öppen tillgång.

Forskningsrön

Nedan följer ett axplock av forskningsrön som publicerats eller presenterats av universitetets forskare under året.

Forskare har för första gången isolerat och sekvenserat RNA-molekyler från en utdöd art. Analyserna gjordes på ett mer än hundra år gammalt exemplar av en tasmansk tiger som bevarats torkat i rumstemperatur i en museisamling. Resultaten har betydelse för försöken att återuppliva utdöda arter, som den tasmanska tigern och den ullhåriga mammuten, men även för att studera pandemiska RNA-virus.

Forskare har avslöjat hur spermier aktiveras från passiva åskådare till dynamiska simmare. Denna förändring är en avgörande pusselbit under resan mot befruktning och den beror på aktiveringen av en unik jontransportör. I framtiden kanske kunskapen kan bidra till att utveckla nya preventivmedel för män.

För första gången har forskare tagit fram en bild av Vintergatan med hjälp av neutriner som observerades med teleskopet IceCube, vilket består av drygt 5 000 optiska moduler nedsänkta i den antarktiska isen. Bilden antyder att den kosmiska strålningen oftare krockar med gas och stoft i Vintergatans centrala delar än vad man tidigare trott. Med hjälp av maskininlärning har man kunnat utforska datan mycket mer ingående än vad som var möjligt tidigare.

Under året har forskare lyckats beskriva strukturen av ett av naturens vassaste kemiska verktyg, en proteinradikal. Proteinradikalen är oerhört reaktiv, vilket gör den svår att avbilda. Men genom att använda extremt korta röntgenlaserpulser har nu forskarna lyckats beskriva radikalens struktur. Resultaten hjälper oss förstå hur naturen kan utföra mycket svåra kemiska reaktioner och kan i förlängningen användas inom såväl medicin som i miljövänliga kemiska processer.

Sommar och vinter innebär vitt skilda levnadsförhållanden för djur och växter i stora delar av världen. Så hur har olika organismer anpassat sig evolutionärt för att handskas med variationerna? Genom att studera två närbesläktade fjärilsarter, rovfjärilen och rapsfjärilen, har forskarna upptäckt att det finns olika strategier att hantera säsongsvariation och resultaten kan i framtiden hjälpa oss att förutspå organismers svar på ett skiftande klimat.

Covid-19-pandemins nedstängningar i södra Asien minskade rejält halten av kortlivade nedkylade partiklar i luften medan halten av långlivade växthusgaser knappt påverkades. Forskarna kunde därmed se hur minskade utsläpp av luftföroreningar ger renare luft men också starkare klimatuppvärmning.

Mikroorganismer – bakterier och svampar – är den överlägset viktigaste faktorn när det handlar om hur mycket kol som lagras i marken. De har betydelse både för att mildra klimatförändringar och för att förbättra jordens kvalitet för jordbruk och livsmedelsproduktion, visar nya forskningsrön från bland annat Stockholms universitet. För att säkerställa en hållbar produktion av livsmedel bör man lägga mer fokus på att studera effektiv mikrobiell kolanvändning.

Forskare har utvecklat porösa kristaller från granatäppleextrakt som kan fånga in och bryta ner läkemedelsmolekyler från kommunalt avloppsvatten. Förhoppningen är att materialet, kallat SU-102, kommer att kunna användas för vattenrening i framtiden.

Tack vare James Webbteleskopets första bilder på galaxhopar har en grupp forskare för första gången kunnat undersöka mycket kompakta

strukturer av stjärnhopar inuti galaxer, så kallade klumpar, och studera den första fasen i stjärnbildning i avlägsna galaxer. Det hjälper oss att förstå hur galaxer bildas och utvecklas.

Användningen av korta blixtrar av röntgenljus bringar forskare ett stort steg närmare att utveckla bättre katalysatorer för att omvandla växthusgasen metan till en mindre skadlig kemikalie. Resultatet avslöjar för första gången hur kol-vätebindningar i alkaner bryts och hur katalysatorn fungerar i denna reaktion. Nu hoppas forskarna lära sig att styra elektronflödet för att kunna utveckla bättre katalysatorer för den kemiska industrin.

I en studie konstateras att männen som blir pappor idag har högre föräldrafärdigheter än de män som blev fäder i tidigare generationer, då faderskap idag kräver ett mer aktivt omhändertagande av sitt barn. Samtidigt föredrar dagens kvinnor, med sin ökade ekonomiska självständighet, att bilda familj med män med god föräldraförmåga. Samtidigt väljer män med låga föräldraskapsfärdigheter själva bort att bli föräldrar.

En studie om hur handel med utsläppsrätter och koldioxidbeskattning de facto påverkar utsläpp visar att en ökning med en procent av ett företags kostnad för koldioxidutsläpp (till exempel skatt) leder till en minskning av koldioxidutsläppen per försäljningsenhet med cirka två procent. Detta innebär att miljövinster görs om ändamålsenliga prissättningar/styrmedel ges till företagen. Exempelvis visar studien att koldioxidutsläppen från den svenska tillverkningsindustrin 2015 troligen skulle ha varit ungefär 30 procent högre utan koldioxidprissättning.

Svenskarnas förtroende är högt för de stora nyhetsmediernas krigsrapportering från Ukraina, visar en studie. Undersökningen visar att ålder och sociala faktorer hos nyhetskonsumenten har större betydelse när vi väljer att fördjupa oss i nyhetsflödet. Högutbildade män i storstäder väljer gärna internationella medier, medan lågutbildade och äldre män i mindre tätorter gärna går till svenska alternativa nyhetssajter. Yngre människor hämtar oftast nyheter och opinionsmaterial om konflikten i sociala medier. Generellt är dock förtroendet för sociala och alternativa medier lågt.

En studie av DNA från arkeologiska lämningar visar stor invandring till Skandinavien under vikingatiden. Resultaten indikerar att genetisk variation ökade under denna period, vilket antyder intensiv inflyttning. En överraskande observation var att den genetiska variationen minskade efter vikingatiden. Forskarnas hypotes är att migranter under denna period fick färre barn eller hade proportionellt mindre påverkan på genpoolen än de som redan var bosatta i Skandinavien.

Att vara föräldraledig tiden efter barnets födelse skyddar mot försämrad mental hälsa hos nyblivna föräldrar. Hos mammor sitter effekten i även längre fram i livet, medan den positiva effekten hos pappor är mer kortvarig. Det konstaterar forskare efter att ha undersökt sambandet mellan föräldraledighet och psykisk hälsa hos föräldrar ur ett internationellt perspektiv.

Urval av framgångsrika nationella och internationella ansökningar

Forskare vid Stockholms universitet har varit framgångsrika med ansökningar hos såväl nationella som internationella finansiärer. Detta gäller inte minst inom det europeiska ramforskningsprogrammet Horisont Europa där det sammanlagda utfallet för universitetet var det högsta någonsin (265 mnkr). Inom ERC:s utlysningar har åtta forskare fått sina ansökningar beviljade: ett Starting Grant, fyra Consolidator Grants, och tre Advanced Grants. Bland de senare finns bland andra projekten *Democracy, Autocracy, and International Cooperation* vid Statsvetenskapliga institutionen, samt *Building models of, with and for sustainability transformations* vid Stockholms Resilienscentrum (28 mnkr vardera).

Också hos Wallenbergstiftelserna har Stockholms universitet haft ett gott utfall. Detta gäller särskilt stiftelsernas karriärprogram för unga forskare Wallenberg Academy Fellows där inte mindre än åtta av tolv nominerade kandidater från universitetet antogs med bidrag på upp till 15 miljoner kronor vardera under en femårsperiod. Detta är

det största antalet kandidater som beviljats för något lärosäte sedan programmet startade år 2012 vilket får anses som en exceptionell framgång. Ytterligare 63 miljoner kronor har beviljats inom utlysningarna Forskningsprojekt av hög vetenskaplig potential inom samhällsvetenskap och humaniora hos Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse respektive Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond. Det största enskilda bidraget om 20 miljoner kronor gällde forskningsprogrammet *Advancing the research frontier of biosphere stewardship - strategic research collaboration and postdoc program between the Stockholm Resilience Centre, and the Natural Capital Project, Stanford University* vid Stockholms Resilienscentrum, som härmed kan bedrivas under ytterligare fem år. Universitetet har också fått anslag för ett tiotal större forskningsprogram hos de statliga forskningsråden Forte, Formas och Vetenskapsrådet. Bland dessa kan nämnas Fortes nationella program för arbetslivsforskning, där forskare vid Institutet för social forskning beviljats bidrag om 24 miljoner kronor vardera inom utlysningen "Arbetslivets utmaningar 2023" Bidrag om 24 miljoner kronor har även beviljats vid institutionen för folkhälsovetenskap, då inom utlysningen "Preventiva och hälsofrämjande insatser inom folkhälsopolitikens målområden".

Horisont Europa

I enlighet med rekommendationen i forskningsfinansierarnas förslag till den nationella strategin Kraftsamling för Horisont Europa har Stockholms universitet tagit fram målsatta strategier för det egna deltagandet i ramprogrammet. Översiktlig plan för Stockholms universitets deltagande i ramprogrammet Horisont Europa 2021–2027 utgör grunden för planeringen av de insatser som universitetet gör för att bidra till lärosätets och de nationella målen för deltagande i Horisont Europa.

Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd arbetar aktivt med att informera, ge stöd och undanröja hinder för att forskarna ska kunna skriva konkurrenskraftiga ansökningar till

Horisont Europa. Under 2023 har avdelningen bland annat fortsatt arbetet med att systematiskt sprida information om Horisont Europa inte minst genom sitt reguljära nyhetsbrev samt ett specialnummer med fokus på enbart EU-finansiering. Universitetet organiserar också riktade informationsmöten för forskare för att nå ut med information och möjligheter inom ramprogrammet. Under året anordnade lärosätet ett seminarium om utlysningar kopplade till pelare 2 och ett annat på temat Europeiska forskningsrådet (ERC). En nyhet i år var att det genomfördes ett ”ERC-boot camp” där 16 juniora forskare fick stöd och återkoppling på sina ERC-ansökningar. ”Träningslägret” för ERC-sökande genomfördes i samarbete med Ragnar Söderbergs stiftelse som medfinansier. För Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) anordnade lärosätet inom europeiska universitetsalliansen Civi flera informationstillfällen och frågestunder (läs mer om Civi i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna). MSCA presenterades även under ett seminarium om finansieringsmöjligheter för postdoktorala vistelser vid universitetet. För fjärde året i rad genomförde Civi dessutom en insats för att matcha handledare och potentiella postdoktorandidater vid de olika universiteten i universitetsalliansen. I samarbete med University College London arrangerade universitetsalliansen Stockholm trio i april en workshop för forskare där samarbetsmöjligheter inom ramprogrammet presenterades (läs mer om universitetsalliansen Stockholm trio i kapitlet Samverkan med det omgivande samhället).

Stockholm trios gemensamma Brysselkontor syftar till att främja lärosätenas ökade deltagande i olika EU-finansierade forsknings- och innovationsprogram med fokus på Horisont Europa.

Utöver det löpande arbetet genomförde kontoret i Bryssel och Stockholm trio under 2023 en andra omgång av EU-kursen för forskare med begränsad kunskap om EU-finansiering. Från Stockholms universitet deltog sex forskare. En annan viktig del av Brysselkontorets verksamhet handlar om proaktivt påverkansarbete. Under året har bland annat Stockholm trio lämnat ett gemensamt inspel om utformningen av nästa ramprogram, FP10.

Uppdragsforskning

Uppdragsforskning är ett av de mest omedelbara sätten att nyttiggöra forskning och samverka med det omgivande samhället, såväl nationellt som internationellt. Uppdragsforskningen står för en förhållandevis liten del av verksamheten vid universitetet. Uppdragsgivarna är såväl nationella som internationella aktörer.

Stockholms universitet har ett antal pågående och påbörjade uppdragsforskningsprojekt där uppdragsgivarna är internationella aktörer. En del av dessa uppdrag har under föregående år upphandlats av EU:s institutioner och byråer. Universitetet har under 2023 fått nya eller förnyade uppdrag från aktörer utanför EU-sfären, exempelvis andra internationella organisationer som World Bank Group, företag som Volkswagen, Chevron och Sinopec, och forskningsinstitut som Fraunhofer-Gesellschaft.

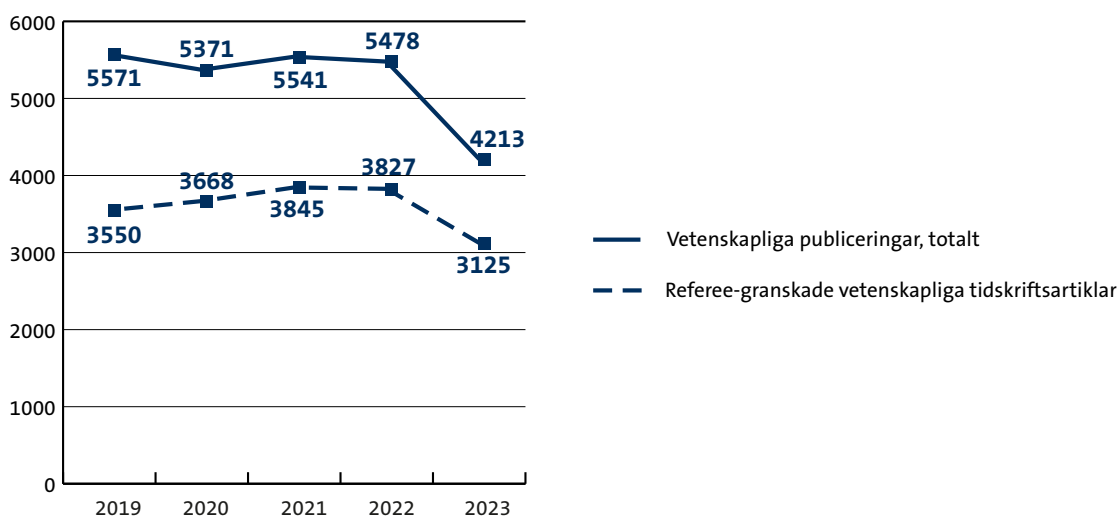
Nationella uppdragsgivare inom uppdragsforskning är myndigheter (till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Jämställdhetsmyndigheten med fler), privata företag och länsstyrelser. Uppdragsforskningen har under 2023 ökat med cirka tre procent jämfört med 2022. Miljöövervakningen utgör en viktig del av uppdragsverksamheten.

Publiceringar

Publicering av forskningsresultat, och då särskilt med peer review-granskning (refereegranskning), är ett vanligt mått på kvalitet i forskningen. Antal publikationer inom forskningen är också ett viktigt prestationsmått. I diagrammet nedan anges det totala antalet vetenskapliga publiceringar av forskare vid Stockholms universitet de senaste fem åren, samt delmängden refereegranskade tidskriftsartiklar under samma period. Nedgången från 2022 till 2023 – 3 125 refereegranskade tidskriftsartiklar och 4 213 publikationer totalt år 2023, jämfört med 3 827 refereegranskade

tidskriftsartiklar och 5 478 publikationer totalt år 2022 – beror till stor del på eftersläpning i inrapporteringen. Även vid förra årsskiftet noterades en avsevärd nedgång – dock något mindre än årets – som nu är helt upphämtad genom kompletterande inrapportering. En annan möjlig förklaring till årets nedgång är besparingarna för att uppnå ekonomi i balans. Dessa har lett till färre doktorander som publicerar sig samt till att lärartjänster inte återbesatts vid pensionsavgångar, med följden att många seniora lärare/forskare måste undervisa mer och därmed får mindre tid till forskning.

Figur 6. Antal refereegranskade tidskriftsartiklar och antal vetenskapliga publiceringar totalt inklusive populärvetenskapliga 2019–2023*

Källa: DiVA.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då det finns en eftersläpning i registreringen. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2023 inte är att betrakta som komplett.

För mer detaljerade uppgifter om vetenskapliga publiceringar, se tabell 34 i tabellbilagan.

Hållbarhetsforum 2023 hölls under rubriken "Universities and the 2030 Agenda: taking stock and moving forward". Stefan Swartling Peterson, Kevin Noone och Nina Wormbs diskuterar tvärvetenskapens vikt för en hållbar framtid.
Foto: Jens Olof Lasthein

Samverkan med det omgivande samhället

Deltagande och aktivt engagemang i samhället är en viktig och naturlig del i Stockholms universitets verksamhet. Både i utbildning och forskning sker kontinuerlig samverkan med det omgivande samhället. Genom nyttiggörande av forskningsresultat, kunskapsspridning och aktivt arbete för att stärka bildningen bidrar universitetets forskare och studenter till nya lösningar på de globala och lokala utmaningarna.

Strategi för samverkan och samverkansorganisation

Av högskolelagen framgår att samverkan ska utgå från ett ömsesidigt utbyte och resultera i att den kunskap och kompetens som finns vid universitetet kommer samhället till nytta. Uppdraget förverkligas vid Stockholms universitet genom en lång tradition av samhällsengagemang. Som ett lärosäte i huvudstaden präglas Stockholms universitets verksamhet av starka relationer till huvudstadsregionens olika funktioner och en öppenhet inför det omgivande samhället.

I universitetets strategier för perioden 2023–2026 framgår att *Stockholms universitet ska vara en samhällskraft som bidrar till demokrati och hållbar utveckling.*

Ett brett engagemang hos lärare, forskare och studenter vid universitetets institutioner, centra och vetenskapsområden bidrar till att nyttiggöra forskningsresultat. Tillsammans med externa aktörer inom såväl privat som offentlig sektor samt civilsamhället medverkar universitetet till att hitta lösningar på de utmaningar som finns i samhället. Inom universitetsförvaltningen finns

ett centralt samverkansstöd som är integrerat med forskningsstöd och innovationsstöd. På institutionsnivå och fakultetsnivå finns också stöd för samverkan med externa partners inom utbildning och forskning.

Sedan samhället och universitetets campus öppnade efter coronapandemin har möjligheterna till fysiska möten återkommit. Samtidigt har de digitala kanalerna öppnat nya möjligheter för dialog och erfarenhetsutbyten vilket underlättar kontakterna mellan akademien och den utomakademiska sfären. Klimatkrisen, de pågående krigen i Ukraina och Mellanöstern samt hoten mot demokrati och öppenhet är exempel på områden som universitetet har engagerat sig i genom samverkan, forskningskommunikation och expertuppdrag.

Universitetsövergripande satsningar

Samverkan lokalt, regionalt och internationellt

Samverkan på lokal, regional och internationell nivå sker både genom enskilda forskare eller miljöer och genom partnerskapsavtal på universitetsövergripande nivå. Stockholms universitet har sedan 2015 ett centralt samverkansavtal med Region Stockholm. En årlig utlysning av forskningsmedel med syfte att fördjupa samverkan kring frågeställningar av gemensamt intresse samt att stödja initiativ till gemensamma forskningsansökningar stärker samarbetet. Utlysningen har under året fokuserat på fem tematiska områden: Life Science, Psykisk hälsa, Digitalisering, Klimat och samhällsplanering samt Kultur. Sju projekt har beviljats medel för perioden 2024–2026.

Universitetet har även sedan 2018 ett partnerskapsavtal med Stockholms stad inom tre tematiska områden: Klimat och miljö, Social hållbarhet samt Konst och kultur. Universitetet har under året signerat ett deltagande i stadens ambitioner att bli klimatpositiv senast år 2030 vilket har lett till att Stockholm som en av tio städer i Europa har godkänts av EU-kommissionen att få en så kallad ”Mission Label”.

Under året har en ny metod för utbildningssamverkan sjösatts för att stärka socionomutbild-

ningen där Stockholms universitets studenter kontinuerligt under utbildningen ges möjlighet till erfarenhetsutbyte med yrkesverksamma socionomer i Stockholms stadsdelsförvaltningar.

Inom konst och kulturområdet har gemensamma forskningsprojekt initierats av universitetets forskare och Kulturhuset Stadsteaterns ytterstads-scener i Skärholmen och Husby. Bland annat projekten ”Ta plats!” som berör ungas kulturella rättigheter och aktiviteter i planering av en socialt hållbar och jämlik stad, och ”Att vara svensk och sig själv” som är dramatiserad forskningskommunikation som demokratiseringsarbete. Ett närmare samarbete med Stockholms kulturförvaltning har initierats vilket har lett till att området Konst och kultur har kunnat knytas på ett närmare och tydligare sätt till det centrala partnerskapet.

Sedan 2019 har universitetet ett avtal med Research Institute of Sweden (RISE). Samverkan sker inom områdena digitalisering och lärande, materialanalys samt neuroperception inom psykologin. Utöver det bidrar partnerskapet med utbyte kring delad infrastruktur och gemensamma nätverk.

Näringslivssamverkan sker också genom ett partnerskap med IBM sedan 2012, där fokus har legat på utbildningssamverkan genom gemensamma kurser, gästföreläsningar, examensjobb och praktikplatser. Ett pågående samarbetsprojekt mellan Stockholms universitet och AstraZeneca syftar till att möjliggöra mer miljövänliga sätt att framställa läkemedel, genom att byta ut sällsynta och toxiska tungmetaller i katalysatorer mot mindre giftiga och vanligare metaller som till exempel järn.

Stockholms universitets forskare deltar som experter i olika uppdrag. Det kan vara att informera om de pågående krigssituationerna i Ukraina och Mellanöstern men också som utredare och sakkunniga i regeringsuppdrag.

Universitetsalliansen Stockholm trio är ett samarbete mellan Karolinska Institutet, KTH och Stockholms universitet. Alliansen ger nya förutsättningar för fördjupat samarbete inom forskning och utbildning. Under 2023 har exempelvis en

överenskommelse slutits om ett gemensamt masterprogram (läs mer om det nyinrättade masterprogrammet i kapitlet Utbildning på grundnivå och avancerad nivå) och en arbetsgrupp har inrättats för att i högre grad tillgängliggöra forskningsinfrastruktur. Genom alliansen kan universiteten även bli mer konkurrenskraftiga internationellt. Universitetsalliansen har ett gemensamt kontor i Bryssel för att bland annat öka de tre lärosätenas synlighet i Europa (läs mer om Brysselkontoret i kapitlet Forskning och utbildning på forskarnivå) och har ett gemensamt strategiskt partnerskap med Tokyos universitet (läs mer om strategiska internationaliseringsprojekt i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna). En annan satsning inom universitetsalliansen är Stockholm Trio for Sustainable Actions, som under året bland annat har verkat för ett ökat tvärvetenskapligt samarbete inom utbildning och forskning genom stöd till projekt som adresserar FN:s globala mål för Agenda 2030.

Stockholms universitet har övergripande samarbetsavtal med de brittiska universiteten University College London och University of Manchester samt med Helsingfors universitet. Inom ramen för partnerskapen stödjer Stockholms universitet initiering av forskningssamarbeten tillsammans med övriga universitet inom Stockholm trio.

Genom Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd har universitetet utlyst medel för att stimulera initiering av forskningssamverkan med aktörer utanför den akademiska miljön. Sammantaget har 14 projekt finansierats, bland annat för att öka kunskapen om Stockholms universitets forskningsstation i Tarfala, för att underlätta klimatåtgärder i näringslivet och offentlig sektor, samt för att stimulera forskning om Stockholms ytterstadsområden.

Forskningskommunikation och medverkan i populärvetenskapliga produktioner är betydelsefullt för att nå ut med forskningsresultat. Under året har exempelvis seminarier givits vid ABF med forskare från Historiska institutionen. Omkring 20 experter från olika discipliner har även medverkat i ”Historien om Sverige”, SVT:s största historiesats-

ning någonsin. Forskarna har bidragit med faktagranskning, rådgivning och föreslagit platser för inspelning, vilket har bidragit till en trovärdig och engagerande historisk skildring. De har även medverkat i intervjuer som ingår i programserien.

I oktober arrangerade Stockholm trio Hållbarhetsforum 2023 i Aula Magna. Det var ett heldagsevenemang där forskare och experter från de tre universiteten presenterade ny forskning kring social och miljömässig hållbarhet. Föreläsningar, diskussioner och break out-sessioner varvades med kulturella inslag med skådespelare från Dramaten.

Inom SUCCeSS, Stockholms Universitets centrum för cirkulära och hållbara system, skapas en samarbetsplattform för att lösa vår tids stora utmaningar inom hållbar framtid. Centret samverkar med beslutsfattare, industri och det omgivande samhället på nationell och internationell nivå för att komma framåt både smartare och effektivare.

Stockholms universitets Östersjöcentrum fokuserar på Östersjöns stora utmaningar och tillhandahåller infrastruktur som fältstation, fartyg och marin modellering för forskning och utbildning. Genom ett tvärvetenskapligt arbetssätt bidrar Östersjöcentrum med ny kunskap till myndigheter och andra organisationers åtgärdsarbete. Periodiska utskick, så kallade ”Policy briefs” är kortfattade sammanställningar av aktuell vetenskaplig kunskap, med kommentarer till viktiga händelser och användbara rekommendationer tänkta att underlätta till exempel politikerns engagemang i Östersjöfrågor. Baltic Breakfast är en serie frukostseminarier som presenterar den senaste kunskapen rörande centrala miljöfrågor för Östersjön. Seminarierna vänder sig till samhällsaktörer som verkar för en hållbar utveckling i Östersjöregionen.

Svealands kustvattenvårdsförbund är en ideell organisation som arbetar med kustvattenfrågor i regionen och vars miljöanalysfunktion finns vid Stockholms universitet. Bland förbundets medlemmar finns två regioner, tre länsstyrelser

och 22 kommuner samt ett antal företag. Förutom att bidra vetenskapligt produceras den årliga tillståndsrapporten ”Svealandskusten” som presenterar information och provtagningsresultat från regionen.

Stockholms universitet har en omfattande forskning i samarbete med Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). Samarbetena sker runt olika projekt, där det gemensamma målet är att bidra till ett bättre skydd av människor och miljö från oönskade effekter av joniserande strålning, nu och i framtiden. I augusti anordnade Strålsäkerhetsmyndigheten en veckolång internationell strålsäkerhetsutbildning i samarbete med OECD:s atomenergibyrå NEA och Stockholms universitet. Med strålskyddsexperter från hela världen och fokus på praktiska övningar och fallstudier gav utbildningen yrkesverksamma från över 20 olika länder möjlighet till fördjupning och ökad förståelse för internationella strålskyddsfrågor.

Bland universitetets myndighetsuppdrag märks Referenslaboratoriet för luftkvalitet. Det är en stödfunktion till landets kommuner på uppdrag av Naturvårdsverket. Syftet är att stötta de luftkvalitetsmätningar som görs i utomhusluft och att verka för att dessa håller lämplig kvalitet.

Provningsjämförelser är ett annat myndighetsuppdrag som har till syfte att hjälpa laboratorier att upptäcka brister i sina analyser samt att ge övergripande information om kvaliteten hos analysmetoder och deras osäkerhet. Årliga jämförelser för kemiska, fysikaliska och sensoriska analyser i vatten erbjuds.

Skolsamverkan är en stor och viktig verksamhet vid Stockholms universitet. Det pågår en rad projekt inom både det naturvetenskapliga området och humanvetenskapliga området. Ett exempel är Sommarforskar skola för gymnasieelever som vill prova på att vara forskare.

Inom geovetenskapen erbjuds Forskar skola för lärare som genom egen forskning inriktad på naturkatastrofer som vulkanutbrott, jordbävningar, tsunamier och jordskred bidrar till ett

större forskningsprojekt samtidigt som de tar med sig erfarenheterna hem till klassrummet.

Vetenskapens hus inspirerar och sprider kunskap till elever och lärare i grundskolan och gymnasiet inom naturvetenskap, teknik och matematik. Genom aktiviteter i laboratorier vid AlbaNova universitetscentrum och i Naturens Hus i Bergianska trädgården handleds besökarna av studenter från KTH och Stockholms universitet samt personal med pedagogisk skicklighet och forskarbakgrund.

Baltic Sea Science Center på Skansen har målet att skapa ett pedagogiskt centrum i världsklass, ge besökarna en inblick i hur Östersjön ser ut under ytan – och en insikt i vad vi kan göra åt de miljötoutmaningar som finns. Det är en arena som möjliggör möten med skolelever, lärare, journalister och andra grupper.

ForskarFredag är en vetenskapsfestival med ett stort utbud av forskarpresentationer, shower, dialoger och många prova-på-experiment som främst vänder sig till de som går i årskurs 9 och på gymnasiet samt till en intresserad allmänhet. Samtidigt avgörs även Stockholms delfinal i den rikstäckande tävlingen Forskar Grand Prix där forskare tävlar om att på kort tid presentera sin forskning på ett begripligt, fängslande och inspirerande sätt. Evenemanget i Stockholm arrangeras av Vetenskapens hus tillsammans med Stockholms universitet, KTH och KI och är en del av European Researchers' Night som uppmärksammas i över 300 städer och når över en miljon besökare i Europa den sista fredagen i september.

Samverkan – innovation

Innovationsstödet vid Stockholms universitet består av innovationskontoret inom Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd, SU Holding AB samt Drivhuset Stockholm för studentinnovationer. Tillsammans erbjuder de ett samlat stöd genom att främja nyttiggörande av idéer, forskningsresultat och kunskap från Stockholms universitet.

Innovationsstödet utgörs av uppsökande verksamhet och tidig innovationsrådgivning, kombinerat med inspirations- och utbildningsaktiviteter samt affärsutveckling genom universitetets holdingbolag. Stöd för att utveckla sociala innovationer har genomförts i samverkan med Open Lab i Stockholm. Innovationsstödet riktar sig till både forskare och studenter vid lärosätet. Innovationskontorets verksamhet finansieras med särskilda statliga medel som under 2023 uppgick till drygt 6 mnkr. Medlen har använts för personal- och driftkostnader.

Av medlen avser knappt 0,7 mnkr stöd till andra högskolor. Dessa har använts för program tillsammans med bland annat Open Lab för stöd till sociala innovationer, kompetens som universitetet även kan erbjuda andra högskolor. Genom Drivhuset Stockholm erbjuds studentaktiviteter samordnat med Södertörns högskola.

Under året har Innovationskontoret förstärkts med ny kompetens med inriktning på näringslivs-samverkan och ansökningsstöd för medel för vidareutveckling av idéer i samverkan med externa parter.

Universitetet disponerar VFT1-medel (Validering för tillämpning) som hanteras av SU Holding AB för att verifiera forsknings- och kunskapsbaserade idéer genom till exempel immaterialrättsligt skydd, marknadsundersökningar och affärsutveckling.

Under året har Drivhuset Stockholm anordnat en idéävling för studenter – Impact Cup för hållbar hälsa, hållbart samhälle och hållbar utveckling. Tävlingen genomfördes i samverkan med Karolinska Institutet, Södertörns högskola och Stockholms stad.

Tabell 18. Flödestal idéer inom Innovationskontoret 2021–2023

	2021	2022	2023
Antal inkomna idéer för rådgivning*	180	207	147
<i>varav forskare</i>	29	44	47
<i>varav studenter</i>	151	163	100
Idéer som fått verifieringsstöd**	21	29	23
Idéer som antagits till företagsinkubator (varav antal som antagits till SU Inkubator eller fått investeringsstöd av SU Holding)	19 (10)	18 (9)	7 (4)

Källa: Eget register.

* Idéer definieras som Innovationskontorets inflöde där en eller flera idébärare under ett strukturerat rådgivningsmöte presenterat ett innovationsprojekt som har potential att nyttiggöras.

** Med verifiering avses en affärsidé som utreds vidare för att säkerställa och verifiera förutsättningar och möjlighet till nyttiggörande.

I september invigdes Campus Albano. Under tre dagar fylldes området med aktiviteter och besökare. Som en del av invigningsceremonin vattnade invigningstalarna eken som planterades vid byggstarten för åtta år sen. Från vänster: Disa Ahlbom-Berg (Ordförande SUS), Niklas Carlbaum (Ordförande THS), Stefan Sandberg (VD SB), Anna Kinberg Batra (Landshövding), Karin Wanngård (Finansborgarråd), Caroline Arehult (VD AH), Anders Söderholm (Rektor KTH) och Astrid Söderbergh Widding (Rektor SU).

Foto: Nils Petter Nilsson

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

Vid universitetet bedrivs verksamhet som är gemensam för verksamhetsgrenarna, det vill säga som inte på något enkelt sätt kan hänföras till antingen forskning, utbildning eller samverkan utan som görs med koppling till två eller alla dessa.

Kvalitetsarbete

Stockholms universitets kvalitetsarbete vilar på en väl förankrad kvalitetskultur som utmärks av ett reflekterande och kritiskt kunskapsökande liksom av ett förmedlande och försvar av etablerad kunskap. Kvalitetsutveckling av kärnverksamheten bygger på kollegiala samtal inom institutionerna och på dialog mellan institutioner, fakulteter, vetenskapsområden och universitetsledning samt externa samverkansparter. För utbildningens del deltar även studentrepresentanter i dessa dialoger.

En hörnsten i universitetets kvalitetsarbete är att lärare ska ägna sig åt både utbildning och forsk-

ning och därigenom medvetet bidra till kvalitets-säkring och utveckling av all kärnverksamhet.

Den övergripande styrningen av kvalitetsarbetet är tillitsbaserad och dialoginriktad och bygger på en ömsesidig koppling mellan kvalitetspolicyn, de övergripande strategierna med tillhörande åtgärdsplaner och kvalitetssystemets utformning.

Utbildning

Universitetets kvalitetssystem för utbildning omfattar olika delområden och rymmer ett antal centrala kvalitetssäkrande aktiviteter, till exempel kursutvärdering, utbildningsgranskning och kvalitetsdialog. Dessa aktiviteter är granskande

och utvecklande, syftar till att säkerställa utbildningarnas kvalitet och genomförs enligt universitetsgemensamma principer.

Under året avslutades 25 utbildningsgranskningar inom det humanvetenskapliga området samt sju inom det naturvetenskapliga området. Det naturvetenskapliga området har även genomfört en granskning av orienteringskurser samt en extern granskning av en utbildning på avancerad nivå. I merparten av granskningarna beslutades om rekommendationer och/eller nödvändiga åtgärder. Nödvändiga åtgärder rörde främst riktlinjer och rutiner för bedömning och betygsättning av examensarbeten samt studenters möjlighet att uppnå ett visst examensmål. Under året har områdesnämnderna även hanterat åtgärdsredovisningar för tidigare granskade utbildningar, där samtliga utom tre åtgärdsredovisningar godkändes. De utbildningar vars åtgärdsredovisning inte godkändes kommer följas upp i slutet av innevarande granskningscykel. Under våren 2023 inleddes ytterligare 34 utbildningsgranskningar vid det humanvetenskapliga området vilka avslutas under våren 2024.

De årliga kvalitetsdialogerna mellan rektor/prorektor och vicerektorer/dekan har genomförts och resultaten har redovisats för universitetsstyrelsen, Områdesövergripande rådet och Rektors beredning för universitetsövergripande utbildningsfrågor och system för kvalitetssäkring. På central nivå omhändertas frågor som är av universitetsgemensam natur, till exempel sådana som rör justeringar av systemet för utbildningsgranskningar inför nästa cykel och utbildningsfrågor som aktualiseras av samarbetet inom den europeiska universitetsalliansen Civis, i vilken Stockholms universitet ingår. De allra flesta frågor som uppstår i utbildningsgranskningarna omhändertas dock av respektive vetenskapsområde inom de kollegiala organen.

Utvärdering

Under 2023 har universitetets arbete med åtgärder till följd av Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) lärosätessgranskning av kvalitetssäkringen av utbildning fortsatt och rektor har fattat beslut om att:

- den universitetsgemensamma kursvärderingstjänsten är obligatorisk att använda (med möjlighet till dispens),
- utveckla stöddokument för genomförande av kursvärderingar inom utbildning på forskarnivå,
- inrätta en obligatorisk årlig examensenkät som inkluderar inhämtande av studenternas synpunkter på studiemiljön, samt att enligt förslag förtydliga att studiemiljön inkluderas i lokalt arbete med arbetsmiljö och lika villkor,
- inrätta en alumnundersökning, bestående av en alumnenkät kompletterad med statistiska data från SCB, att genomföras vart tredje år, samt
- inrätta ett arbetslivsforum.

De arbetsgrupper och organ som ansvarar för arbetet har därefter vidareutvecklat åtgärderna, vilka kommer genomföras under 2024.

Åtgärdsredovisning med anledning av granskning av universitetets kvalitetssäkringsarbete avlämnades till UKÄ 11 december 2023. Beslut om uppföljning förväntas i början av 2024. Universitetet har vidare avlämnat underlag till Universitetskanslersämbetets fördjupade granskning av uppdragsutbildning.

När det gäller Stockholms universitets interna utbildningsgranskningar har reglerna för arbetet revideras och en uppdatering av mallarna för utbildningsrapporter gjorts, i syfte att förtydliga vad utbildningarna förväntas redogöra för i förhållande till student- och doktorandinflytande samt samverkan, arbetsliv och alumner.

Forskning

Forskningen vid Stockholms universitet kvalitetssäkras genom såväl vetenskapssamfundets inneboende processer med sakkunniggranskning som genom interna strategier, arbetssätt, rutiner, regelverk och stödfunktioner. Kvalitetsarbetet vilar på kollegial dialog, tillitsbaserad styrning och extern granskning. Den externa granskningen är närvarande i flertalet arbetsprocesser såsom vid ansökning av bidrag, vetenskaplig publicering, rekrytering och befordran samt vid egeninitierade fokusutvärderingar. Vidare kvalitetssäkras verksamheten genom granskningar initierade av tredje part såsom exempelvis Vetenskapsrådets tematiska utvärderingar av forskning.

Inom ramen för kvalitetssäkringssystemet för forskning sker även en genomgående uppföljning av forskningsverksamheten. Detta genom återkommande indikatorrapporter dels på central nivå, dels på institutionsnivå. Den centrala rapporten diskuteras inom såväl Områdesövergripande rådet som universitetsstyrelsen, medan de institutionsvisa indikatorrapporterna utgör diskussionsunderlag i återkommande kvalitetsdialoger om forskning i vilka ansvariga från institution, fakultet och universitetsledning medverkar. Under 2023 har 21 stycken kvalitetsdialoger kring forskning genomförts. Det innebär att samtliga universitetets institutioner genomfört en kvalitetsdialog någon gång under perioden 2021–2023.

Att värna lärarnas och forskarnas tid för forskning är centralt i Stockholms universitets kvalitetssäkringssystem för forskning. Detta, i kombination med den omfattande externa granskning som sker i det löpande arbetet, har föranlett ett beslut att endast genomföra ytterligare extern granskning när det på förhand har identifierats ett tydligt behov. Dessa görs genom egeninitierade så kallade fokusutvärderingar, vilka genomförs med hjälp av externa expertpaneler. Under 2023 har fokusutvärderingar för två institutioner redovisats och ytterligare en granskning påbörjades under året. Rapporterna från fokusutvärderingarna har varit föremål för diskussion och uppföljning på såväl institutions- som områdesnivå och åtgärdsarbeten kopplat till rekommendationerna i rapporterna pågår vid de olika institutionerna.

Personal och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett löpande arbete som innebär att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla den kompetens verksamheten behöver för att nå sina mål på kort och lång sikt.

Kompetensförsörjning av lärare och forskare

Anställning av lärare är de enskilt viktigaste beslut som fattas inom universitetet. Processerna för lärarrekruterings ska följas och utvecklas så att de är internationellt anpassade och leder till starkast möjliga rekryteringar.

Både det naturvetenskapliga och humanvetenskapliga området har generellt fortsatt goda möjligheter att rekrytera lärare även om det kan variera något mellan olika ämnen. Institutionerna attraherar många kvalificerade sökande till sina utlysningar och starka kandidater kan rekryteras. Det är fortsatt arbetet med att nå en ekonomi i balans, tillsammans med bl. a ökade pensionskostnader och kraftigt ökande lokalkostnader, som riskerar att påverka kompetensförsörjningen. I den ekonomiskt utmanande situationen har rekryteringstakten av lärare varit lägre än tidigare och det har påverkat möjligheten att nå den långsiktighet i planeringen som är eftersträfvärd. Särskilt riskerar det att påverka antalet meriteringsanställningar negativt.

Inom det humanvetenskapliga området finns fortsatta utmaningar för rekrytering av lärare till de didaktiska ämnena. Det är en utmaning som funnits under längre tid och beror bl. a på kraftigt ökat utbildningsuppdrag från regeringen kombinerat med ett begränsat antal disputerade personer inom dessa discipliner. Tillströmningen till forskarutbildningen är dock god och därför förväntas detta lösas på sikt när ämnena får en bredare rekryteringsbas. Området fortsätter också sitt framgångsrika mentorskapsprogram där juniora forskare sammanförs med mer seniora mentorer – ett utbyte som berikar båda grupperna av deltagare.

Inom det naturvetenskapliga området finns tendenser till svårigheter att lösningsförmåga kunna

konkurrera med andra lärosäten, framförallt internationellt men även till viss del nationellt. För närvarande påverkar det dock inte kompetensförsörjningen i någon större utsträckning. Som ett sätt att skapa attraktiva anställningsvillkor vid rekrytering av lärare görs ofta särskilda satsningar från både fakultet och institution för att den rekryterade läraren i sin tur till exempel ska få möjlighet att anställa doktorander och/eller postdoktorer. Viktigt för god kompetensförsörjning är också att se till att forskningsmiljöerna är attraktiva och starka. Området har under året särskilt siktat på att nyttja riktade satsningar från olika forskningsfinansiärer vilket bl.a. lett till medel för att investera i ny och kraftfull forskningsinfrastruktur som kan lokaliseras till universitetet.

Kompetensförsörjning av verksamhetsstödet

För att Stockholms universitet ska kunna bedriva högkvalitativ forskning och utbildning på ett hållbart och ansvarsfullt sätt behövs ett effektivt och sammanhållet verksamhetsstöd, vilket förutsätter god kompetensförsörjning på alla nivåer.

Universitetet har generellt fortsatt goda möjligheter att kompetensförsörja verksamhetsstödet, med vissa undantag. Det är framförallt den stora konkurrensen inom IT-sektorn som fortsatt har lett till svårigheter att rekrytera vissa specialistkompetenser. Få kandidater besitter de kompetenser som efterfrågas, de är hårt uppvaktade av andra arbetsgivare och utmaningarna i samhället har påverkat rörligheten på arbetsmarknaden. Under året har det initierats ett pilotprojekt med digitala utbildningar inom IT-avdelningen för att stärka kompetensutvecklingen.

Universitetet har också under året inrättat två nya typer av anställningar: stabsforskare och senior stabsforskare. Syftet är att kunna attrahera och behålla den höga och specifika kompetens som finns representerad hos anställda vars arbete på olika sätt stödjer och utvecklar de tekniska och metodmässiga förutsättningarna för andras forskning. Den kompetens som finns representerad inom denna grupp blir alltmer eftersökt inom näringslivet och behov finns av att göra en anställning vid Stockholms universitet till ett attraktivt karriärval.

Kompetensförsörjning av akademiska och administrativa ledare

Även kompetensförsörjningen av akademiska och administrativa ledare har hög prioritet. Stockholms universitet ska verka för ett gott och starkt ledarskap på alla nivåer och inom alla verksamhetsområden.

Stockholms universitet ger program och utvecklingsinsatser inom chefs- och ledarskap med syfte att stärka processerna för god kompetensförsörjning av chefer. Under hösten 2023 startade Stockholms universitets chefsprogram för tolfte året i rad. Syftet med programmet är att stärka och stödja chefer i deras uppdrag, erbjuda dem möjligheter att utveckla det egna ledarskapet samt öka kunskapen om det ansvar och de befogenheter som chefsuppdraget innebär. En viktig del av programmet är att ge goda förutsättningar för erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande och programmet har därför tillförts ytterligare ett internat vid programstart för att öka dessa möjligheter.

För universitetsförvaltningens chefer har det under året påbörjats ett arbete med att stärka kompetensen kring återkoppling av prestationer m.m. till medarbetare, genom ett antal workshops på det temat.

Biträdande lektors andel av forskande och undervisande personal

Regeringen har som mål för perioden 2021–2024 att fyra procent av samtlig forskande och undervisande personal vid Stockholms universitet (heltidsekvivalenter) ska vara biträdande lektorer. I dagsläget utgörs 46 heltidsekvivalenter av biträdande lektorer av totalt 3 076 för samtlig forskande och undervisande personal, vilket motsvarar 1,5 procent.

Om man från samtlig forskande och undervisande personal räknar bort forskarstuderande blir antalet heltidsekvivalenter 2 210, och då utgör de biträdande lektorerna 2,1 procent.

Sjukfrånvaro

Som framgår av tabell 19 uppgick den totala sjukfrånvaron vid Stockholms universitet 2023 till 2,7 procent, mätt som andel av tillgänglig

arbetstid. Detta innebär att den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,3 procentenheter jämfört med 2022. Minskningen kan ses för både kvinnor och män och i alla åldersgrupper.

Liksom tidigare år är sjukfrånvaron högre för kvinnor än för män, men skillnaderna har minskat över tid. Från 2015 har kvinnornas sjukfrånvaro minskat med 0,7 procentenheter, från 4,2 procent 2015 till 3,5 procent 2023, medan männens sjukfrånvaro legat mer stilla.

Andelen långtidssjuka under 2023 ökade med 3,6 procentenheter jämfört med år 2022.

I normalfallet följer sjukfrånvaron vid Stockholms universitet den genomsnittliga sjukfrånvaron vid andra statliga lärosäten i Sverige, och jämfört med staten i stort ligger lärosätena ungefär en procentenhet lägre. Tidigare analyser har visat att en förklaringsfaktor till det kan vara att sjukfrånvaron hos lärare och forskare ligger på en lägre nivå än för administrativ personal.

Arbetsmiljö, lika villkor, jämställdhet och jämställdhetsintegrering

Arbetsmiljö och lika villkor

Under året har dokumentet Mål för arbetsmiljö och lika villkor 2023–2024 beslutats av rektor. Det finns fem övergripande mål inom områdena Systematiskt arbetsmiljö- och lika villkorsarbete, Organisatorisk och social arbetsmiljö, Lika

villkor, Fysisk arbetsmiljö samt Studiemiljö/ studenternas arbetsmiljö. Varje övergripande mål är nedbrutet i ett antal delmål som ska genomföras under perioden 2023–2024. Ett fokusområde är ohälsosam arbetsbelastning och under året har en seminarieserie tagits fram för att belysa olika aspekter av bland annat arbetsmiljö och lika villkor.

En nyckelgrupp för att kunna bedriva ett systematiskt arbetsmiljö- och lika villkorsarbete i samverkan med medarbetarna utgörs av de lokala råden. För att ge de lokala råden praktiskt stöd i deras arbete har en utbildning tagits fram som samtliga lokala råd genomfört. Utbildningen fokuserar på det praktiska, systematiska arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet och innefattar även konkreta verktyg och stödmaterial för att skapa förutsättningar för att kunna arbeta systematiskt med dessa frågor.

Under hösten 2023 genomfördes en medarbetarundersökning där frågor ställts om medarbetare upplevt sig ha blivit utsatta för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande särbehandling och om de i så fall fått stöd i samband med det, samt om medarbetare vet var de hittar information om vart man kan vända sig för att få stöd. Resultaten av undersökningen kommer att ge underlag för vilka åtgärder som behöver vidtas för att än bättre främja en god social och organisatorisk arbetsmiljö fri från trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling.

Tabell 19. Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid för åren 2021–2023

	2021	2022	2023
Anställda –29 år	1,9	1,9	1,5
Anställda 30–49 år	2,7	3,2	2,9
Anställda 50 år–	2,4	3	2,8
Kvinnor	3,4	3,9	3,5
Män	1,4	1,9	1,8
Totalt	2,5	3	2,7
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	61,3	56,7	60,3

Källa: Arbetsgivarverket.

Tidigare har universitetet deltagit i en forskningsstudie (enkätstudie) om genusbaserad utsatthet och sexuella trakasserier i svensk högskolesektor. Som ett led i detta arbete har universitetet bland annat deltagit i en dialogdag med Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) om framtida arbete och åtgärder.

Stockholms universitet har även under året genomfört aktiviteter under Stockholm Pride, inom ramen för nätverket Academic Pride som består av flera lärosätena i Stockholmsområdet och deras studentkårer. Årets aktiviteter bestod av ett panelsamtal på Pride House med temat ”*International perspective on the life situation and rights of LGBTQ+ people - Iran and Russia*”. Universitetet deltog även tillsammans med studentkårer och andra lärosäten inom Academic Pride i Prideparaden.

Jämställdhetsintegrering

Åtgärder för jämställdhetsintegrering

Under året har Stockholms universitets *Inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering 2023–2025* preciserats genom ett antal aktiviteter i universitetets handlingsplan för arbete med jämställdhetsintegrering.

Universitetets arbete inom området utgår från *Strategier för Stockholms universitet 2023–2026*. I strategierna lyfts bland annat vikten av att ta tillvara de resurser som medarbetare och studenter med olika bakgrund, livssituation och kompetens tillför arbets- och studiemiljön samt att medarbetare och studenter bemöts likvärdigt och på ett respektfullt sätt. *Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2023–2026* är främst inriktad mot att stärka och utveckla jämställdhetsperspektivet i rekryterings- och meriteringsprocesserna och att motverka en sned fördelning av sociala och administrativa arbetsuppgifter, att förbättra studie- och arbetsmiljön för doktorander samt att motverka könsobalans i studenters studieeval. De övergripande målen för aktiviteterna är att:

- kvinnor och män ska ha samma möjligheter till akademiska karriärer och andelen kvinnliga professorer ska fortsätta att öka,
- doktorandernas sjukfrånvaro ska ligga på

samma nivå som annan akademisk personal samt att andelen doktorander som fullföljer sin forskarutbildning ska öka, samt

- att fler män ska välja att gå utbildning i kvinnodominerade yrkesutbildningar samt att fler män ska fullfölja påbörjad utbildning i kvinnodominerade yrkesutbildningar så att könsobalansen på arbetsmarknaden på sikt ska minska.

Könsfördelning

Fördelningen mellan kvinnor och män bland studenter har varit relativt konstant de senaste tre åren. Det kan noteras i Figur 7 att andelen kvinnor på grundnivå och avancerad nivå har varit kring 65 procent (som andel av helårsstudenter) medan andelen kvinnor på forskarnivå ökat från 50 till 54 procent. Att kvinnor är i majoritet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är inte unikt för Stockholms universitet utan speglar hur det ser ut på nationell nivå, och den ökande andelen kvinnor bland doktoranderna följer även den utvecklingen i landet.

Skillnader kan dock noteras mellan de två vetenskapsområdena. Närmare 90 procent av studenterna på grundnivå och avancerad nivå utbildas inom det humanvetenskapliga området (humaniora, juridik och samhällsvetenskap) där andelen kvinnor varit 66 procent under de senaste tre åren. Inom det naturvetenskapliga området (matematik och naturvetenskap) är andelen kvinnor strax över 50 procent. På forskarnivå är det en jämnare fördelning av antalet studerande mellan det humanvetenskapliga och naturvetenskapligt vetenskapsområdet, men även här finns skillnader mellan vetenskapsområdena. Könsfördelning mellan kvinnor och män är jämn inom naturvetenskapligt vetenskapsområde där kvinnorna utgjorde 48 procent, medan andelen kvinnor var betydligt större inom humanvetenskapligt området där kvinnorna uppgick till 58 procent.

Universitetet har inte analyserat orsakerna till att det relativt sett är färre kvinnor än män som söker sig till forskarutbildningen i jämförelse med utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Däremot kan det noteras att andelen kvinnor som antagits till utbildning på forskarnivå under de senaste tre åren ökat från 52 till 59 procent. Ökningen beror på att andelen kvinnor som

antagits till det naturvetenskapliga vetenskapsområdet har vuxit till 60 procent under 2023. Inom det humanvetenskapliga vetenskapsområdet har andelen legat stabilt kring 60 procent. Om andelen kvinnor bland antagna doktorander bibehålls på 2023 års nivå kommer andelen kvinnor inom utbildning på forskarnivå på sikt bättre spegla andelen kvinnor på grundnivå och avancerad nivå. Universitetet kommer dock fortsatt följa utvecklingen av fördelningen mellan kvinnor och män bland studenter och doktorander för att kunna arbeta för en jämnare könsfördelning på samtliga utbildningsnivåer och inom båda vetenskapsområdena.

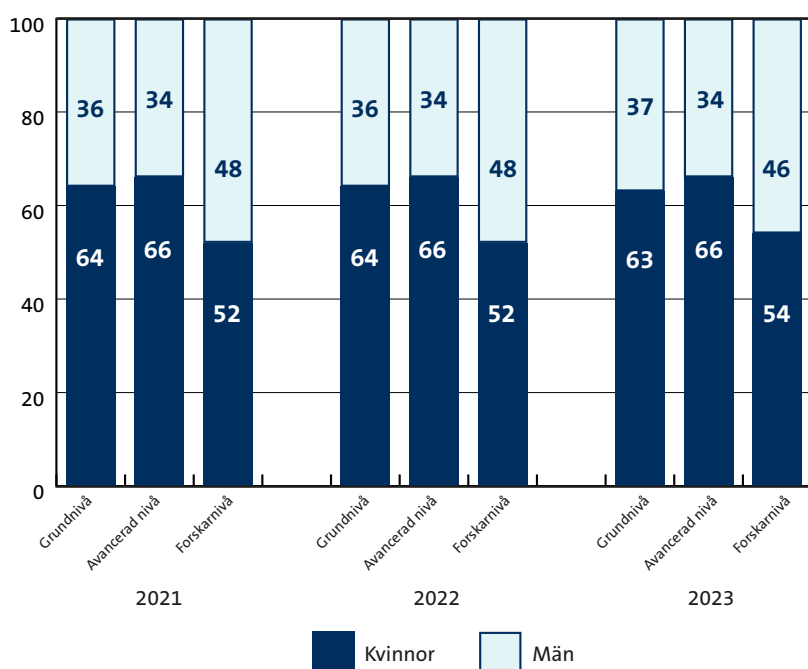
Av Figur 8 framgår att det inom några personal-kategorier är stor obalans mellan andelen män och kvinnor; bland administrativ personal och bland adjunkter är det ett underskott av män och under 2023 ökade även andelen kvinnor bland de biträdande lektorerna till 60 procent. Situationen är den omvända bland professorer där kvinnorna utgjorde 35 procent. I personalgruppen lektorer råder det dock bättre balans. Varken för studentgruppen eller för anställda kan noteras några stora förändringar i könsbalansen från närmast föregående år.

Regeringen har som mål att 48 procent av de professorer som nyrekryteras vid Stockholms universitet 2021–2023 ska vara kvinnor. Rekrytering av lärare och befordringsprocesser har varit ett av fokusområdena i universitetets jämställdhetsintegreringsarbete. Sett över en längre period kan det också noteras att andelen kvinnor bland professorerna har ökat. I Figur 9 kan noteras en relativt stor variation mellan åren, där i genomsnitt 43 procent av de nyrekryterade professorerna varit kvinnor de tre senaste åren. Under 2023 rekryterades totalt 56 professorer, varav 25 kvinnor vilket motsvarar 45 procent. Det är en uppgång i jämförelse med de två senaste verksamhetsåren, men universitetet når inte helt upp till regeringens rekryteringsmål.

Fördelning av forskningsmedel

Universitetets forskningsresurser används till största delen till löner för lärare och doktorander. Processerna för rekrytering av dessa personalgrupper är därför centrala för jämställdhet vid lärosätet, och beslut om utlysningar, rekryteringsprocesser och anställningar är universitetets enskilt viktigaste när det gäller beaktande av bland annat jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel. Under senare år har universitetet

Figur 7. Andel kvinnor och män i procent bland studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 2021–2023

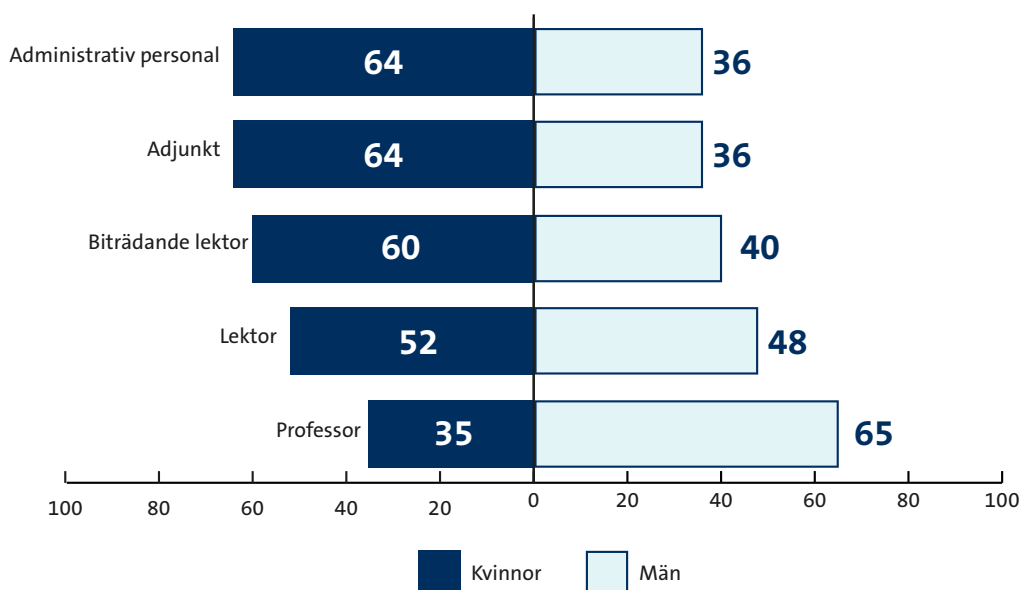

Källa: Ladok.

vidtagit en rad åtgärder när det gäller dessa processer, till exempel en utbildning av lärarförslagsnämnder kring jämställdhetsaspekter vid lärarrekruteringsprocesser, ändrade instruktioner till sakkunniga, transparenta och tydliga rekryteringsprocesser för doktorander samt att nyckeltal systematiskt ska följas upp.

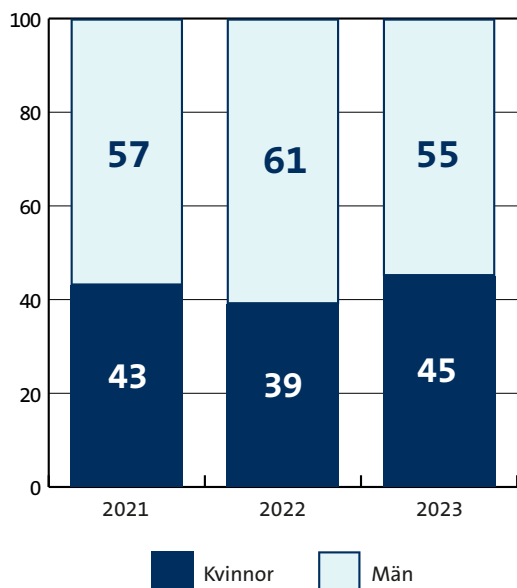
Genom *Handlingsplan för Stockholms universitets arbete med jämställdhetsintegrering 2023–2025* har det beslutats att fortsatt stärka jämställdhetsperspektivet i rekryterings- och meriteringsprocesserna genom att följa upp och utvärdera åtgärder som vidtagits inom ramen för tidigare handlingsplan. Under 2023 har en

Figur 8. Andel kvinnor och män i procent bland lärare och administratörer (årsarbetare) 2023

Källa: Beslutsstödsystem.

Figur 9. Andel kvinnor och män i procent bland nyanställda professorer 2021–2023

Källa: Beslutsstödsystem.

utvärdering av relevanta styrdokument genomförts avseende hur jämställdhetsaspekter beaktas vid befordran och utseende av docenter vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten. Utvärderingen tittade även på hur jämställdhetsaspekter tillämpades utifrån styrdokumentet. Huvudresultatet för utvärderingen var att jämställdhetsaspekter på fakultetsövergripande nivå när endast en sökande bedöms inte kan beaktas, men att behörighetskrav och bedömningsgrunder till sakkunniga kan konkretiseras och förtydligas. Vidare kommer det genomföras en kartläggning av hur den naturvetenskapliga fakulteten och dess institutioner arbetar med rekrytering under kommande verksamhetsår.

Studentinflytande

Stockholms universitet prioriterar ett nära samarbete med studenterna, för utbildningarnas och hela universitetets utveckling. Under 2023 fortsatte implementeringen av styrdokumentet *Regler för studentinflytande*, av vilket framgår universitetets gemensamma regler och rutiner för studentinflytande, avseende till exempel ansvar, organisering och uppföljning. För att öka kännedomen om studentinflytande, inklusive reglerna, har universitetet till exempel förstärkt informationen om studentinflytande vid de universitetsövergripande studierektorsutbildningarna.

Universitetets organisation med kontaktpersoner för studentinflytande på olika nivåer har också stärkts. För att främja erfarenhetsutbyte, såsom spridning av goda exempel, har ett nätverk för kontaktpersonerna skapats i nära samverkan med Stockholms Universitets Studentkår (SUS). En enkätundersökning har även genomförts bland kontaktpersonerna på institutionsnivå. Resultatet kommer att användas som underlag för att utveckla en resurssida på webben för denna grupp.

Studentinflytande för internationella studenter och doktorander har också stärkts. En majoritet av universitetets internationella studenter och doktorander går en eller flera av universitetets kurser i svenska särskilt anpassade för dessa

målgrupper. Studentinflytande ingår numera som tema i kursmaterialet på samtliga dessa kurser, vilket bidrar till ökad kännedom om studentinflytande för denna grupp. Kursansvariga samverkar med SUS i detta arbete genom årliga avstämningsmöten då arbetet följs upp och utvecklas. Inom det naturvetenskapliga området, som har den största andelen internationella studenter, har även beslutats att genomföra universitetets utbildningsgranskningar på engelska i de fall utbildningen ges på engelska, så att internationella studenter och doktorander kan medverka i framtagandet av utbildningsrapporter och i granskningsgrupperna.

Internationalisering

En stor del av Stockholms universitets arbete kring internationalisering pausades under pandemin men under 2023 har verksamheten i stort sett återgått till det normala. En stor skillnad är dock att många aktiviteter och möten fortsatt hålls digitalt, vilket också underlättar utvecklingen mot ett mer medvetet resande, även om en del internationella konferenser och möten har återgått till att genomföras fysiskt.

Internationaliseringsarbetet vid universitetet påverkas av den geopolitiska utvecklingen i Europa och världen. I ljuset av dessa utmaningar har ett förstärkt och ännu närmare samarbete med universitet i andra länder kommit att bli allt mer betydelsefullt samtidigt som frågor kring ansvarsfull internationalisering blivit ännu viktigare.

Arbetet med internationalisering sker till stor del vid institutionerna inom ramen för den utbildning och forskning som bedrivs, samtidigt som universitetsövergripande aktiviteter såsom samarbeten, projekt, delegationsresor och seminarier förstärker och kompletterar arbetet. Ett urval av de universitetsövergripande aktiviteterna beskrivs nedan.

Strategiska internationaliseringsprojekt, partnerskap och allianser

I juni 2022 förlängdes det strategiska partnerskapet mellan universitetsalliansen Stockholm trio och Tokyos universitet i ett nytt, femårigt

avtal. I februari 2023 arrangerades en interdisciplinär workshop i Tokyo och i september arrangerades ytterligare en workshop vid Stockholms universitet inriktad på lärande om hållbarhet.

Samarbetet mellan universitetsalliansen Stockholm trio och University College London har fortsatt med ytterligare utdelning av frömedel för att initiera nya gemensamma forskningsprojekt. Partnerskapet med Helsingfors universitet har under året löpt vidare genom fördjupat samarbete kring Östersjöforskning och arktisk forskning samt regelbundna möten mellan universitetsledningarna.

Europauniversitetsalliansen Civis har under 2023 funnit former för ett mer reguljärt samarbete genom bland annat gemensamma enheter för stöd till utbildning, mobilitet, digitalisering och kommunikation. Ett stort fokus läggs på att utveckla gemensamma utbildningsprogram inom fem tematiska områden, bland annat en masterutbildning inom klimat, energi och miljö som leds från Stockholms universitet. Under verksamhetsåret har sammanlagt 54 så kallade *CIVIS Blended Intensive Programs* (BIPs) initierats, vilka möjliggör korta mobiliteter för ett stort antal studenter inom alliansen. Stockholms universitet är ett av alliansens mest populära lärosäten för studentmobilitet. Universitetet tar emot 15 procent av de inresande studenterna inom Civis för terminslånga utbyten, vilket bör relateras till att universitets totala studentandel inom Civis utgör ca sju procent.

Internationella nätverk, samarbeten och besök

Under 2023 har Stockholms universitet bland annat tagit emot besök från nio lärosäten, en universitetsdelegation från Thailand, Kinas ambassad samt studentgrupper från Belarus och Ukraina.

Stockholms universitets engagemang i nätverket Scholars at Risk (SAR) har resulterat i flera gemensamma aktiviteter om demokrati och akademisk frihet, både inom ramen för den svenska sektionens nätverksarbete och i samarbete med det italienska SAR-nätverket. Under

hösten har en webinarieriserie om alternativa karriärvägar anordnats där målgruppen främst är hotade forskare med SAR-placering i Sverige och Italien. Genom Sidas nationella SAR-stödprogram med fokus på situationen i Afghanistan har Stockholms universitet erbjudit en gästforskarplats till en afghansk forskare. Tack vare det svenska SAR-samarbetet har forskaren efter avslutad anställning erbjudits en ny placering vid Linköpings universitet. Förberedelser har påbörjats för att ta emot en vietnamesisk SAR-forskare vid Centrum för Globala Asienstudier.

Stockholms universitet har under året deltagit aktivt i flera andra nätverk, bland annat i Nordic Center Fudan där ett möte anordnades i maj och ett möte i oktober. Stockholms universitet deltar aktivt i nätverket Universities from the Capitals of Europe, UNICA, och kommer att stå värd för UNICA:s årsmöte 2024.

Universitetet deltar även i ett antal projekt inom ramen för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning (STINT) med fokus på hållbarhetsfrågor. I mars deltog tio forskare och en studentrepresentant från Stockholms universitet i South Africa – Sweden University Forum (SASUF), en årlig konferens som arrangeras i samarbete mellan universitet i Sverige och Sydafrika. Under 2023 stod University of the Western Cape värd för konferensen. Ett liknande projekt är ACCESS – Academic Collaboration Chile Sweden – där Stockholms universitet i juni 2024 kommer samla 250 forskare, forskningsfinansiärer och regeringsrepresentanter till en konferens med fokus på fem av FN:s hållbarhetsmål.

Stockholms universitet ingår i arbetsgruppen CASI som är ett samarbete om ansvarsfull internationalisering mellan Stockholms universitet, Karolinska institutet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Uppsala universitet och KTH. Under året har ett antal webinarier anordnats av arbetsgruppen, däribland en paneldiskussion med titeln "Vilket ansvar har svenska universitet för att globalt värna principer om demokrati och akademisk frihet?" som Stockholms universitet stod värd för.

En överenskommelse har under 2023 ingåtts med Sida om att Stockholms universitet ska fungera som nationellt programkontor för Minor Field Studies-programmet, som tidigare samordnades av UHR. Inledningsvis kommer 100 stipendier delas ut till svenska universitet och högskolor under 2024.

Student- och personalmobilitet

Stockholms universitet har för närvarande drygt 1 000 utbytesavtal med universitet i över 50 länder och av dessa avtal är cirka 60 universitetsövergripande och övriga på institutionsnivå. En övervägande del av studentmobiliteten sker inom ramen för programmet Erasmus+. Därutöver tillkommer mobilitet inom olika program och nätverk som till exempel Nordlys och north-2north. Inom arbetet för ökad mobilitet är Civis givetvis en viktig plattform, både för ökad lärar-, personal- och studentmobilitet. Både

antalet utresande och inresande utbytesstudenter har minskat något under året. Antalet inresande utbytesstudenter till Stockholms universitet är fortfarande betydligt fler än utresande utbytesstudenter. Universitet arbetar på olika sätt för att minska obalansen och för att få fler studenter att delta i utbyten och praktik utomlands, till exempel genom ökade informationsinsatser, webinarier och med hjälp av universitetets utbytesambassadörer.

Hållbar utveckling och miljöarbete

Stockholms universitets verksamhet ska präglas av en tydlig och utvecklad hållbarhetsprofil, som bidrar till en hållbar utveckling främst genom sin forskning och utbildning, men också genom ett minskat miljö- och klimatavtryck från den egna verksamheten. Miljöarbetet utgår från kraven i

Tabell 20. Antal inresande studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesavtal 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	979	67	33	1 250	64	36	1 147	64	36
Nordplus	21	52	48	31	84	16	13	62	38
Övriga	136	71	29	426	65	35	499	70	30
Totalt	1 136	67	33	1 707	64	36	1 659	66	34

Källa: Ladok.

Tabell 21. Antal utresande studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesavtal 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2021			2022			2023		
	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	282	86	14	452	71	29	443	71	29
Nordplus	2	50	50	3	67	33	3	33	67
Övriga	90	67	33	316	68	32	314	64	36
Totalt	374	68	32	771	70	30	760	68	32

Källa: Ladok.

miljöledningsförordningen och ISO 14001, miljöledningsstandarden som universitetet är miljöcertifierat enligt sedan 2021. Universitetet har även skrivit under FN:s avtal om globala hållbarhetsmål för högre utbildning som betyder att universitetet förbundit sig att vara koldioxid-neutralt senast 2040, men även att universitetet ska mobilisera resurser för lösningsorienterad klimatforskning samt utveckla miljö- och hållbarhetsutbildningar över ämnesgränser.

Under 2023 har universitetets miljöarbete tagit flera kliv framåt. Flera av förslagen i den reviderade klimatfärdplanen från 2022 har integrerats i universitetsförvaltningens åtgärdsplan för 2023-2024. I universitetets klimatverktyg finns möjlighet till uppföljning av universitetets utsläpp för olika utsläppskategorier; verktyget åskådliggör universitetets beräknade koldioxidutsläpp, från universitets- till institutionsnivå, och utgör ett viktigt stöd i prioriteringar av universitetets klimatåtgärder.

En ny målsättning i 2022 års reviderade klimatfärdplan var att minska utsläpp från tjänsteresor med 25 procent mellan 2019 och 2025. Under året lanserades en applikation i universitetets beslutsstödsystem QlikSense som visar flygdata för såväl hela universitetet som för enskilda institutioner och förvaltningsavdelningar. Appen är tillgänglig för alla medarbetare och gestaltar hur universitetet, eller den enskilda institutionen eller avdelningen, ligger till i förhållande till universitetets mål avseende utsläpp från flygresor.

Beräkningar av data från universitetets resebyråer visar att universitetets utsläpp från flygresor under 2023 minskade med 31 procent jämfört med 2019. Det betyder att universitetet ligger i linje med sin målsättning för tjänsteresor med god marginal. Mängden utsläppta koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft från flygresor var i 2023 1124 kilo jämfört med 1564 kilo i 2019.

Universitetet har ett antal samverkanspartners och deltar i nätverk inom miljö- och hållbarhetsområdet. Under året har universitetet tillsammans med sin största hyresvärd, Akademiska hus, skrivit under en avsiktsförklaring avseende hållbarhetsfrågor. Avsiktsförklaringens syfte är att tydliggöra

gemensamma ambitioner inom hållbarhetsarbetet och konkretisera samverkansformer och strategiska samverkansområden i det kommande utvecklingsarbetet.

Under 2023 arrangerade universitetsalliansen Stockholm trio för första gången gemensamt Hållbarhetsforum, vilken tidigare getts i endast universitetets regi. Syftet med evenemanget är att främja en hållbar samhällsomställning genom att stimulera till bredare möten, diskussioner och erfarenhetsutbyte mellan akademi, näringsliv, politik och civilsamhället.

Universitetet har sedan länge en stark utbildnings- och forskningsprofil inom klimat, miljö och hållbarhet. Den framgångsrika forskning och utbildning som bedrivs på området spänner över både human- och naturvetenskapliga discipliner på såväl institutioner som centrumbildningar. Det finns en lång rad exempel på starka och internationellt framstående och i vissa fall ledande forskningsmiljöer. Detta återspeglas exempelvis genom att Stockholms universitet i QS World University Rankings för året 2023 placerades på plats 27 avseende miljövetenskap. Under året har återigen ett flertal forskare med fokus på klimat, miljö och hållbarhet, i hård konkurrens beviljats medel från exempelvis Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och Europeiska forskningsrådet (ERC). Förutom att komma samhället till gagn i ett bredare perspektiv utgör denna forskning en lika naturlig som viktig del i universitetets strävan att nå högt ställda mål och åtaganden inom miljö- och hållbarhetsområdet.

Universitetets utbildning inom klimat, miljö och hållbarhet erbjuder redan idag ett stort antal utbildningsprogram och fristående kurser. För att kunna lösa många av de komplexa utmaningar som samhället står inför ökar behovet av att komplettera universitetets nuvarande utbud med fler tvärvetenskapliga utbildningsinsatser. Inom det europeiska samarbetet Civis (European Civic University Alliance) pågår, som nämnts tidigare, för närvarande ett arbete med att utveckla en ny tvärvetenskaplig masterutbildning med namnet *Transdisciplinära studier av klimat, miljö och energi*, under ledning av Stockholms universitet.

Säkerhet

Säkerhetsläget i omvärlden har gradvis höjt kravet på att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete vid Sveriges myndigheter och så även vid Stockholms universitet.

Före 2019 var fokus för säkerhetsorganisationen vid Stockholms universitetet säkring av lokaler och då framförallt avseende de regelverk och krav som finns kopplat till bevakning, lås och larm. Efter 2020 har huvudinriktningen ändrats och säkerhetsorganisationen ska nu tillse att säkerhetsarbetet bedrivs samordnat och proaktivt, att man arbetar systematiskt med att inventera och möta myndighetskrav, samt att det skapas strukturer för stöd till kärnverksamheten och processer för att säkra efterlevnad. Inför 2023 stärktes resurserna för säkerhetsarbetet med 3,9 miljoner kronor för att stärka upp arbetet med brandsäkerhet, exportkontroll, säkerhetsskydd samt krishantering och kontinuitetsplanering.

Informationssäkerhet

Enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor avseende budgetåret 2023 ska lärosätena övergripande redogöra för hur de arbetat för att utveckla sin informationssäkerhet och planeringen för att möta framtida behov.

Stockholms universitets redogörelse skickades till Regeringskansliet i slutet av september 2023, och några av de viktigaste punkterna i den redovisas nedan.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Projektet ”Etablering av systematiskt informationssäkerhetsarbete och resultatstyrning” (ESIR) har pågått sedan 2021 och initierades efter konstaterade brister i lärosätets informationssäkerhetsarbete. Modellen och arbetssättet för informationssäkerhetsarbetet som tagits fram inom projektet ska successivt implementeras vid samtliga institutioner och avdelningar inom universitetet. Arbetssättet har implementerats vid fyra pilotinstitutioner och för närvarande pågår ett så kallat breddinförande där implementering vid tio prioriterade institutioner och ett antal förvaltningsavdelningar pågår. Målsättningen är

att implementeringen ska ha skett vid universitetets samtliga verksamheter senast i juni 2024. Inom ramen för ESIR har även ett nytt metodstöd för informationsklassning tagits fram och implementerats.

ESIR-projektet ska vidare resultera i att medarbetarna vid lärosätet får ett ökat säkerhetsmedvetande kring informationshantering och de regelverk som finns inom området. Samtliga medarbetare vid universitetet har genomgått och genomgår fortlöpande en obligatorisk webbaserad IT-säkerhetsutbildning. Utbildningen sker i form av korta kurser som skickas ut kontinuerligt med e-post.

Informationssäkerhetspolicy

För att tydliggöra roller och ansvar för en säker informationshantering har rektor under året beslutat om en informationssäkerhetspolicy. Policyn beskriver mål, organisation, övergripande roller och ansvar inom informationssäkerhetsområdet, och tydliggör bland annat att ansvaret för en säker informationshantering är en integrerad del av ansvaret för de olika verksamheterna inom universitetet.

Även arbete med att utarbeta kompletterande styr- och stöddokumentation för att säkerställa det kontinuerliga informationssäkerhetsarbetet inom universitetet har påbörjats under året.

Hantering av IT-incidenter

Under 2023 har arbetet fortsatt med att implementera processerna för hantering av IT-incidenter i enlighet med ramverket för *Information Technology Infrastructure Library* (ITIL). Roller och ansvar för incidenthantering har förtydligats och en rutin för hantering av allvarliga incidenter där grundorsaksanalys ingår har tagits fram. I samband med införandet av ett nytt ärendehanteringssystem har klassificeringsnivåerna för hanteringen av IT-incidenter setts över och det har tydliggjorts var och hur universitetets anställda anmäler IT-incidenter.

För att få en bättre överblick över incidenthanteringen vid universitetet som helhet har under året även ett arbete med att förbättra formerna för kommunikation mellan ansvariga verksamhetsdelar initierats.

Konsten på SU speglar vår grundsats att vara en plats där fritänkande lyfts fram samtidigt som den öppnar för ett ifrågasättande av tidigare föreställningar och normer. Under en konstvisning på Albano visas ett verk av samtida konstnären Arvida Byström.

Foto: Jens Olof Lasthein

Intern styrning och kontroll

Stockholms universitet har under året bedrivit ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll i enlighet med förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Det innebär att säkerställa en god intern miljö, att förbygga att verksamheten utsätts för oegentligheter, att genomföra riskanalys, att vidta åtgärder samt att systematiskt följa upp och bedöma om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande.

I anslutning till att årsredovisningen undertecknas ska ledningen redovisa en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Till stöd för beslutet finns universitetets årsrapport om intern styrning och kontroll, dnr SU FV-4658-23. Oavsett hur den interna styrningen och kontrollen är utformad kan den inte ge en absolut försäkran om att verksamhetens mål nås, den kan inte heller garantera att fel eller oegentligheter inte uppkommer. En god intern styrning och kontroll kan endast ge en betryggande säkerhet.

Processen för intern styrning och kontroll ska säkerställa att universitetet, med rimlig säkerhet,

uppnår verksamhetens mål samt förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägerier och andra oegentligheter. Verksamheten ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och enligt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen och redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt. Universitetet ska även hushålla väl med statens medel.

Enligt förordningen ska en riskanalys upprättas. Riskanalysen utgår från universitetets mål och strategier. Utifrån riskanalysen ska åtgärder utarbetas för att minimera att riskerna inträffar. Både risker och riskåtgärder ska systematiskt följas upp och bedömas. Processen ska dokumenteras.

En fungerande intern styrning och kontroll ligger i alla chefers ansvar och är en del av ledningen av universitetet. Intern styrning och kontroll är integrerad i universitetets ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Även system för kvalitetssäkring, rutiner och kontroller är integrerade i verksamheten vilket gör att processen är fokuserad, samordnad och integrerad.

Verksamhetens olika delar granskas även av intern- och externrevisionen. Internrevisionen som har till uppgift att granska den interna styrningen och kontrollen och rapporterar direkt till universitetsstyrelsen. Granskningarna, med vidtagna adekvata åtgärder som följd, utgör en viktig del av arbetet med att säkerställa en god intern styrning och kontroll och att löpande förbättra verksamheten.

Intern miljö

En viktig förutsättning för en betryggande intern styrning och kontroll är en god intern miljö. Den består av de interna förutsättningar som påverkar universitetets förmåga att fullgöra sina uppgifter och nå målen enligt kraven för verksamheten. Det kan handla om hur verksamheten organiseras och hur fördelning av ansvar och befogenheter sker i verksamheten. Det kan även kopplas till organisationens värdegrund och om exempelvis ledarskap, etik och integritet.

Universitetsstyrelsen beslutar organisationsstrukturen vid universitetet och i arbetsordningen fastställs vilka uppdrag beslutande organ inom universitetet har. Universitetets besluts- och delegationsordning aktualitetsgranskas årligen i likhet med övriga centrala styrdokument. I högskolelagen (1992:1434) framgår att lärosäten ska främja och värna den akademiska friheten. Detta gäller som allmän princip i universitetets verksamhet och det finns en långvarig tradition av berednings- och beslutsprocesser som utgår från kollegialt inflytande på universitetet. Det är centralt för att upprätthålla akademisk integritet och kvalitet samt skapar förutsättningar för en styrning som har tydlig verksamhetsanknytning och en hög legitimitet i förhållande till överordnad nivå och till kollegiet.

Universitetets strategier för 2023–2026 anger den övergripande visionen och inriktningen för verksamheten och dess prioriteringar. Strategierna visar vägen för de kommande åren inom fyra strategiska områden. Strategierna, med tillhörande åtgärdsplaner, utgör universitetets verksamhetsplanering.

En annan viktig del av den interna miljön är kommunikation och informationsspridning av väsentliga styrdokument. Spridning av innehåll i styrdokument och efterlevnaden av dem är frågor som löpande utvecklas och diskuteras i den löpande verksamheten och i olika chefsforum.

Arbetsmiljön är central för den interna miljön och vid universitetet finns ett centralt råd för arbetsmiljö och lika villkor och vid varje institution/motsvarande finns lokala råd för samverkan. Det centrala rådet är rådgivande till rektor och ett forum för samverkan. Under året har rektor beslutat om ett antal övergripande mål för arbetsmiljö- och lika villkorsarbete, dnr SU FV-1674-23. Målen utgår från policyn för arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet.

En annan komponent i den interna miljön är kompetensutveckling och kompetensförsörjning av medarbetare och chefer. Två nya anställningar har inrättats under året, stabsforskare och senior stabsforskare där syftet är att attrahera och behålla specifika kompetenser som på olika sätt stödjer och utvecklar tekniska och metodmässiga förutsättningar för andras forskning. Inom IT-sektorn är det fortsatt utmaningar att rekrytera vissa specialistkompetenser och under året har IT-avdelningen initierat ett projekt med digitala utbildningar för att stärka kompetensutvecklingen med exempelvis en utbildning i informationssäkerhet som är riktad till alla medarbetare inom universitetet.

Oegentligheter

Den interna styrningen och kontrollen ska förebygga korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter som kan få konsekvenser för universitetets anseende eller verksamhet.

Vid universitetet finns en visselblåsarfunktion till vilken det är möjligt att anmäla missförhållanden. Nyanställda vid universitetet får i sin introduktion information om vikten av en god förvaltningskultur. Det finns även regler för att förhindra mutor och jäv vid universitetet.

Risikanalyser och riskåtgärder

Under året har universitetet arbetat med den universitetsövergripande risikanalys som gäller 2023–2024, som beslutades av universitetsstyrelsen i december 2022 och reviderades avseende riskvärderingar i september 2023, dnr SU FV-4253-22.

Risikanalyserna föregicks av en intern process under hösten 2022 där företrädare för respektive vetenskapsområde och universitetsförvaltningen deltog och inspel från Stockholms universitets studentkår och Miljörådet togs in. Risikanalysen har utgått från universitetets strategier. Risikanalysen består av totalt nio risker där fyra bedöms vara högrisker och fem bedöms vara medelrisker¹.

Under det första kvartalet har riskåtgärder utarbetats av respektive område samt universitetsförvaltningen. Riskåtgärderna har följts upp och riskerna och riskåtgärderna har löpande utvärderats.

Sammanfattande bedömning

Sammantaget har det inte framkommit några brister i processen för den interna styrningen och kontrollen och processen bedöms fungera i allt väsentligt. Risker och riskåtgärder har följts upp systematiskt och kontinuerligt bedömts.

Bedömningen är att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Bedömningen utgår från universitetet som helhet vilket innebär att det under året kan ha framkommit sakförhållanden som behöver åtgärdas men att de inte är så väsentliga att det påverkar bedömningen som helhet.

Genomförda interna och externa granskningar, vidtagna åtgärder samt uppföljning av åtgärder för att hantera riskområden visar inte på att några sakförhållanden föreligger som innebär att den interna styrningen och kontrollen inte är betryggande som helhet.

Utifrån ovanstående gör Stockholms universitet den sammanvägda bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

¹ Riskernas sannolikhet och konsekvens värderas i en fyrgradig skala. När sannolikhet och konsekvens multipliceras framgår riskvärdet. Risker med ett riskvärde på 1–6 bedöms vara låg-risker, risker med ett riskvärde mellan 7–11 bedöms vara medel-risker och risker med ett riskvärde på 12 eller högre är hög-risker.

2023 var det varmaste året uppmätt hittills. Vid SU sker omfattande klimatforskning, bl.a. genom Östersjöcentrum. Här genomför en forskningsingenjör vid Institutionen för ekologi, miljö och botanik (DEEP) provtagningar.

Foto: Michaela Lundell

Ekonomiskt resultat och analys

Stockholms universitets ekonomiska utfall för 2023 uppgick till -60 mnkr. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppvisade ett underskott på 102 mnkr medan forskning och utbildning på forskarnivå uppvisade ett överskott på 42 mnkr.

Övergripande

Anslag enligt regleringsbrev

Stockholms universitets totala ramanslag enligt regleringsbrevet uppgick 2023 till 3 880 mnkr, vilket var en ökning med 21 mnkr jämfört med 2022. Ökningen är ett netto av 25 mnkr ökad basresurs till forskning och utbildning på forskarnivå, 5 mnkr lägre takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt 2 mnkr högre anslag för universitetets särskilda åtaganden. I förändringen ingår pris- och löneomräkning av anslagen med 1,36 procent, vilket motsvarar 53 mnkr.

Av anslaget enligt regleringsbrevet avsåg 37 mnkr medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF), vilket var 30 mnkr lägre än 2022. Dessa medel får användas för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Ekonomisk utveckling

Efter ett antal år där pandemin påverkat verksamheten och ekonomi, har 2023 varit det första helåret med ett normalläge. De yttre faktorer som främst har påverkat universitetets ekonomi, utöver att pandemin är avslutad, är inflationen, det höga

ränteläget och den svaga kronkursen. Både inflationen och kronkursens försämring har inneburit avsevärt högre kostnadsökningar än tidigare år. Ränteläget har istället inneburit ett ökande positivt finansnetto då kapitalet som universitetet har hos Riksgälden är stort jämfört med låneupptaget för investeringar.

Utfallet för 2023 blev ett underskott om 60 mnkr, vilket är sämre än förra årets underskott om 11 mnkr. Utfallet fördelade sig på ett underskott om 102 mnkr för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett överskott om 42 mnkr för forskning och utbildning på forskarnivå, vilket innebär att det är inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå som utfallet försämrats väsentligt jämfört med föregående år.

Universitetets intäkter ökade 2023 med 2,6 procent, vilket kan jämföras med en ökning om 2,4 procent 2022. Det är framför allt de finan-

siella intäkterna som ökat jämfört med 2022, medan ökningen avseende anslags- och bidragsintäkter varit relativt låg. Kostnaderna ökade med 3,4 procent, att jämföra med ökningen med 2022 som var 2,5 procent. Den största ökningen 2023 avsåg lokalkostnader, där den höga indexuppräknings av hyrorna märks tydligt.

Intäkter

Anslagsintäkterna ökade med 35 mnkr jämfört med 2022. Universitetets underproduktion mot takbeloppet var 27 mnkr, vilket var en förbättring jämfört med 2022, då universitetet underproducerade med 63 mnkr. Förbättringen mot takbeloppet beror såväl på att takbeloppet var något lägre än föregående år som att universitetet producerat fler helårsstudenter och helårsprestationer.

Intäkterna från avgifter och andra ersättningar ökade 2023 med 36 mnkr jämfört med 2022, en ökning som motsvarar 8 procent. Det är en något

Tabell 22. Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2021–2023

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter			
Anslag	3 770	3 732	3 767
Avgifter och andra ersättningar	416	456	492
Bidrag	1 645	1 766	1 784
Finansiella intäkter	6	19	86
Summa intäkter	5 836	5 973	6 129
Verksamhetens kostnader			
Personal	4 063	4 070	4 124
Lokaler	883	896	974
Övrig drift	720	827	872
Finansiella kostnader	3	14	27
Avskrivningar	171	178	193
Summa kostnader	5 840	5 985	6 189
Transfereringar			
Erhållna medel	335	387	439
Lämnade bidrag	-335	-387	-439
Kapitalförändring	-4	-11	-60

Källa: Raintance.

lägre ökning än året innan. Uppdragsintäkterna steg med 6 mnkr, motsvarande 3 procent, varav uppdragsutbildningen stod för 4 mnkr och uppdragsforskningen för 2 mnkr. Andra avgiftsin-
täkter som ökat jämfört med 2022 är exempelvis intäkter för studieavgiftsbelagd verksamhet, kurser och konferenser samt högskoleprovet.

Bidragsintäkterna har haft en relativt låg ökning 2023, ökningen uppgick till 18 mnkr vilket motsvarar 1 procent. Förändringen är ett netto av minskade bidragsintäkter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt ökade intäkter inom forskning och utbildning på forskarnivå. Minskningen inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå avser främst medel inom lärarut-
bildningen. De oförbrukade bidragsmedlen, det vill säga externa bidragsmedel som inbetalats men ännu inte tagits i anspråk, har dock fortsatt att öka under året. Dessa uppgick vid utgången av 2023 till 1 866 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 8 procent. Den låga ökningen av bidragsintäkter tillsammans med ökningen av oförbrukade bidragsmedel tyder på att Stockholms universitet har varit framgångsrikt i att beviljas nya bidrag från externa finansörer, men att verksamheten inte kunnat öka i samma omfattning.

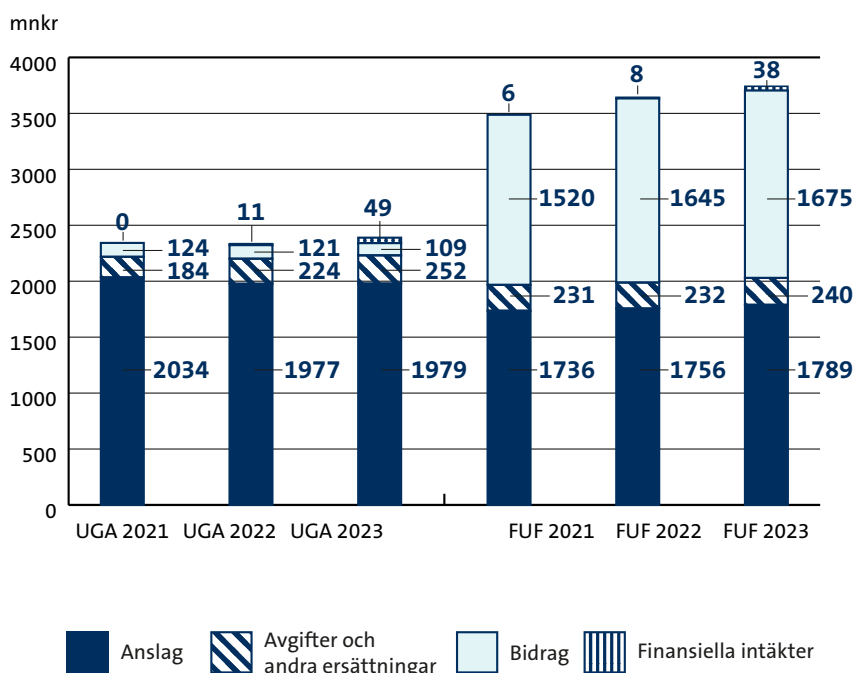
Räntan hos Riksgälden för in- och utlåning har under 2023 fortsatt att höjas successivt, från 2,5 procent vid ingången av året till 4,0 procent vid årsslutet. Finansnettot har därmed varit högt hela året, till skillnad från 2022 då höjningen inleddes sent på året. Universitetet har ett betydande kapital hos Riksgälden och de finansiella intäkterna uppgick 2023 till 86 mnkr, vilket var en ökning med 68 mnkr jämfört med 2022.

Figur 10 visar utvecklingen av de olika intäktslagen 2021–2023, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Utfallet för respektive verksamhetsgren beskrivs mer utförligt senare i avsnittet.

Kostnader

Personalkostnaderna har ökat med 54 mnkr, vilket motsvarar 1,3 procent. Lönerrevisionen som avser perioden från 1 oktober 2023 belastade utfallet för sista kvartalet med drygt 30 mnkr. Antalet årsarbetskrafter har fortsatt att minska. Kostnadsökningen dämpades därmed och löne-
kostnaderna ökade endast med 12 mnkr jämfört med 2022, motsvarande 0,5 procent. De största ökningarna avser istället arbetsgivaravgifter och

Figur 10. Intäktslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2021–2023

Källa: Raindance.

pensionskostnader, som ökat med cirka 16 mnkr vardera vilket motsvarar 2 respektive 3 procent. Kostnaderna för traktamenten samt kurser och konferenser för personalen har också ökat.

Lokalkostnaderna uppgick 2023 till 974 mnkr, vilket var en ökning med 78 mnkr jämfört med 2022, motsvarande 9 procent. I 2022 års utfall ingår dock en upplösning av en för högt uppbokad reserv från 2021 om 28 mnkr, och den faktiska ökningen uppgår därför till 46 mnkr eller 6 procent.

Ökningen 2023 avser främst indexuppräknigen av befintliga hyreskontrakt som enligt avtal styrs av en andel av konsumentprisindex (KPI) i oktober året innan. Inför 2023 var KPI extremt hög 10,9 procent. Även kostnader för städning ökade medan kostnader för el minskade något. Samtidigt minskade universitetet den totala lokalytan, vilket minskade kostnadsökningen något jämfört med indexregleringen.

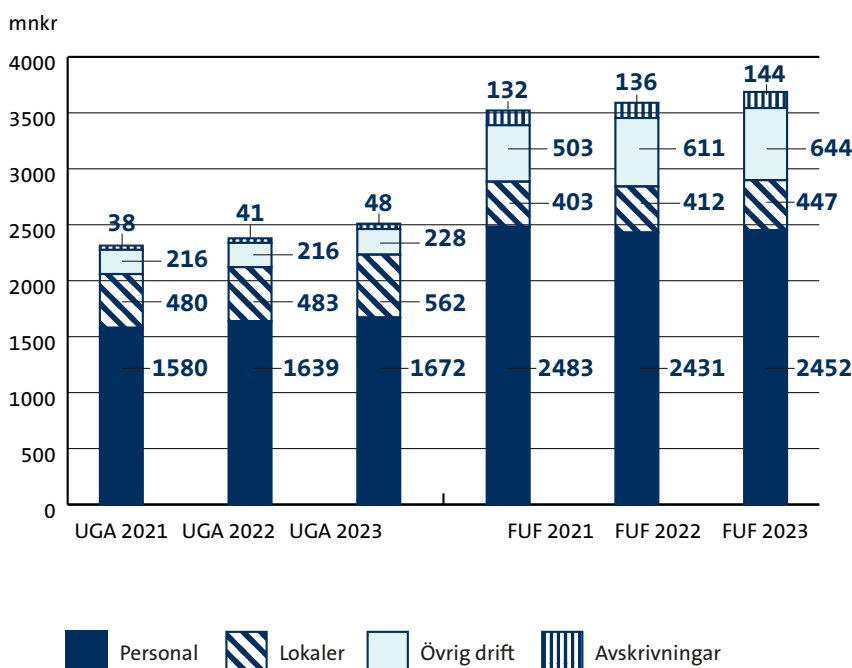
Driftskostnaderna ökade 2023 med 45 mnkr till 872 mnkr, vilket motsvarar 5 procent. Främst var det resekostnader som ökade och dessa uppgick för året till 113 mnkr. Jämfört med 2022 var det en ökning med 23 mnkr, motsvarande 26 procent.

Resekostnaderna är nu uppe i 90 procent av kostnadsnivån före pandemin (2019). Prisnivån per resa har dock ökat vilket innebär att antalet flygresor har minskat mer än resekostnaderna. Utöver resekostnader har även bland annat kostnader för datatjänster, konferensarrangemang och service och underhåll ökat jämfört med 2022, liksom kostnader för open access-publikationer. Kostnaderna för datorlagrad information, konsulttjänster och datorinköp har minskat.

De finansiella kostnaderna uppgick 2023 till 27 mnkr vilket nästan var en fördubbling jämfört med 2022 års kostnader om 14 mnkr. Räntan hos Riksgälden har under 2023 fortsatt att höjas successivt och universitetets räntekostnader på de lån som tagits upp för investeringar har därmed ökat.

Kostnaderna för avskrivningar uppgick till 193 mnkr, vilket var en ökning med 15 mnkr jämfört med 2022. Ungefär hälften av ökningen avser avskrivningar av de investeringar som gjorts i Albano, i övrigt finns ökningar även avseende forskningsinfrastruktur. De senare finansieras dock till stor del inom den bidragsfinansierade verksamheten.

Figur 11. Kostnadsslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2021–2023

Källa: Raindance.

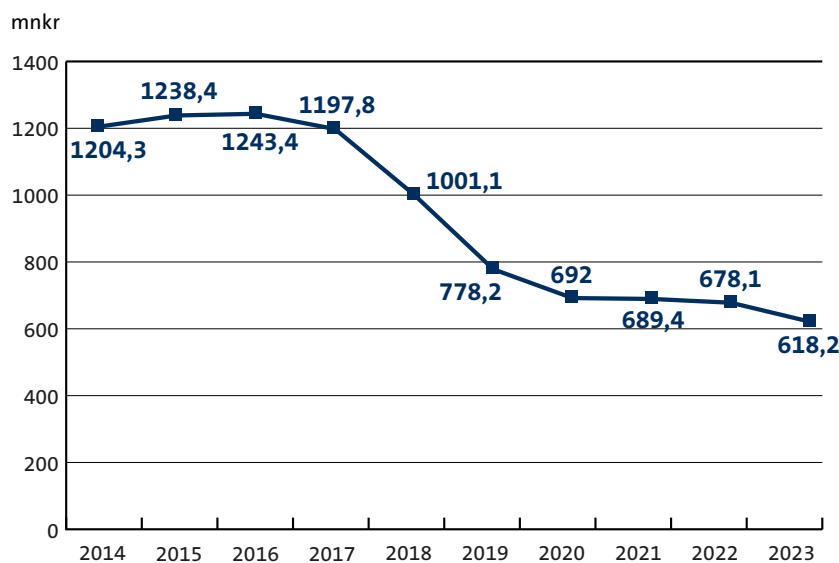
Figur 11 visar fördelningen av kostnader på olika kostnadslag åren 2021–2023, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå.

Myndighetskapital¹

Stockholms universitets ackumulerade myndighetskapital inklusive årets resultat var vid utgången av 2023 618 mnkr. De årliga underskotten har under perioden 2021–2023 minskat efter ett aktivt arbete med att nå ekonomi i balans till 2023. Arbetet initierades utifrån att kapitalet under perioden 2018–2020 minskade i en snabbare takt än planerat, då kostnader för planerade strategiska investeringar sammanföll med underproduktion mot takbeloppet inom utbildning på

grundnivå och avancerad nivå. Målet om ekonomi i balans har inte nåtts helt utifrån de kostnadsökningar som varit de senaste två åren, men åtgärderna har haft en tydligt resultatförbättrande effekt och kapitalminskningen har dämpats. Universitetet har också en förbättrad överblick över ekonomin och har skapat goda förutsättningar för att nå ett balanserat resultat framöver. Myndighetskapitalets utveckling under den senaste tioårsperioden redovisas i figur 12. Hur myndighetskapitalet är fördelat per verksamhetsgren redovisas under respektive avsnitt.

Figur 12. Myndighetskapitalets utveckling 2014–2023

Källa: Raindance.

¹ Med myndighetskapital avses i denna text ackumulerad kapitalförändring, vilket innebär totalt myndighetskapital enligt balansräkningen förutom statskapital utan avkastningskrav, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Verksamheten utbildning på grundnivå och avancerad nivå gjorde ett underskott om 102 mnkr 2023, vilket kan jämföras med ett underskott om 52 mnkr 2022. Intäkterna uppgick till 2 387 mnkr och har därmed ökat med 2,3 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna uppgick till 2 490 mnkr, vilket var en ökning med 4,4 procent.

Av tabell 23 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2021–2023. Tabellen följs av en översiktlig analys av Stockholms universitets intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen 2023.

Intäkter

Anslagsintäkterna för verksamhetsgrenen uppgick 2023 till 1 979 mnkr, vilket är en ökning med 2 mnkr jämfört med 2022. Takbeloppet enligt regleringsbrevet minskade med 5 mnkr jämfört med 2022 och uppgick till 1 965 mnkr. Förändringen är främst ett netto av den generella pris- och löneomräkningen om 27 mnkr och minskat anslag med anledning av de avslutade satsningarna på studenter på avancerad nivå och behörighetsgivande utbildning, med 31 respektive 6 mnkr. Därutöver fördes 4 mnkr över från ett annat av universitetets anslag till takbeloppet, avseende kortare kompletterande pedagogisk utbildning. Universitetet underproducerade 2023 med 27 mnkr mot takbeloppet, att jämföra med 2022 års underproduktion som uppgick till 63 mnkr. Totalt avräknades 1 937 mnkr mot takbeloppet och universitetet har efter 2023 ett anslagssparande på 180 mnkr, som kan användas vid eventuell överproduktion kommande år.

Tabell 23. Intäkter, kostnader och ackumulerat myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2021–2023

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter			
Anslag	2 034	1 977	1 979
Avgifter och andra ersättningar	184	224	252
Bidrag	124	121	109
Finansiella intäkter	0	11	49
Summa intäkter	2 342	2 333	2 387
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 580	1 639	1 672
Lokaler	480	483	526
Övrig drift	216	216	228
Finansiella kostnader	1	5	15
Avskrivningar	38	41	48
Summa kostnader	2 316	2 385	2 489
Transfereringar			
Erhållna medel	52	51	79
Lämnade bidrag	-52	-51	-79
Kapitalförändring	27	-52	-102
Ackumulerat myndighetskapital	634	582	480

Källa: Raintance.

Anslaget för universitetets särskilda åtaganden uppgick i regleringsbrevet till 111 mnkr, vilket var en ökning med 2 mnkr. Utöver pris- och löneomräkning utökades anslaget för att stärka sjukhusfysikerutbildningen. Då anslagsposten för teckenspråk och tolkning avräknas utifrån årets prestationer, blev utfallet 12 mnkr lägre än anslagsramen på grund av återbetalning av underprestation. Återbetalningen var ungefär lika stor som 2022. Intäkterna för universitetets särskilda åtaganden blev därmed totalt 99 mnkr.

Ytterligare anledningar till den låga ökningen av anslagsmedel var att universitetet 2023 transfere-
rade 14 mnkr av tidigare ackumulerat kapital inom de nationella medlen för riktat pedagogiskt stöd i samband med en omläggning av periodiciteten för utbetalningar. Denna transferering möttes upp av ackumulerat kapital och avsåg inte universitetets ordinarie verksamhet men påverkade årets utfall.

Avgiftsintäkterna 2023 uppgick till 252 mnkr, en ökning med 27 mnkr motsvarande 12 procent. Det är framför allt studieavgifter och intäkter från konferenser och utbildningar som ökat. Uppdragsintäkterna som ingår i avgiftsintäkterna ökade med 4 mnkr, för detaljer avseende uppdragsverksamheten se eget avsnitt.

Bidragsintäkterna inom verksamhetsgrenen uppgick 2023 till 109 mnkr, vilket var en minskning med 13 mnkr jämfört med 2022 vilket motsvarar 11 procent. Medel som universitetet tidigare fått som bidragsintäkt via Kammarkollegiet har 2023 flyttats till universitetets eget anslag, men även med hänsyn taget till detta har den bidragsfinansierade verksamheten minskat inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Räntan hos Riksgälden för in- och utlåning har under 2023 fortsatt att höjas successivt och de finansiella intäkterna har därför ökat under året. Räntan fördelas mellan verksamhetsgrenarna och uppgick inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå till 49 mnkr vilket var en ökning med 38 mnkr.

Kostnader

Personalkostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 1 672 mnkr, vilket var en ökning med 33 mnkr relativt 2022 års utfall, motsvarande 2 procent. Lönekostnaderna ligger kvar på samma nivå som 2022, men utfallet 2022 innehåller kostnad för uppbokningar av inestående tid om 14 mnkr. Den faktiska lönekostnaden 2023 har därmed ökat med 14 mnkr, det vill säga 1,5 procent. Timlönerna har däremot minskat med 9 mnkr och uppgår nu till 39 mnkr. Kostnader för pensioner och arbetsgi-
varavgifter har ökat under året. Utöver detta har även kostnader för utbildningar och konferenser ökat vilket bedöms vara en effekt av återgången efter pandemin.

Lokalkostnaderna uppgick till 526 mnkr, en ökning med 43 mnkr, motsvarande 9 procent. Vändningen 2022 av en tidigare för hög uppbokning av hyreskostnader påverkar jämförelseårets utfall och ökningen av hyreskostnaden är därmed egentligen lägre. Ökningen 2023 avser främst indexuppräknningen av befintliga kontrakt men även kostnader för städning har ökat.

Driftskostnaderna ökade med 12 mnkr till 228 mnkr, vilket motsvarar 5 procent. Resekostnaderna har ökat med 2 mnkr till 14 mnkr, vilket dock fortfarande är lägre än före pandemin. Kostnaderna för köp av tjänster ökade också jämfört med 2022, ökningen avsåg både data-tjänster och konsulttjänster, medan kostnaderna för datorinköp minskade.

De finansiella kostnaderna avser främst verksamhetsgrenens andel av räntekostnaden på lån i Riksgälden och ökade med 10 mnkr till 15 mnkr på grund av ränteläget.

Fördelningen på olika intäkts- och kostnadslag åskådliggörs i figur 10 och 11.

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning och beställd utbildning. Tabell 24 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Universitetets uppdragsverksamhet på utbildningsidan utgjorde 4 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket var ungefär lika stor andel som föregående år. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten uppgick 2023 till 95 mnkr vardera, jämfört med en omslutning på 91 mnkr förra året. Kostnadsökningen avsåg främst konferensarrangemang inom uppdragsverksamheten.

Skolverket är fortfarande den största uppdragsgivaren inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå, och stod 2023 för 75 procent av intäkterna inom uppdragsutbildningen. Uppdragsintäkterna från myndigheten ökade med 8 mnkr 2023, till 71 mnkr.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick vid utgången av 2023 till 480 mnkr och har därmed minskat med 18 procent jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden (2014–2023) var kapitalet som högst 2017 och uppgick då till 832 mnkr.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå

Verksamheten forskning och utbildning på forskarnivå gjorde ett överskott om 42 mnkr 2023, vilket är en resultatförbättring med 1 mnkr jämfört med 2022. Omslutningen har ökat med cirka 100 mnkr och intäkterna uppgick till 3 742 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 2,8 procent. Även kostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå ökade med 2,8 procent och uppgick 2023 till 3 700 mnkr.

Tabell 24. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2021–2023

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå: Uppdragsutbildning (mnkr)	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	70	91	95
Summa intäkter	70	91	95
Verksamhetens kostnader			
Personal	39	46	46
Lokaler	3	5	5
Övrig drift	30	41	44
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0
Summa kostnader	72	91	95

Källa: Mercur.

Av tabell 25 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2021–2023. Tabellen följs av en översiktlig analys av Stockholms universitets intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen 2023.

Intäkter

De största intäktsslagen inom verksamhetsgrenen är anslag, som 2023 utgjorde 48 procent av de totala intäkterna, och bidrag, som utgjorde 45 procent. Detta är samma procentuella andelar som föregående år. Anslagsintäkterna ökade med 33 mnkr jämfört med 2022, vilket motsvarar 2 procent. Ökningen avser främst pris- och löneomräkning av tilldelat anslag i regleringsbrevet, men 8 mnkr av anslagsintäkternas ökning beror på att den del av anslaget som har transfererats vidare 2023 är lägre än året innan. Avgiftsintäkterna ökade med 8 mnkr. Ökningen

avser främst resurssamordning och uppdragsverksamheten.

Bidragsintäkterna ökade med 30 mnkr, det vill säga knappt 2 procent, vilket är en lägre ökningstakt än föregående år. De oförbrukade bidragen har däremot ökat med 150 mnkr motsvarande 9 procent. Det tyder på att universitetet varit framgångsrikt i att få beviljade bidrag från finansiärer, men att verksamheten inte hunnit utökas i motsvarande omfattning.

Av bidragsintäkterna svarade forskningsråden för 44 procent vilket gjorde dem till den största kategorin av bidragsgivare. Finansieringen från Vetenskapsrådet fortsatte att öka 2023 och Vetenskapsrådet var fortsatt den enskilt största finansiären som stod för 31 procent av de totala bidragsintäkterna. Bidragsintäkterna från olika stiftelser uppgick till 349 mnkr och utgjorde

Tabell 25. Intäkter, kostnader och ackumulerat myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå för 2021–2023

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 736	1 756	1 789
Avgifter och andra ersättningar	231	232	240
Bidrag	1 520	1 645	1 675
Finansiella intäkter	6	8	38
Summa intäkter	3 493	3 640	3 742
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 483	2 431	2 452
Lokaler	403	412	447
Övrig drift	503	611	644
Finansiella kostnader	2	9	11
Avskrivningar	132	136	144
Summa kostnader	3 524	3 599	3 700
Transfereringar			
Erhållna medel	284	336	360
Lämnade bidrag	-284	-336	-360
Kapitalförändring	-30	41	42
Ackumulerat myndighetskapital	55	96	138

Källa: Raintance.

21 procent av de totala bidragsintäkterna under 2023. Inom kategorin stiftelser var Knut och Alice Wallenbergs stiftelse fortsatt en stor finansiär med 176 mnkr vilket var 1 mnkr mer än 2022.

De finansiella intäkterna ökade med 30 mnkr till 38 mnkr 2023 på grund av ränteläget.

Kostnader

Personalkostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå uppgick till 2 452 mnkr 2023, vilket var en ökning med 21 mnkr, motsvarande 0,9 procent, jämfört med 2022. Lönekostnaderna har ökat med 18 mnkr vilket motsvarar 1,2 procent. Antalet årsarbetskrafter har fortsatt att minska under året, vilket gör att lönekostnaderna ökade mindre än de avtalsenliga löneökningarna. Även arbetsgivaravgifter och pensionskostnader har ökat.

Årets lokalkostnader uppgick till 447 mnkr, en ökning med 35 mnkr motsvarande 8 procent. Vändningen 2022 av en tidigare för hög uppbokning av hyreskostnader påverkar jämförelseårs utfall och ökningen av hyreskostnaden är därmed egentligen lägre. Ökningen 2023 avser främst indexuppräknningen av befintliga kontrakt samt städkostnader.

Driftskostnaderna uppgick till 644 mnkr, en ökning med 33 mnkr, vilket motsvarar 5 procent. Ökningen bestod till stor del av ökade kostnader för resor vilka uppgick till 100 mnkr, en ökning med 21 mnkr motsvarande 27 procent. Detta är dock fortfarande något lägre än före pandemin. Andra större ökning jämfört med 2022 var bland annat kostnader för konferensarrangemang, köpta tjänster och open access, medan kostnader för exempelvis datorlagrad information minskade. Av ökningen avser 26 mnkr anslagsfinansierad verksamhet och 8 mnkr den externt finansierade verksamheten, vilket innebär att en större andel av driftskostnader finansierats med anslag 2023 jämfört med föregående år.

Fördelningen på olika intäkt- och kostnadslag åskådliggörs i figur 10 och 11.

Uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetet bedriver viss forskning på uppdrag av statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgjorde 3,7 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå och uppgick 2023 till 140 mnkr, vilket var en marginell ökning med 2 mnkr jämfört med föregående år. Kostnadsökningen avsåg främst resor och konferenser.

Tabell 26. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå för 2021–2023

Forskning och utbildning på forskarnivå: Uppdragsforskning (mnkr)	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	114	138	140
Summa intäkter	114	137	140
Verksamhetens kostnader			
Personal	60	71	70
Lokaler	3	12	11
Övrig drift	52	54	57
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	1	1
Summa kostnader	115	138	139

Källa: Mercur.

Skolverket är den enskilt största uppdragsgivaren inom uppdragforskningsverksamheten och svarade för 54 mnkr av uppdragsintäkterna, motsvarande 39 procent. Detta var dock en minskning med 2 mnkr jämfört med föregående år. Även Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket var relativt stora uppdragsgivare, med 14 respektive 8 procent av uppdragsintäkterna. Tabell 26 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick vid utgången av 2023 till 138 mnkr, vilket var en ökning med 44 procent jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden (2014–2023) var kapitalet som högst 2016 och uppgick då till 437 mnkr.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för universitetets verksamhetsområden, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta.

Av tabell 27 framgår i vilken omfattning anslagsmedel använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet under åren 2021 till 2023. Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamheten har ökat 2023 jämfört med tidigare år som en konsekvens av högre intäkter inom bidragsverksamheten men också på grund av att universitetet från och med 2022 tillämpar en ny modell för att redovisa samfinansiering.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex

Stockholms universitet har medgivande från regeringen att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepappersfonder. Den genomsnittliga avkastningen för medel i förhållande till marknadsindex framgår av tabell 28.

Donationernas sammanlagda marknadsvärde 2023-12-31 var 23,6 mnkr varav 12,6 mnkr (53 procent) var placerade i aktiefonder och 11 mnkr (47 procent) i räntefonder. Medlen förvaltas diskretionärt av SEB.

Under 2023 har donationens kostnader för förvaltningen varit 0,1 mnkr till externa förvaltare.

Tabell 27. Anslagsmedel som samfinansierat bidragsfinansierad verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) respektive forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2021–2023

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	2021		2022		2023	
	UGA	FUF	UGA	FUF	UGA	FUF
Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamhet (mnkr)	5,0	79,6	3,3	154,0	4,0	176,4
Andel av den totala finansieringen i bidragsverksamheten (%)	4,4	5,5	2,6	8,6	3,5	9,5

Källa: Raindance.

Tabell 28. Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex under åren 2021–2023

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	2021	2022	2023
Genomsnittlig avkastning för donationsmedel (%)	19,1	-17,4	10,0
Marknadsindex (%)	18,2	-13,2	9,6

Källa: Index OMRX Bond All 1–3 Y och OMX Stockholm Total Return Index.

Finansiell redovisning

I de fall annat inte anges är ekonomiska uppgifter i Finansiell redovisning hämtade ur Raindance eller Mercur.

Resultaträkning

(tkr)		2023-01-01– 2023-01-31	2022-01-01– 2022-01-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	3 767 402	3 732 369
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	491 894	456 487
Intäkter av bidrag	Not 3	1 783 854	1 765 986
Finansiella intäkter	Not 4	86 273	18 540
Summa intäkter		6 129 423	5 973 382
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-4 124 124	-4 069 931
Kostnader för lokaler	Not 6	-973 788	-895 890
Övriga driftskostnader	Not 7	-871 996	-826 729
Finansiella kostnader	Not 8	-26 831	-14 273
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 12–14	-192 604	-177 837
Summa kostnader		-6 189 343	-5 984 660
Verksamhetsutfall		-59 920	-11 278
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		71 599	51 354
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		164 512	153 743
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 9	202 893	182 049
Lämnade bidrag	Not 10	-439 004	-387 146
Saldo transfereringar		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 11	-59 920	-11 278

Balansräkning

(tkr)		2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 12	4 505	5 297
Summa immateriella anläggningstillgångar		4 505	5 297
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	206 203	237 131
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	631 376	661 328
Pågående nyanläggningar	Not 15	15 311	13 273
Summa materiella anläggningstillgångar		852 890	911 732
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	Not 16	5 088	4 088
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 17	23 565	23 043
Summa finansiella anläggningstillgångar		28 653	27 131
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		2 042	2 042
Summa varulager m.m.		2 042	2 042
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		27 736	34 842
Fordringar hos andra myndigheter	Not 18	112 100	141 791
Övriga kortfristiga fordringar	Not 19	1 670	1 337
Summa kortfristiga fordringar		141 506	177 970
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		266 154	266 742
Upplupna bidragsintäkter		436 938	448 735
Övriga upplupna intäkter		30 798	20 098
Summa periodavgränsningsposter	Not 20	733 890	735 575
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	-192 030	-163 441
Summa avräkning med statsverket		-192 030	-163 441
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 22	2 466 487	2 237 431
Kassa och bank	Not 23	2	24 040
Summa kassa och bank		2 466 489	2 261 471
SUMMA TILLGÅNGAR		4 037 945	3 957 777

KAPITAL OCH SKULDER		2023-12-31	2022-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		17 391	15 608
Donationskapital		89 426	89 475
Balanserad kapitalförändring		678 123	689 401
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-59 920	-11 278
Summa myndighetskapital	Not 24	725 020	783 206
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 25	7 993	5 839
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	Not 26	2 689	2 689
Övriga avsättningar	Not 27	22 718	24 116
Summa avsättningar		33 400	32 644
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 28	631 084	671 391
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 29	141 334	132 471
Leverantörsskulder		155 785	172 814
Övriga kortfristiga skulder	Not 30	60 439	76 644
Depositioner		0	0
Summa skulder m.m.		988 642	1 053 320
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		305 801	279 147
Oförbrukade bidrag	Not 31	1 866 337	1 722 311
Övriga förutbetalda intäkter		118 745	87 149
Summa periodavgränsningsposter	Not 32	2 290 883	2 088 607
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		4 037 945	3 957 777

ANSVARSFÖRBINDELSER		2023-12-31	2022-12-31
Åtaganden lokalfrågor			
Om universitetet beslutar att inte fullfölja projekten äger avtalsparten rätt att fakturera samtliga nedlagda kostnader för projekten.		12 072	900
Totalt belopp vid 100 procents fakturering av förgäveskostnader inklusive hyror		12 072	900

Förändring av ansvarsförbindelser per 31 december 2023 jämfört med 2022 beror främst på att det har startats ett flertal ombyggnadsprojekt för att bättre anpassa lokaler till verksamheten.

Anslagsredovisning

	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrevet	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disp belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Anslag, (tkr)							
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning							
16:02:009 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (a)	152 253	1 964 583	0	0	2 116 836	-1 937 135	179 700
001 Takbelopp (a)	152 253	1 964 583	0	0	2 116 836	-1 937 135	179 700
001 Takbelopp (a)	152 253	1 927 898	0	0	2 080 151	-1 900 450	179 700
002 Takbelopp RRF (a)		36 685	0	0	36 685	-36 685	0
16:02:010 Forskning och utbildning på forskarnivå (a)	0	1 803 777	0	0	1 803 777	-1 803 777	0
004 Basresurs (a)	0	1 803 777	0	0	1 803 777	-1 803 777	0
16:02:065 Särskilda medel till universitet och högskolor (a)	11 188	107 401	4 000	-10 604	111 985	-99 088	12 897
008 Nationellt resurscentrum i kemi (a)	0	1 502	0	0	1 502	-1 502	0
009 Tolk- och översättarutbildning (a)	0	23 213	0	0	23 213	-23 213	0
010 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare (a)	0	9 285	0	0	9 285	-9 285	0
011 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning (a)	0	44 744	0	0	44 744	-44 744	0
012 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (a)	0	2 620	0	0	2 620	-2 620	0
028 Idébanksmedel (a)	17	1 000	0	-17	1 000	-1 000	0
043 Lärarutbildning i minoritetsspråk (a)	0	2 316	0	0	2 316	-2 316	0
056 Medel till sjukhusfysikerutbildningen (a)	0	750	0	0	750	-750	0
096 Medel för studenthälsa (a)	0	2 227	4 000	0	6 227	-6 227	0
102 Teckenspråk och tolkning (a)	11 171	19 744	0	-10 587	20 328	-7 431	12 897
Summa totalt	163 441	3 875 761	4 000	-10 604	4 032 598	-3 840 001	192 597

a=ramanslag

Lämnade bidrag

Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 71 599 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)

Av takbeloppet finansieras 36 685 tkr av EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Stockholms universitet hade 2023 en underproduktion mot takbeloppet som uppgick till 27 448 tkr inklusive decemberprestationer. Då universitetet inte har någon tidigare överproduktion adderas underproduktionen till tidigare anslagssparande som vid 2023 års slut uppgick till 179 700 tkr, vilket är under 10 procent av tilldelat takbeloppet. Inom anslagsposten avser 23 719 tkr medel för en särskild satsning på livslångt lärande och 23 690 tkr har avräknats mot hst.

Särskilda medel till universitet och högskolor (anslag 2:65)

Medlen har disponerats för avsedd verksamhet. Avseende ap.102, Teckenspråk och tolkning, skulle medel som inte nyttjats för helårsstudenter under 2022 återbetalas under 2023. Stockholms universitet har återbetalat hela outnyttjat belopp på 11 171 kr men indragning har skett med 10 587 tkr. Mellanskillnaden om 584 tkr reglerades först i början på 2024.

Idébanksmedel som utbetalades till SU Holding redovisas som statskapital i balansräkningen. Under 2023 har indragning av tillägg på grund av indexering avseende idébanksmedel på 17 tkr skett men utbetalning verkställdes i början av 2024.

För information om användning av medel för stöd till studenter med funktionshinder inklusive teckentolkning, se Stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen – nationellt uppdrag i kapitlet Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med regleringsbrev och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt förordningen (1993:1153) om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

Redovisningen vid universitetet följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till FÅB:en.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 100 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Undantag från vissa bestämmelser enligt regleringsbrev för universitet och högskolor 2023, bilaga 2

- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Vidare medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra överproduktion till ett värde av högst 15 procent av takbeloppet såväl som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället

lämna uppgifter enligt tabell 2 i avsnitt 3. Väsentliga uppgifter där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.

- Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av
 - låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
 - beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.
- Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.
- Vidare medges Stockholms universitet rätt att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepapper enligt 12 § första stycket donationsförordningen (1998:140). Universitetet får även uppdra åt någon annan att placera dessa medel i enlighet med 12 § andra stycket. Universitetet ska i årsredovisningen redovisa hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.
- Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet.

Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder, förutom finansiella anläggningstillgångar, har värderats till anskaffningsvärde. Finansiella anläggningstillgångar har portföljvärderats.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar utgörs främst av anskaffningar avseende förvärvade licenser samt rättigheter, oftast dataprogram. Aktivering kan ske om anskaffningsvärdet överstiger 10 tkr och den ekonomiska livslängden är minst fem år.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och med en ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar skrivs av enligt sina förväntade nyttjandeperioder med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer och kringutrustning
- 5, 10 och 15 år Kontorsmaskiner och utrustning, inventarier, fordon med mera.
- 5 år, 10 år Inredning
- 10 år, 20 år Byggnadsinventarier och förbättringsutgift annans fastighet.
- 10 år, 25 år Fartyg och skepp
- 3, 5, och 10 år Övriga inventarier

För konstföremål tillämpas ingen avskrivning.

Av ESV:s föreskrifter till 5 kap. 1 § FÅB framgår att om en sammansatt anläggningstillgång har

betydande delar eller komponenter som förväntas förbrukas i annan takt än den totala tillgången, ska komponenterna delas upp och skrivas av var för sig utifrån respektive komponents nyttjandeperiod. För universitetet kan detta vara tillämpligt när det gäller anläggningstillgångar inom fartyg och skepp samt anläggningar inom forskningsinfrastruktur. Stockholms universitet bedömer att befintliga anläggningstillgångar, som skulle kunna falla under tillämpningen av komponentavskrivning, inte innehåller komponenter som förväntas förbrukas i annan väsentlig takt än den totala tillgången.

Stockholms universitet är enligt förordning (2000:606) om myndigheters bokföring skyldig att i ett inventarieregister registrera de tillgångar som bedöms vara stödbegärliga, men som inte ska redovisas som anläggningstillgångar (det vill säga har ett värde under 25 tkr). Under 2022 flyttades dessa tillgångar till ett särskilt register innehållande enbart stödbegärliga inventarier med ett anskaffningsvärde under 25 tkr.

Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper har portföljvärderats till verkligt värde. I de fall nedskrivning behöver göras i samband med denna värdering sker detta efter individuell prövning till det lägsta av bokfört värde och marknadsvärde.

Under finansiella anläggningstillgångar redovisas aktier och aktieägartillskott i Stockholms universitet Holding AB. Vid värderingen av aktier och andelar i hel- eller delägda företag har anskaffningsvärdemetoden tillämpats i enlighet med 5 kap. 7 § i FÅB. Anskaffningsvärdemetoden innebär att en anläggningstillgång redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet motsvaras av det ackumulerade kapital som staten har tillfört företaget. Nedskrivning kan bli aktuellt att göra om statens tillförda kapitaltillskott har förbrukats (5 kap. 7 § FÅB). Om det egna kapitalet i bolaget understiger myndighetens värde av bolaget under balansposten andelar i hel- och delägda företag ska anskaffningsvärdet fastställas till det lägre beloppet.

Fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Osäkra fordringar har bedömts individuellt. I de fall faktura eller motsvarande handling inkommit efter fastställd brytdag eller där fordrings- eller skuldbeloppet inte är känt vid brytdagen, redovisas beloppet som periodavgränsningspost.

Periodavgränsningsposter

Periodiseringar innebär att kostnader och intäkter hänförs till det år som de avser. I allt väsentligt har periodiseringar skett för till exempel leverantörsfakturer, semesterlöneskuld, avgifter samt intäkter som värderats utifrån nedlagda kostnader efter prövning av fordrans giltighet mot finansiär. Beloppsgränsen för periodiseringar uppgår till 100 tkr.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs. Behållning på EUR-konto per den 31 december 2023 har värderats till balansdagens kurs.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. Kostnader som avser projektet ska bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månadsslut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten som löper under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen. Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansiären, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

I uppdragsprojekt bokförs intäkter och kostnader löpande under året. För uppdragsprojekt som pågår över årsskiftet bokförs resultatet som periodiseringspost på tillgångs- respektive skuldsidan i balansräkningen. Uppdragsprojekt som slutförts under året resultatförs.

Transfereringar

Universitetet redovisar transfereringar enligt ESV:s rekommendationer. Som transfereringar redovisas bland annat stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet är en statlig part.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Vid inrapportering till statsredovisningen ska varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande 1 000 tkr. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över 100 tkr ska stämmas av. Stockholms universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har universitetet inga oförklarade differenser.

Fullkostnadsmodell

Universitetet tillämpar lönebaserad fördelning av indirekta kostnader, det vill säga den modell som Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har rekommenderat lärosäten att använda.

Redovisningsmodell

2022 har universitetet implementerat en ny redovisningsmodell som säkerställer både tillämpning av SUHF-modellen och gällande redovisningsprinciper. Samma år har universitetet även tagit fram en ny modell för att redovisa samfinansiering inom bidragsverksamheten.

Övriga väsentliga uppgifter

Stockholms universitet Holding AB

Ägandet av Stockholms universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger helt eller delvis aktier i 29 bolag, varav två dotterbolag, ett intressebolag och 26 bolag, där innehavet är mindre än 20 procent.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetet redovisning finns 120 anknutna stiftelser vilka avger separata årsredovisningar i enlighet med stiftelselagen.

Marknadsvärdet på det förvaltade kapitalet uppgår till 645 596 tkr per den 31 december 2023. Bidrag och stipendier som beviljats under 2023 är 19 575 tkr. Totalavkastningen 2023 på stiftelsernas kapital var 12,6 procent. Förvaltningen av universitetets stiftelser regleras av en placeringspolicy som fastställs av universitetsstyrelsen vid behov av förändring. Det förvaltade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktiefonder 39 procent, utländska aktiefonder 13 procent och ränteplaceringar 48 procent.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna. Ersättning från stiftelserna uppgår till 1 375 tkr (1 420 tkr 2022) för att täcka förvaltningskostnaderna.

Noter till resultat- och balansräkning

(Belopp i tkr)

NOT 1 INTÄKTER AV ANSLAG	2023-12-31	2022-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 978 690	1 976 835
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 788 712	1 755 534
Summa intäkter av anslag*	3 767 402	3 732 369

*Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 71 599 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen och som statskapital gällande idébanksmedel till SU Holding.

NOT 2 INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	2023-12-31	varav inom staten	2022-12-31	varav inom staten
Intäkter enligt § 4 Avgiftsförordningen**				
Kompendier	101	0	130	0
Övrigt material	1 165	256	866	90
Lokaler	10 280	284	8 244	290
Konferenser	16 796	10 281	8 360	4 416
Rikstest m.m.	2 283	0	2 011	0
Konsulttjänster	12 803	7 579	7 976	6 743
Resurssamordning	24 091	22 931	9 751	9 751
Summa	67 519	41 331	37 338	21 290
Intäkter enligt regleringsbrev ***				
Uppdragsutbildning	91 014		89 120	
Uppdragsforskning	140 111		137 593	
Upplåtande av bostadslägenhet	36 966		35 630	
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	60 247		52 591	
Högskoleprovet	13 131		10 406	
Beställd utbildning	3 883		2 225	
Summa	345 352		327 565	
Övriga intäkter ***				
Övriga intäkter i verksamheten	79 023		91 584	
Summa	79 023		91 584	
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar*,***	491 894		456 487	

* Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 35 407 tkr vilket främst beror på ökade intäkter av tolkningstjänster inom resurssamordning, konferenser, studieavgiftsskyldiga studenter samt konsultation av magnetröntgenkamera inom konsulttjänster. Övriga intäkter i verksamheten minskar vilket främst beror på minskade intäkter från sponsring.

** Beloppet inkluderar inomstatliga intäkter.

*** Inomstatliga intäkter inkluderas men särredovisas inte.

Särredovisning av tjänsteexport	2023-12-31	2022-12-31
Intäkter	80 685	68 256

Från och med 2017 särredovisar universitetet intäkter av tjänsteexport enligt rekommendation från Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR). Tjänsteexport är sådana tjänster som inom eller utom riket tillhandahålls till avnämare i utlandet.

NOT 3 INTÄKTER AV BIDRAG	2023-12-31	2022-12-31
Bidragsintäkter per finansärgrupp		
Forskningsråd	685 586	683 204
Organisationer och liknande forskningsråd	66 170	72 383
Sektorsorgan	53 865	43 159
Övriga statliga myndigheter	365 965	386 796
Kommuner	420	1 721
Regioner	11 126	9 751
Svenska stiftelser och ideella föreningar	310 086	294 732
Svenska företag	29 393	30 774
Statliga bolag	0	597
EU-program	203 553	181 868
Nordiska finansärer	24 015	30 555
Utländska finansärer utom Norden	33 675	30 446
Summa intäkter av bidrag*	1 783 854	1 765 986

* Förändringen beror till största delen på ökade bidragsintäkter från EU-program, Cancerfonden samt Ingvar Kamprads stiftelse.

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER	2023-12-31	2022-12-31
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	80 474	16 646
Övriga finansiella intäkter	5 799	1 894
Summa finansiella intäkter*	86 273	18 540

* Förändringen mellan år 2023 och 2022 beror på att räntan från Riksgälden höjts väsentligt under året, från 2,5 % vid årets början till 4,0 % vid årets slut. Värdet på fondplaceringar för Torsten & Ragnar Söderbergs donation har också ökat under 2023.

NOT 5 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2023-12-31	2022-12-31
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter**	2 634 950	2 621 631
- varav arvode till styrelse, kommittéer och ej anställd personal	8 099	9 082
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	1 420 192	1 387 078
Övriga personalkostnader (t.ex. företagshälsovård, traktamenten, kurs- och konferensavgifter)**	68 982	61 222
Summa kostnader för personal*	4 124 124	4 069 931

* Ökningen beror främst på högre avgifter och pensionspremier. Lönekostnadsökningen var lägre än lönerrevisionen 2023 vilket beror på lägre antal årsarbetskrafter.

** Noten för 2022 har korrigerats och kostnader för skattefria traktamenten har flyttats från lönekostnader till övriga personalkostnader.

NOT 6 KOSTNADER FÖR LOKALER	2023-12-31	2022-12-31
Hyror exklusive mediakostnader	897 528	820 966
Mediakostnad (el, värme, gas, kyla, vatten)	22 773	23 771
Lokalvårdskostnad (extern utförd), renhållning, bevakning och övriga lokalkostnader	53 487	51 153
Summa kostnader för lokaler*	973 788	895 890

* Ökningen av hyreskostnader mellan 2023 och 2022 förklaras främst av en avtalsenlig indexuppräknning av hyreskostnad.

NOT 7 ÖVRIGA DRIFTSKOSTNADER	2023-12-31	2022-12-31
Konsulttjänster	175 147	175 526
Material	138 952	150 591
Resor	113 193	89 726
Övriga tjänster	128 230	125 601
Böcker, tidskrifter och övriga publikationer	76 663	77 562
Datatjänster	83 062	73 574
Övriga driftskostnader	118 089	99 027
Reparationer och underhåll	38 660	35 122
Summa övriga driftskostnader*	871 996	826 729

* Övriga driftskostnader har ökat med 45 266 tkr vilket främst beror på högre resekostnader, högre kostnader för open access inom övriga driftskostnader på grund av prishöjningar och den svaga svenska kronan samt ökade kostnader för datatjänster.

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER	2023-12-31	2022-12-31
Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	22 996	4 780
Övriga finansiella kostnader	3 835	9 493
Summa finansiella kostnader*	26 831	14 273

* Förändringen mellan år 2022 och 2023 beror till stor del på högre räntekostnader på vårt avistalån. Räntan var 2,5 % vid årets början och 4,0 % vid årets slut. Orealiserad värdeminskning för Torsten och Ragnar Söderbergs donation påverkade resultatet 2022. Under 2023 har vi däremot haft en ökning av donationens värde som redovisas under finansiella intäkter.

NOT 9 ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2023-12-31	2022-12-31
Medel från internationella organisationer	61 624	39 171
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	41 700	38 122
Medel från EU:s institutioner	56 151	59 229
Riksbankens Jubileumsfond	24 914	27 095
Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse	1 858	347
Medel från övriga	10 039	8 393
Göran Gustafssons stiftelse	607	1 235
Engquists stiftelse	2 032	2 391
RMC cancerfonder	734	494
Medel från kommuner och regioner	527	2 202
Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelse	1 099	1 197
Medel från privata företag	1 067	703
Stiftelsen för strategisk forskning	541	1 470
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag*	202 893	182 049

* Ökningen består av bidrag från internationella organisationer, specifikt ett projekt från brittiska staten. Samtidigt har bidrag från EU, Riksbankens jubileumsfond samt kommuner och regioner minskat.

NOT 10 LÄMNAD E BIDRAG	2023-12-31	2022-12-31
Bidrag till statliga myndigheter	189 426	162 326
Bidrag till övriga länder för konsumtion	116 037	90 876
Lämnade bidrag internationella organisationer	62 331	71 935
Stipendier	34 797	38 439
Övriga lämnade bidrag	36 413	23 570
Summa lämnade bidrag*	439 004	387 146

* Skillnaden mellan åren består av högre lämnade bidrag till statliga myndigheter (KTH, Uppsala universitet) och länder utanför EU. Samtidigt har bidrag till EU-länder och stipendier minskat.

NOT 11 ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2023-12-31	2022-12-31
Anslagsfinansierad verksamhet	-60 421	-11 194
Avgiftsfinansierad verksamhet	501	-84
Resultatandelar från hel- och delägda företag	0	0
Summa årets kapitalförändring	-59 920	-11 278

Kapitalförändring per område	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	584 219	-101 641	482 578
Uppdragsverksamhet	-1 804	-450	-2 254
Summa	582 415	-102 091	480 324
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	58 402	41 220	99 622
Uppdragsverksamhet	37 306	951	38 257
Summa	95 708	42 171	137 879
Summa totalt	678 123	-59 920	618 203

Kapitalförändringen redovisas enligt bilaga 2 i regleringsbrevet för universitet och högskolor.

Stockholms universitet redovisar anslagsfinansierad verksamhet och bidragsfinansierad verksamhet inom de två verksamhetsgrenarna utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning och utbildning på forskarnivå. För avgiftsbelagd verksamhet avseende beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning, redovisas kapitalförändringen i ovanstående not under de båda rubrikerna Uppdragsverksamhet.

NOT 12 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2023-12-31	2022-12-31
Rättigheter och andra immateriella tillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	14 626	12 159
Årets anskaffningar*	579	5 845
Årets försäljningar/utrangeringar	-791	-3 378
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	14 414	14 626
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-9 329	-11 523
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 368	-1 184
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	788	3 378
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-9 909	-9 329
Utgående bokfört värde	4 505	5 297

* Förändringen mellan åren avser implementering av ett nytt ekonomisystem 2022.

NOT 13 FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	612 942	655 960
Årets anskaffningar**	5 937	41 798
Pågående förbättringsutgifter årets anskaffningar**	2 973	-63 417
Under året omklassificerade	0	5 476
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 391	-26 876
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde*	619 461	612 941
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-375 810	-363 784
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-39 837	-38 003
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	2 389	25 977
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-413 258	-375 810
Utgående bokfört värde	206 203	237 131

* Minskade investeringar förklaras främst av att inflyttningen till Albano i stora delar slutfördes 2022. Detta har också lett till minskning av utrangeringar.

** I noten avseende 2022 har skett en korrigerig mellan Årets anskaffningar (tidigare 50 737 tkr) och Pågående förbättringsutgifter årets anskaffningar (tidigare -72 356 tkr).

NOT 14 MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 872 403	1 733 816
Årets anskaffningar	123 486	200 908
Under året omklassificerade	0	-1 653
Årets försäljningar/utrangeringar	-39 988	-60 668
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 955 901	1 872 403
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 211 075	-1 134 249
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-151 399	-138 650
Under året omklassificerade	0	1 653
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	37 949	60 171
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 324 525	-1 211 075
Utgående bokfört värde	631 376	661 328

NOT 15 PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	13 274	5 015
Årets anskaffningar	135 437	265 748
Färdigställda anläggningar	-133 400	-257 490
Under året omklassificerade	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	15 311	13 273

NOT 16 ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG

Universitetet (som del i rättssubjektet staten) företräder staten i dess ägande av 100 procent av Stockholms universitets Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Företaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna.

Stockholms universitet Holding AB innehar följande aktier 2023-12-31:

100% Success AB

100% SU Inkubator AB

33% Trio Impact Invest AB (fd KTH Education AB)

Stockholms universitets Holding AB äger också aktier i ytterligare 26 företag. Innehavet i varje företag är mindre än 20 procent

Bokfört värde	2023-12-31	2022-12-31
Statskapital (från Näringsdepartementet)	4 088	3 088
Kapitaltillskott	1 000	1 000
Summa andelar i hel- och delägda företag	5 088	4 088

NOT 17 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV*	2023-12-31	2022-12-31
Aktie- och räntefonder	23 565	23 043
Summa långfristiga värdepappersinnehav	23 565	23 043

* Långfristiga värdepapper redovisas till verkligt värde, marknadsvärde.

NOT 18 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter*	42 946	55 317
Fordran mervärdesskatt	66 756	77 230
Övriga fordringar hos andra myndigheter	2 398	9 244
Summa fordringar hos andra myndigheter	112 100	141 791

* Skillnaden mellan åren avser minskade fordringar hos framför allt Havs- och vattenmyndigheten.

NOT 19 ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR	2023-12-31	2022-12-31
Förskott till anställda	701	902
Övriga kortfristiga fordringar	969	435
Summa övriga kortfristiga fordringar	1 670	1 337

NOT 20 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	196 247	192 940
Övriga förutbetalda kostnader	69 907	73 802
Summa förutbetalda kostnader	266 154	266 742
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	74 526	78 941
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	362 412	369 794
Summa upplupna bidragsintäkter	436 938	448 735
Upplupna uppdragsintäkter	30 179	19 600
Övriga upplupna intäkter	619	498
Summa övriga upplupna intäkter	30 798	20 098
Summa periodavgränsningsposter	733 890	735 575

NOT 21 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2023-12-31	2022-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-163 441	-89 417
Redovisat mot anslag	3 840 001	3 784 723
Anslag som tillförts räntekonto	-3 879 761	-3 858 747
Återbetalning av anslagsmedel	11 171	0
Summa avräkning med statsverket*	-192 030	-163 441

* Universitetet uppvisar ett anslagssparande på grund av tidigare underproduktion inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I tidigare års anslagssparande ingår också ett belopp på 17 tkr som avser indragna men ej utbetalda idébanksmedel. I årets anslagssparande ingår underprestation på 27 448 tkr samt ej nyttjat anslag inom teckenspråk och tolkning för 2023 på 12 313 tkr. Under 2023 har vi återbetalat ej nyttjat anslag inom teckenspråk och tolkning med 11 171 tkr men indragning uppgick till 10 587 tkr och detta har resulterat i en differens på 584 tkr mot anslagsredovisning.

NOT 22 BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET	2023-12-31	2022-12-31
Behållning på universitetets räntekonto	2 466 487	2 237 431
Summa behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 466 487	2 237 431
Beviljad räntekontokredit enligt regleringsbrev.	0	0

NOT 23 KASSA OCH BANK	2023-12-31	2022-12-31
Banktillgodohavande avseende fondförvaltning	1	606
Övriga banktillgodohavanden (EUR-kontot)	1	23 434
Summa kassa och bank*	2	24 040

* Minskningen av banktillgodohavanden avseende fondförvaltningen 2023 beror på att man återinvesterade bankmedel i fonder. Saldot på valutakontot i Euro var mycket högre 2022 jämfört med 2023 på grund av att man inte hann transferera bidragsmedel innan den sista december.

NOT 24 MYNDIGHETSKAPITAL	2023-12-31	2022-12-31
Universitetet redovisar en negativ kapitalförändring om -59 920 tkr (-11 278 tkr), vilket motsvarar 0,97 procent (0,19 procent) av verksamhetens kostnader om 6 189 343 tkr (5 984 661 tkr).		
Myndighetskapital per verksamhetsområde		
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	480 324	582 415
Forskning och utbildning på forskarnivå	137 879	95 708
Kapital, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag	106 817	105 083
Summa myndighetskapital	725 020	783 206

	Statskapital*	Donationskapital**	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2022	15 608	89 475	0	653 815	35 586	-11 278	783 206
A. Ingående balans 2023	15 608	89 475	0	653 815	35 586	-11 278	783 206
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	-11 194	-84	11 278	0
Årets kapitalförändring	1 783	-49	0	0	0	-59 920	-58 186
B. Summa årets förändring	1 783	-49	0	0	0	-59 920	-58 186
C. Utgående balans 2023	17 391	89 426	0	642 621	35 502	-59 920	725 020

* År 1997 erhöll Stockholms universitet 5 275 tkr i statskapital utan avkastningskrav. Från och med 2020 redovisas resultatandelar i hel- och delägda företag enligt anskaffningsvärdemetoden och redovisas under statskapital. Från och med 2019 ingår konst från Statens Konstråd i statskapital. Värdet uppgick per 31 december 2023 till 12 303 tkr.

** Donationskapital avser invärderad konst.

NOT 25 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning pensioner	5 839	4 637
Årets pensionskostnad*	5 560	3 637
Årets pensionsutbetalningar	-3 406	-2 435
Utgående avsättningar för pensioner och liknande avsättningar	7 993	5 839

* Ökningen av årets pensionskostnader beror på att fler delpensioner beviljats 2023 jämfört med 2022.

NOT 26 AVSÄTTNINGAR FÖR AVHJÄLPANDE AV MILJÖSKADOR	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689
Årets avsättningar för avhjälpande av miljöskador	0	0
Summa utgående avsättningar för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689

Stockholms universitet tar det finansiella ansvaret, i enlighet med 13§, första stycket punkt 1 i strålskyddslagen (1988:220), för radioaktivt avfall från de åtta slutna strålkällor som finns i universitetets verksamhet. Samtliga källor är aktuella för avveckling tidigast om 20–30 år.

NOT 27 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	2023-12-31	2022-12-31
Ingående omställningsmedel	24 116	22 052
Årets förändring	-1 398	2 064
Summa utgående omställningsmedel*	22 718	24 116

*Syftet med de lokala omställningsmedlen är att stödja verksamheten och utveckla individen. Notens uppställning för 2022 har ändrats.

NOT 28 LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET*	2023-12-31	2022-12-31
Lån vid årets början	671 391	639 110
Under året upptagna lån	93 615	84 927
Årets amortering	-133 922	-52 646
Summa lån i Riksgäldskontoret	631 084	671 391
Beviljad låneram enligt regleringsbrev.	725 000	820 000

* Lånebehovet har minskat med drygt 40 mnkr jämfört med 2022 som en konsekvens av lägre investeringar avseende lokalförsörjning och forskningsinfrastruktur under 2023.

NOT 29 KORTFRISTIGA SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER	2023-12-31	2022-12-31
Skuld till Skatteverket (arbetsgivaravgifter m.m.)	69 240	76 035
Skuld mervärdesskatt	17 116	14 531
Leverantörsskulder	54 978	41 905
Övriga skulder till andra myndigheter	0	0
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter*	141 334	132 471

* Ökningen mellan åren avser högre leverantörsskulder, främst skulden till SPV.

NOT 30 ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	56 756	61 765
Avräkning valutakonton	2	14 080
Övrigt	3 681	799
Summa övriga kortfristiga skulder	60 439	76 644

NOT 31 OFÖRBRUKADE BIDRAG	2023-12-31	2022-12-31
Forskningsråd	952 338	898 843
Övriga statliga myndigheter	160 810	185 929
Svenska stiftelser och ideella föreningar	254 948	230 772
EU-program	335 972	254 174
Sektorsorgan	32 656	35 458
Nordiska finansiärer	8 883	11 242
Finansiärer av rådskaraktär	14 229	17 484
Svenska företag, affärsdrivande verk	13 107	24 710
Högskolor och universitet	60 144	26 693
Utländska finansiärer	22 051	22 329
Anknutna stiftelser	9 134	11 574
Kommuner och regioner	2 065	3 103
Summa oförbrukade bidrag*	1 866 337	1 722 311

* Ökningen mellan åren består främst av ökade bidragsmedel från Europeiska forskningsrådet, EU:s ramprogram, MISTRA, VR, FORMAS och KAW. Den genomsnittliga årliga ökningen av oförbrukade bidrag har varit 8,0 procent under de fem senaste åren. År 2023 har ökningen varit 8,4 procent medan ökningen 2022 var 5,3 procent. Till den bidragsfinansierade verksamheten finns framtida avskrivningskostnader knutna till ett värde av 190 465 tkr.

Specifikation av oförbrukade bidrag	2023-12-31	2022-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	1 158 912	1 144 940
Bidrag från icke statliga organisationer eller privata personer	681 826	553 689
Oförbrukade donationer	25 599	23 682
Totalt oförbrukade bidrag	1 866 337	1 722 311

Förbrukningstakt för oförbrukade bidrag från statlig givare:	2023-12-31	Inom 3 mån.	3–12 mån.	1–3 år
Förbrukning oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	1 158 912	289 095	867 287	2 530

Beräkningen har gjorts i enlighet med rekommendationer från HfR för schablonberäkning av omsättningshastigheten, vilket enligt denna metod är 1,0. Förbrukningstakten för bidragsverksamheten med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

NOT 32 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöneskulder inkl. lönekostnadspålägg	229 865	232 988
Upplupna löneskulder inkl. lönekostnadspålägg	54 700	28 380
Övriga upplupna kostnader	21 236	17 779
Summa upplupna kostnader	305 801	279 147
Oförbrukade bidrag, statliga	1 158 912	1 144 940
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	707 425	577 371
Summa oförbrukade bidrag	1 866 337	1 722 311
Förutbetalda intäkter	45 421	39 200
Förutbetalda uppdragsintäkter, statliga	51 448	34 019
Förutbetalda uppdragsintäkter, utomstatliga	21 876	13 930
Summa förutbetalda intäkter	118 745	87 149
Summa periodavgränsningsposter*	2 290 883	2 088 607

* Ökningen består främst av högre oförbrukade bidrag bland annat inom EU-program men också högre förutbetalda uppdragsintäkter avseende Skolverket och EASME-EFICA samt högre upplupna lönekostnader på grund av ej avslutade löneförhandlingar.

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2023

Verksamhet (tkr)	Över/ underskott t.o.m. 2021	Över/ underskott 2022	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Över/ underskott 2023	Ackumu- lerat över/ underskott utgående 2023
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	131	0	3 883	-3 883	0	131
Yrkehögskolan, KY m.m.	0	0	0	0	0	0
Uppdragsutbildning	-4 727	3	91 014	-91 464	-450	-5 174
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	10 692	3 363	60 247	-71 413	-11 166	2 889
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summa	-1 435	3 366	155 144	-166 760	-11 616	-2 154
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	6 362	-87	140 111	-139 161	950	7 225
Summa	6 362	-87	140 111	-139 161	950	7 225
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet			13 131	-16 067		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder*			36 966	-37 006		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt äldre bestämmelser i förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning**			0	0		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt regeringsbeslut U2022/02259**			0	0		
Forskningsinfrastruktur enligt förordningen (2022:1378) om avgifter för forskningsinfrastruktur			0			
Övrigt			0			
Summa			50 097	-53 073		

* I genomsnitt hyrdes 434 bostäder ut till utbytesstudenter och 88 bostäder till gästforskare under 2023. Under 2023 sjönk både intäkter och kostnader för bostäder på grund av att hyresavtalet för ca 100 bostäder upphörde under sommaren 2023. Ytterligare kostnader uppstod under månaderna november och december på grund av en ny förhyrning av 152 bostäder. Intäkterna i relation till kostnaderna ligger stabilt, då få vakanser (utöver vakanser på grund av nyanskaffning) av bostäder har uppstått under 2023.

** Från och med 1 januari 2023 hyrs bostäder endast ut i förordningen (2022:1515).

Stockholms universitets disponibla ackumulerade överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för 2023 uppgår till 5 071 tkr.

Universitetet har de senaste åren vidtagit åtgärder för att minska överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten, framför allt inom uppdragsverksamheten. Under 2023 har uppdragsutbildning och uppdragsforskning uppvisat ett totalt överskott om 500 tkr. Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter har genererat ett underskott om 11 166 tkr som ett resultat av den genomförda översynen över den befintliga fördelningsmodellen

för studieavgiftsbelagda verksamheten samt dess tillämpning och säkerställande att intäkter och kostnader allokerades korrekt.

Enligt 25 § Avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent.

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till omsättning till 1,7 procent.

Redovisning av takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2023

Tabell 1. Redovisning av antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr) Utfall avseende perioden 2023-01-01–2023-12-31

Utbildningsområde	Utfall hst LLL	Utfall hst exkl. LLL	Utfall hpr	Hst ersättning (tkr)	Hpr ersättning (tkr)	Utfall total ersättning (tkr)
Humaniora	85	7 103	4 630	246 356	104 554	350 910
Juridik	10	2 565	2 283	88 246	50 794	139 040
Samhällsvetenskap	173	8 481	6 837	296 570	154 650	451 220
Naturvetenskap	37	3 965	2 590	233 862	128 662	362 524
Teknik	0	1 892	1 433	110 550	70 575	181 125
Vård	6	568	509	35 698	27 632	63 329
Medicin	0	707	596	49 082	50 320	99 402
Undervisning	31	1 188	1 123	50 851	49 210	100 061
Verksamhetsförlagd utbildning	0	563	559	33 229	32 055	65 284
Övrigt	13	1 527	1 265	72 287	48 303	120 590
Summa	356	28 559	21 825	1 216 731	716 754	1 933 484
Takbelopp (tkr)						1 964 583
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)						-31 099

En del av utbildningen har finansierats med medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Tabell 2. Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	1 964 583
+ ev. ingående anslagssparande	152 253
Summa (A)	2 116 836
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för hpr från december föregående budgetår	3 651
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 933 484
+ Ev. ingående överproduktion	
Summa (B)	1 937 135
Summa (A-B)	179 700
Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	179 700
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet	
Utgående anslagssparande	179 700
Tabell. Överproduktion	
Total utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 15 % av takbeloppet	
Utgående överproduktion	0

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2023. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år.

Namn	Övriga uppdrag	Belopp
Externa ledamöter		
Förre justitierådet Mats Melin, ordförande	Inga uppdrag	66 000
Rektor Astrid Söderbergh Widding, professor	Aarhus universitet Nobel Group Interests AB Nobel Prize Outreach AB Nobelhuset AB	1 634 477
Robert Bergqvist, senior ekonom (fr.o.m. 2023-05-01)	Statistiska centralbyråns insynsråd	18 700
Erik Brandsma, verkställande direktör (fr.o.m. 2023-05-01)	Setra Group AB Circular Gastronomy AB	18 700
Hans Börsvik, styrelseordförande (t.o.m. 2023-04-30)	SU Holding AB SU Inkubator AB Orvelin Group Holding AB Ostronpallen AB Klara K AB Eliq AB	9 400
Christina Gellerbrant Hagberg, generaldirektör (fr.o.m. 2023-05-01)	Arbetsgivarverket	18 700
Sanne Houby-Nielsen, styresman	Inga uppdrag	28 000
Tiit Land, universitetsrektor	Inga uppdrag	28 000
Anders Lindberg, direktör (t.o.m. 2023-04-30)	Tilia Strategisk Rådgivning och Förvaltning AB Albvil Förvaltning AB	9 400
Ingela Lindh, f.d. stadsdirektör (fr.o.m. 2023-05-01)	Fastighetsägarna Sverige Aktiebolag Anders Bodin Fastigheter AB John Mattson Fastighetsföretagen AB Musikaliska Nybrokajen AB Stockholm Urban Advisors AB In&Ut Reda AB Sisu Industrial Energy Solutions Holding Oy Aktiebolaget Svensk Byggtjänst	18 700
Gunilla Nordlöf, generaldirektör (t.o.m. 2023-04-30)	E-hälsomyndigheten SU Holding AB SU Inkubator AB Riksgälden Högskolan i Halmstad	9 400

Namn	Övriga uppdrag	Belopp
Anette Scheibe Lorentzi, bitr stadsdirektör (<i>t.o.m. 2023-04-30</i>)	S:t Erik Markutveckling AB Kajfastigheter AB Fastighets AB Guldbron S:t Erik Tullhusen AB Fastighets AB Flanören S:t Erik Frihamnen AB Fastighets AB Charkuteristen Fastighets AB G-mästaren Fastighets AB Godsfinan Fastighets AB Grosshandlarvägen Fastighets AB Hamburg Fastighets AB Kylrummet Langobardia AB Fastighets AB Valsverket Stockholm Norra Station AB Lantmäteriet	9 400
Tuula Teeri, verkställande direktör	AFRY AB	28 000
Verksamhetsföreträdare		
Henrik Cederquist, professor	Inga uppdrag	0
Elisabeth Wåghäll Nivre, professor	Inga uppdrag	0
Yvonne Svanström, professor	Inga uppdrag	0
Studentrepresentanter		
Simon Froster Delbom, kårordförande (<i>t.o.m. 2023-06-30</i>)	Inga uppdrag	14 000
Disa Ahlblom-Berg, vice kårordförande/kårordförande	Inga uppdrag	23 400
Alicia Dickner, vice kårordförande (<i>fr.o.m. 2023-07-01</i>)	Inga uppdrag	14 000
Karl Sigfrid, doktorand	Inga uppdrag	28 000
Gruppsuppleanter för verksamhetsföreträdare		
Lena Mäler, professor	Inga uppdrag	0
Jessika van der Sluijs, professor	Jessika van der Sluijs AB	0
Gruppsuppleanter för studentrepresentanterna		
Nima Nikaein (<i>fr.om. 2023-02-01</i>)	Inga uppdrag	4 700

Tabellbilaga

Tabell 29. Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad (%) per område och fakultet inom ramen för takbeloppet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2021			2022			2023		
	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)
Humanvetenskapliga området	26 069	20 642	79	25 536	19 812	78	25 706	19 890	77
varav kvinnor/män (%)	66/34	67/33	81/75	66/34	68/32	80/72	66/34	67/33	80/73
<i>Humanistiska fakulteten</i>	8 955	6 327	71	8 961	6 252	70	9 130	6 269	69
varav kvinnor/män (%)	66/34	68/32	73/67	67/33	70/30	73/63	67/33	70/30	72/63
<i>Juridiska fakulteten</i>	2 575	2 286	89	2 569	2 252	88	2 627	2 331	89
varav kvinnor/män (%)	66/34	67/33	90/87	66/34	67/33	89/85	67/33	68/32	89/88
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	14 540	12 029	83	14 007	11 308	81	13 949	11 290	81
varav kvinnor/män (%)	65/35	67/33	85/78	65/35	67/33	84/75	64/36	66/34	83/77
Naturvetenskapliga området*	4 046	2 616	65	3 215	1 939	60	3 209	1 935	60
varav kvinnor/män (%)	55/45	59/41	68/60	51/49	55/45	65/56	51/49	54/46	64/57
Totalt	30 115	23 258	77	28 751	21 752	76	28 915	21 825	75
varav kvinnor/män (%)	64/36	66/34	80/73	64/36	67/33	79/70	64/36	66/34	78/71

Källa: Ladok.

* Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 30. Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad (%) per område och fakultet inom ramen för studieavgiftsbelagd verksamhet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2021			2022			2023		
	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)
Humanvetenskapliga området	311	256	82	349	294	84	444	364	82
varav kvinnor/män (%)	59/41	60/40	84/79	60/40	61/39	85/83	63/37	66/34	85/76
<i>Humanistiska fakulteten</i>	42	39	93	36	30	84	43	39	90
varav kvinnor/män (%)	69/31	69/31	93/93	73/27	75/25	87/77	63/37	66/34	94/83
<i>Juridiska fakulteten</i>	22	19	83	31	29	93	38	36	95
varav kvinnor/män (%)	71/29	62/38	73/107	79/21	76/24	90/104	69/31	81/19	110/59
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	247	199	80	283	236	83	363	289	80
varav kvinnor/män (%)	56/44	58/42	84/76	57/43	57/43	84/82	63/37	64/36	81/77
Naturvetenskapliga området*	59	52	88	78	67	86	80	72	90
varav kvinnor/män (%)	53/47	58/42	96/79	55/45	56/44	88/84	61/39	61/39	90/89
Totalt	370	308	83	427	361	85	525	436	83
varav kvinnor/män (%)	58/42	60/40	86/79	59/41	60/40	86/83	63/37	65/35	86/78

Källa: Ladok.

* Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 31. Antal antagna till utbildning på forskarnivå per område och fakultet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området	109	58	42	90	60	40	120	58	43
<i>Humanistiska fakulteten</i>	17	71	29	34	56	44	40	65	35
<i>Juridiska fakulteten</i>	7	43	57	7	71	29	5	60	40
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	85	56	44	49	61	39	75	53	47
Naturvetenskapliga området*	92	46	54	83	45	55	103	60	40
Totalt	201	52	48	173	53	47	223	59	41

Källa: Ladok.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts på grund av förändrad utsökning.

* Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 32. Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen per fakultet 2021–2023

Fakultet	2021			2022			2023		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Humanistiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	4,4	4,5	4,3	4,3	4,3	4,3	4,8	4,7	5,0
<i>Licentiatamina</i>	2,2	-	2,2	3,0	-	3,0	2,2	2,2	-
Juridiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	4,3	4,5	4,1	3,9	4,6	2,5	4,7	4,7	4,9
<i>Licentiatamina</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	4,1	4,1	4,0	4,6	4,5	4,7	4,5	4,3	4,6
<i>Licentiatamina</i>	3,4	3,4	-	-	-	-	4,0	4,3	3,6
Naturvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	4,4	4,3	4,5	4,4	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3
<i>Licentiatamina</i>	3,4	3,6	3,3	3,3	3,4	3,3	3,2	3,2	3,2
Totalt Doktorsexamina	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4	4,5
Totalt Licentiatamina	3,3	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2	3,3	3,4	3,2

Källa: Ladok.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

Tabell 33. Antal licentiat- och doktorsexamina per område och fakultet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området									
<i>Doktorsexamina</i>	91	55	45	110	51	49	122	52	48
<i>Licentiatexamina</i>	3	67	33	2	-	100	7	86	14
Humanistiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	31	55	45	38	55	45	37	51	49
<i>Licentiatexamina</i>	1	-	100	2	-	100	2	100	-
Juridiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	6	50	50	3	67	33	10	70	30
<i>Licentiatexamina</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	54	56	44	69	48	52	75	51	49
<i>Licentiatexamina</i>	2	100	0	-	-	-	5	80	20
Naturvetenskapliga området*									
<i>Doktorsexamina</i>	88	43	57	114	43	57	105	42	58
<i>Licentiatexamina</i>	25	40	60	30	50	50	24	50	50
Totalt Doktorsexamina	179	49	51	224	47	53	227	48	52
Totalt Licentiaexamina	28	43	57	32	47	53	31	58	42

Källa: Ladok.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 34. Antal vetenskapliga publiceringar totalt inklusive populärvetenskapliga, per område och fakultet 2021–2023

Område/fakultet	2021	2022	2023
Humanvetenskapliga området	3 186	3160	2 581
<i>Humanistiska fakulteten</i>	1 198	1157	748
<i>Juridiska fakulteten</i>	259	251	186
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	1 729	1752	1 647
Naturvetenskapliga området*	2 355	2318	1 632
Totalt	5 541	5 478	4 213

Källa: DiVA.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då det finns en eftersläpning i registreringen. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2023 inte är att betrakta som komplett.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 35. Andel disputerade lärare per område och fakultet 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2021			2022			2023		
	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området	86	50	50	86	49	51	87	49	51
<i>Humanistiska fakulteten</i>	82	56	44	81	56	44	82	55	45
<i>Juridiska fakulteten</i>	84	50	50	86	50	50	84	52	48
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	89	46	54	90	45	55	91	45	55
Naturvetenskapliga området*	93	30	70	99	29	71	100	30	70
Totalt	88	45	55	89	45	55	89	45	55

Källa: Beslutsstödsystem, enligt utsökning aktuellt kalenderår, d.v.s. ej uppdaterat i efterhand.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 36. Antal årsarbetskrafter inom vissa personalkategorier 2021–2023, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Yrkesgrupp	2021			2022			2023		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Biträdande lektor	65	55	45	52	58	42	46	60	40
Adjunkt	163	63	37	154	64	36	153	64	36
Lektor	726	51	49	729	52	48	723	52	48
Professor	515	35	65	521	34	66	532	35	65
Administrativ och teknisk personal	1 682	64	36	1 644	64	36	1 667	64	36

Källa: Beslutsstödsystem.

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 19 februari 2024, fastställt och under-tecknat årsredovisning för budgetåret 2023.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Styrelse

Mats Melin, ordförande

Astrid Söderbergh Widding, rektor

Disa Ahlblom-Berg

Robert Bergqvist

Erik Brandsma

Alicia Dickner

Stefan Helgesson

Sanne Houby-Nielsen

Christina Gellerbrant Hagberg

Tiit Land

Ingela Lindh

Lena Mäler

Karl Sigfrid

Yvonne Svanström

Tuula Teeri

Årsredovisning 2023 (dnr SU FV-0367-24)

har producerats av Rektors kansli vid Stockholms universitet.

Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Layout och tillgänglighetsanpassning:

Kommunikationsavdelningen vid Stockholms universitet och Granath.

Redaktör och samordnare: Clara Ersson.

Stockholms universitet bidrar till det hållbara demokratiska samhällets
utveckling genom kunskap, upplysning och sanningssökande.

Stockholms universitet 106 91 Stockholm Tfn 08-16 20 00 www.su.se

Stockholms
universitet